

GUIDEBOOK ON AGE-FRIENDLY CITIES AND COMMUNITIES

Intellectual Output 1

PROJECT AGES - ACTIVELY AGING EUROPEAN SENIORS

Funded by Erasmus+ KA2 under Grant Agreement 2020-1-TR01-KA204-092414

March 2022

De steun van de Europese Commissie voor de productie van deze publicatie houdt geen goedkeuring van de inhoud in, die alleen de mening van de auteurs weerspiegelt, en de Commissie kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor enig gebruik dat wordt gemaakt van de informatie in deze publicatie.

Deze publicatie is ontwikkeld door het project van AGES - Actively Aging European Seniors, gefinancierd door het Erasmus+-programma onder het subsidieovereenkomstnummer: 2020-1-TR01-KA204-092414

Table of Contents

Managementsamenvatting	7
Algemene introductie	8
Context van het project	10
Doel van de gids	11
Structuur van de gids	11
1. Inleiding tot AFC en WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities (GNAFCC)	12
2. De GNAFCC en het criterium om lid te worden van het netwerk	14
WHO Wereldwijd netwerk voor leeftijdsvriendelijke steden en gemeenschappen (GNAFCC)	14
Lidmaatschap van de GNAFCC	15
3. Proces om een leeftijdsvriendelijke gemeenschap te worden	18
1. Betrokkenheid en begrip	19
2. Plan	19
3. Handelen	20
4. Meten	20
Nuttige metingen	22
Vervoer	24
Huisvesting	28
Buitenruimten en gebouwen	32
Bevordering van maatschappelijke participatie	35
Respect en sociale inclusie	43
Burgerparticipatie en werkgelegenheid	49
Gemeenschap en gezondheidszorg	54
Communicatie en informatie	61
Nuttige lezingen	65
Frankrijk	68
Nederland	70
Polen	72
Portugal	75
Spanje	88
Turkije	93
Extra materialen	98
Samenvatting	99
Bibliografie	100
Bijlagen	102

Index of figures

Figure 1 – Population pyramids in EU between 2005 and 2020 (% of the total population)	8
Figure 2 - Population pyramids in EU between 2020 and current projections for 2100 (% of the total population)	9
Figure 3 – Comparison of share of people aged 65+ years old, by age class, between EU countries and rest of the world	10
Figure 4 - Age-friendly city topic areas	13
Figure 5- Official logo of GNAFCC	14
Figure 6 - WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities Members Map	14
Figure 7 - Cycle of Continuous Improvement	16
Figure 8 - Chart for combination of bottom-up and top-down approaches	17
Figure 9 - Framework for Selecting an Age-Friendly City Indicator Set	21
Figure 10 – Logo of Pam75 service	25
Figure 11 – Kavalir service vehicle	27
Figure 12 – Leaflet of Aconchego programme	29
Figure 13 – Logo of Arranjament d’habitatges	30
Figure 14 – Leaflet of Mais Project	32
Figure 15 – Blueprint of Lugaritz compound	Erro! Marcador não definido.
Figure 16 – Logo of Paris en Compagnie	Erro! Marcador não definido.
Figure 17 - Application mobile Paris en Compagnie	35
Figure 18 – Example of workshop (left) and logo of Oficinas do Saber (right)	Erro! Marcador não definido.
Figure 19 – Piece of the theatre play Quem Sou Eu?	37
Figure 20 - Teaser of Museu na Aldeia	38
Figure 21 – Example of activity done by the centre	40
Figure 22 - Example of activities done by the centre	41
Figure 23 – Examples of activities done in the centre	42
Figure 24 – Example of show of Menina estás à janela	43
Figure 25 – Trampolim logo	44
Figure 26 – Logo of Yades initiative	45
Figure 27 – Example of supporting system	46
Figure 28 – Activity example of “We are Actively Aging”	47
Figure 29 – ISA – Prevenção rodoviária activity to support students crossing streets	49
Figure 30 – Example of neighbourhood agenda for Duinoord city district	50
Figure 32 - Leaflet of Refreshment University	52
Figure 31 – Elderly students participating in sports events	Erro! Marcador não definido.
Figure 33 – Leaflet of Chave de Afetos	53
Figure 34 – Logo of Radars project	54
Figure 35 – Advertisement of Restaurants Émeraude	55
Figure 36 – Example of “Cuenta conmigo, cuenta con ellos” guidebook	56
Figure 37 – Example of Poznań Life Box	57
Figure 38 – Logo of Basic Homecare Service	58
Figure 39 – Statistical figures of the project implementation	58
Figure 40 – Logo of Eu e a Minha Reforma	60
Figure 41 – Logo of Mon carnet d’adresse	60
Figure 42 – Logo of Ouderen in de wijk initiative	61
Figure 43 – Leaflet of “Poznański przewodnik seniorki i seniora” guidebook	62
Figure 44 – Leaflet of "Zakupy dla seniorów” service	70
Figure 45 – Example of distributed facemasks packages	72
Figure 46 - Stimulation and entertainment kits	74

Figure 47 – Advertisement of Linha Amiga service	75
Figure 48 - Advertisement of Information programme on Covid-19	76
Figure 49 – Example of items of the pedagogical suitcases	78
Figure 50 – Advertisement of Agir Local vouchers scheme	80
Figure 51 – Local volunteers manufacturing the facemasks	85
Figure 52 – Letters Exchange with the “No me llames soledad” programme	Erro! Marcador não definido.
Figure 53- Delivery of goods to seniors	Erro! Marcador não definido.
Figure 54 – Example of dormitory made available for healthcare workers	89
Figure 55 – Logo of Dr. e-Nabız	91

Acroniemen en afkortingen

AFE	Age-friendly Environment
AFCC	Age-friendly Cities and Communities
AGES	Actively aGing European Seniors
EC	European Commission
EU	European Union
GNAFCC	Global Network of Age-friendly Cities and Communities
MENTOR-AFE	Age-friendly Environments Mentorship Programme
UN	United Nations
WHO	World Health Organization

Managementsamenvatting

Het project "Actively aging European Seniors" (AGES) is een Key Action 2-initiatief dat wordt gefinancierd door het Erasmus+-programma en gericht is op het bevorderen van leeftijdsvriendelijke omgevingen en actief en gezond ouder worden binnen de Europese samenlevingen. Door de ontwikkeling van een reeks activiteiten, instrumenten en onderzoeksanalyses wil het project een positieve impact hebben op het leven van oudere burgers door hen te motiveren om hun kwaliteit van leven te verbeteren tijdens het verouderingsproces, samen met de bevordering van leeftijdsvriendelijke omgevingen onder de bevolking, besluitvormers en beleidsmakers.

Gestart in 2021 en met een implementatieperiode van twee jaar, is het project samengesteld via het samenwerkingsnetwerk van zes partners, geleid door Çanakkale Governorship (Turkije) en in samenwerking met Universidade do Porto (Portugal), Magenta Consultoria (Spanje), E-Seniors Association (Frankrijk), Lidi Smart (Nederland) en Fundacja Parasol (Polen).

Dit document is de eerste intellectuele output die tijdens dit initiatief wordt geproduceerd en richt zich op een uitgebreide herziening van Age-friendly Cities and Communities (AFCC) en het bijbehorende WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities, en op een presentatie van succesvolle leeftijdsvriendelijke initiatieven die de afgelopen jaren zijn geïmplementeerd. Het maken van de handleiding is uitgevoerd door middel van literatuuronderzoek en -analyse, het verzamelen en samenstellen van goede leeftijdsvriendelijke praktijken in de acht domeinen van interventies door gemeenschappen in Europese en wereldwijde context, en een verzameling onderzoeksinterviews met leden van gemeenten die in de zes landen van de partners. Bovendien heeft de overweldigende impact van de Covid-19-pandemie ook de aandacht getrokken van het onderzoekswerk, met name naar het effect ervan in gemeenten om hun senioren bij te staan in tijden van gezondheids- en sociale noodsituaties.

Daarom onderzoekt dit rapport het concept van een leeftijdsvriendelijke omgeving, introduceert het het criterium, de leidende stappen en de uitdagingen waarmee een dergelijk ecosysteem in een gemeenschap wordt ontwikkeld, door later bewezen voorbeelden van leeftijdsvriendelijke praktijken te beschrijven.

Algemene introductie

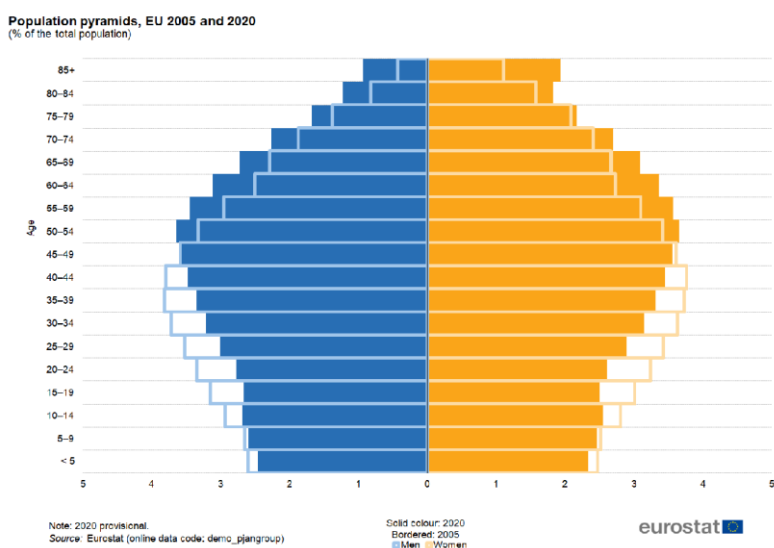
Algemene Overwegingen

De geleidelijke toename van de levensverwachting en het aantal oude mensen in de huidige samenleving heeft geleid tot een toenemend belang van bejaarden als een levensfase in elk land en elke gemeenschap over de hele wereld. In sommige continenten, zoals Europa, is de demografische verandering zelfs nog duidelijker, en het gebeurt in een sneller tempo. Kijkend naar het Eurostat-rapport over "Bevolkingsstructuur en vergrijzing" [1] kunnen we zien dat in 2020 meer dan een vijfde (20,6 %) van de bevolking van de Europese Unie (EU) 65 jaar of ouder was, wat een stijging van 3 procentpunten betekent in relatie tot 2010.

Van de partners van het project, gevestigd in zes verschillende Europese landen, kunnen we bijvoorbeeld bevestigen dat het percentage van 60+ burgers in de lokale bevolking van hun steden in lijn is met het EU-gemiddelde, met een percentage gelijk aan of hoger dan 20% in allemaal. In Çanakkale zijn er ongeveer 542 000 inwoners, van wie 21,32% 60 jaar of ouder is. In Parijs, met een bevolking van 2 220 445 personen, is 20,8% van hen 60 jaar of ouder, en een vergelijkbaar percentage wordt gevonden onder de inwoners van Den Haag, waar van de 525 000 inwoners 20% 60+ is. Een groter aandeel senioren is te vinden in Poznań, met een percentage van 25,92% onder de 541 896 inwoners. Vreemd genoeg is de piek van het aantal ouderen in deze zes landen te vinden op het Iberisch schiereiland, waarbij de gemeente Porto een percentage van 60+ heeft van 30% van de 237 591 inwoners, samen met Gijón met een bevolking van 276 298 personen en 32% van 60 + burgers.

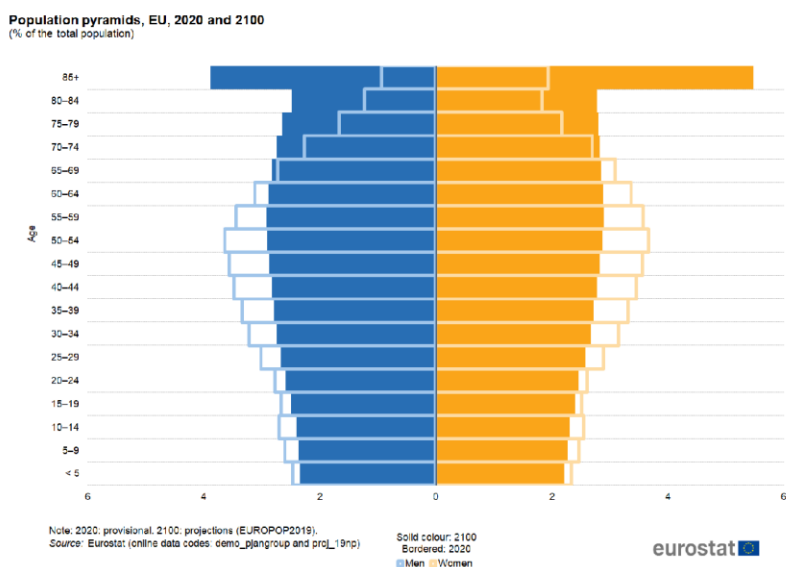
In figuur 1 en figuur 2 kunnen we de evolutie van het percentage oudere leeftijdsgroepen in de EU-lidstaten tussen 2005 en 2020 zien, en de huidige projecties voor het jaar 2100 op basis van de huidige gegevens over levensverwachting en geboortecijfers. De laatste 15 jaar zien we nu al een duidelijke stijging van het aandeel van de bevolking in de oudere leeftijdsgroepen (65-79 jaar en 80-plussers) met een gelijktijdige daling van het segment van de jongere groepen, variërend tussen 15 en 45 jaar oud.

Figuur 1 – Bevolkingspiramides in de EU tussen 2005 en 2020 (% van de totale bevolking)

Bron: Eurostat-publicatie "Bevolkingsstructuur en vergrijzing - Statistieken uitgelegd" [1]

Figuur 2 - Bevolkingspiramides in de EU tussen 2020 en huidige prognoses voor 2100 (% van de totale bevolking)

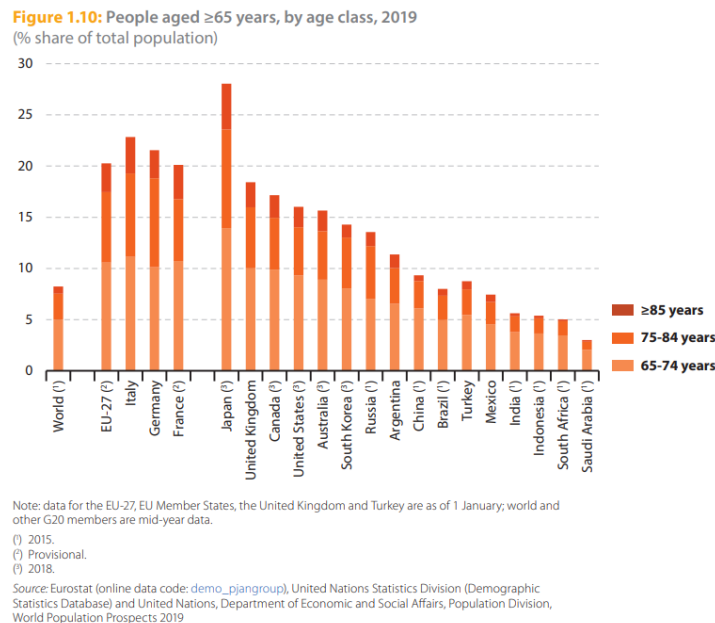
Bron: Eurostat-publicatie "Bevolkingsstructuur en vergrijzing - Statistieken uitgelegd" [1]

Tegelijkertijd laten de voorspellingen een diepere verandering van de Europese bevolkingspiramides zien, met de nadruk op een algemene afname in alle leeftijdsgroepen tot 65+ jaar, gecombineerd met een stijging van het percentage 70+ en 85+ bevolking. In een ander door Eurostat gepubliceerd rapport over statistische analyse met betrekking tot veroudering - "Ageing Europe: Looking at the lives of Older People in the EU - 2020 edition" [2] - wordt gewezen op de geleidelijke veroudering van degenen op de "zeer oude" leeftijd -groep (personen van 85+), aangezien vele anderen waarschijnlijk 100 jaar of ouder zullen worden, waardoor er een andere leeftijdsgroep ontstaat, de honderdjarigen. De prognoses voor 2050 van honderdjarigen die in de EU wonen, laten een dramatische toename zien tot 484 000 personen, in vergelijking met de 96 600 personen die momenteel ouder zijn dan 100 jaar (waarden die betrekking hebben op het jaar 2019).

Als we ook kijken naar "World Population Prospects 2019 - Data Booklet" [3] en gebruikmakend van statistische gegevens op wereldwijd niveau, wordt in het rapport ook benadrukt dat het aanzienlijk hogere aandeel van de vergrijzende bevolking in Europese landen samen met Japan in vergelijking met andere regio's van de wereldbol. Zoals weergegeven in figuur 3, is het verschil in demografische vergrijzing duidelijk: het aandeel van 65+ personen is minder dan 9% van de wereldbevolking, maar stijgt tot 20% wanneer alleen wordt gekeken naar de Europese bevolking (EU-27-lidstaten).

Daarom is er een zeer grote relevantie en urgentie om de gebieden actief en gezond ouder worden en leeftijdsvriendelijke omgevingen op te nemen als hoofdprioriteiten voor beleidsvorming en actieplannen van gemeenschappen.

Figuur 3 – Vergelijking van het aandeel mensen van 65 jaar en ouder, naar leeftijdsklasse, tussen EU-landen en de rest van de wereld

Bron: Eurostat-publicatie "Ageing Europe: Looking at the lives of Older People in the EU - 2020 edition" [2]

Gezien deze duidelijke veranderingen in demografie van tegenwoordig en de verwachte voortzetting ervan voor de komende jaren, is een gemeenschap voor de toekomst er dus een die hun ouderen beschouwt als een bepaalde groep burgers die specifieke maatregelen vereist om hun dagelijks leven te ondersteunen. Een bewijs van het belang dat actief ouder worden en leeftijdsvriendelijke gemeenschappen hebben, is het feit dat de Verenigde Naties (VN) het huidige decennium (2021-2030) hebben aangewezen als het decennium van gezond ouder worden. Dit werd vastgesteld door de WHO's "Global strategy and action plan on aging and health 2016-2030" [4] met als doel de betrokkenheid en actie van alle belanghebbenden op de volgende gebieden te bevorderen:

- Leefbaarheidsvriendelijke omgevingen
- Leefbaarheidsdiscriminatie bestrijden
- Geïntegreerde zorg
- Langdurige zorg

De beschrijving van de leidende principes, actielijnen en benaderingen zijn goed beschreven in het planningsdocument [5].

Context van het project

Het project "Actively aging European Seniors" (AGES) is een Key Action 2-initiatief gefinancierd door het Erasmus+-programma en gecoördineerd door het gouverneurschap van Çanakkale uit Turkije, in samenwerking met de volgende vijf partners: Universidade do Porto uit Portugal, Magenta Consultoria uit Spanje, E - Seniorenvereniging uit Frankrijk, Lidi Smart uit Nederland en Fundacja Parasol uit Polen.

De belangrijkste doelstellingen van het project zijn het ontwikkelen van een reeks activiteiten en hulpmiddelen (intellectuele output) om de empowerment van oudere burgers te ondersteunen met kennis, strategieën en hulpmiddelen om hen te helpen hun kwaliteit van leven te verbeteren en een actief, vreugdevol, gezond leven te hebben. en succesvol verouderingsproces. Het project heeft ook tot doel de communicatie tussen generaties te verbeteren door een uitwisseling van ervaringen en informatie tussen generaties te bevorderen, en om meer leeftijdsvriendelijke omgevingen te ondersteunen door de goede praktijken en prestaties van leeftijdsvriendelijke steden en gemeenschappen van de partnerlanden te verkennen.

Over het algemeen heeft het project AGES tot doel begeleidingsmateriaal te creëren met betrekking tot de implementatie van leeftijdsvriendelijke omgevingen die positief kunnen zijn voor beleidsmakers en besluitvormers, voornamelijk in Europese steden, maar ook wereldwijd.

Doel van de gids

Deze handleiding is dan ook de eerste van de drie gedefinieerde intellectuele resultaten van het project en heeft als doel een handboek te zijn over leeftijdsvriendelijke steden en gemeenschappen (AFCC) en het door de WHO geleide Global Network for Age-friendly Cities and Communities. De nadruk van dit document ligt op de herziening van het leeftijdsvriendelijke stadsconcept en het verzamelen en compileren van enkele van de beste praktijken en uitdagingen waarmee men wordt geconfronteerd tijdens het ontwerp en de ontwikkeling van een AFCC. Bovendien, gezien de tijdelijke context van de Covid-19-pandemie waarin het project wordt ontwikkeld, zal er ook aandacht zijn voor hoe steden zich hebben aangepast en gereageerd op de uitdagingen veroorzaakt door de huidige Covid-19-crisis met betrekking tot de ondersteuning voorzien voor de oudere bevolking.

Structuur van de gids

De gids is gestructureerd in vijf hoofdstukken, te beginnen met een inleiding tot het concept van leeftijdsvriendelijke stad/gemeenschap/omgeving en een overzicht van het Global Network for Age-friendly Cities and Communities (GNAFCC) van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Daarna volgt hoofdstuk twee met een uitleg van de ijkpunten die een leeftijdsvriendelijke stad en gemeenschap maken, samen met de criteria voor het lidmaatschap van de GNAFCC. Als voortzetting van het vorige hoofdstuk is er in hoofdstuk drie een gedetailleerde beschrijving van bestaande nuttige begeleidende documentatie (checklists, indicatoren, mentorprogramma), evenals hints om een gemeenschap leeftijdsvriendelijker te maken.

In hoofdstuk vier is er een overzicht, gebaseerd op bestaande documentatie, van goede praktijken uit steden en gemeenschappen die als inspiratie kunnen dienen voor beleidsmakers van andere gemeenschappen. Ten slotte is er in hoofdstuk vijf een presentatie van getuigenissen en initiatieven verzameld uit steden en regio's van de zes landen waar de partners gevestigd zijn, over initiatieven die het lokale bestuur specifiek heeft geïmplementeerd in de context van Covid-19 om de gevolgen van een pandemie bij ouderen.

1. Inleiding tot AFC en WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities (GNAFCC)

De eerste discussies en focus over een leeftijdsvriendelijke stadsbenadering dateren van 1991 toen de lidstaten van de Verenigde Naties (VN) de resolutie A/RES/46/91 [6] aannamen voor de totstandkoming van de "The United Nations Principles for Older Personen". Het was echter pas in het volgende decennium dat verdere stappen werden gezet met de lancering van een beleidsdocument "Active Ageing: A Policy Framework" [7] door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) ten tijde van de 2e VN-Wereldvergadering over vergrijzing in 2002. Een dergelijk document heeft zeker bijgedragen tot het aannemen van beleid gericht op ouderen, hun gezondheid en welzijn tijdens het verouderingsproces; en aan het creëren van leeftijdsvriendelijke omgevingen.

Zo heeft in 2007 de WHO Global Age-friendly Cities Guide [8], een uitgebreid document gemaakt op basis van de verzameling van input en getuigenissen van focusgroepsessies met ouderen, zorgverleners en dienstverleners uit 33 steden in 22 landen over de hele wereld, de weg vrijgemaakt voor de weg voor de latere oprichting van het WHO Global Network of Age-friendly Cities and Communities (GNAFCC) in 2010. Het doel van dit netwerk was "gelijkgestemde steden en gemeenschappen samen te brengen die zich inzetten om meer leeftijdsvriendelijk te worden" en "het faciliteren van de uitwisseling van informatie, middelen en beste praktijken".

Wat is een leeftijdsvriendelijke stad?

Gebruikmakend van de gedefinieerde karakterisering van de WHO voor een leeftijdsvriendelijke stad, is het een stad of gemeenschap die:

"moedigt actief ouder worden aan door kansen voor gezondheid, participatie en veiligheid te optimaliseren om de kwaliteit van leven te verbeteren naarmate mensen ouder worden. Praktisch gezien past een leeftijdsvriendelijke stad haar structuren en diensten aan om toegankelijk te zijn voor en inclusief ouderen met verschillende behoeften en capaciteiten."

Het is dus een gemeenschap die de senioren en hun specifieke omstandigheden centraal stelt in de planning, niet alleen op het vlak van infrastructuur, maar ook op het vlak van dienstverlening, informatievoorziening en sociale inclusie.

Om de identificatie en het overwinnen van de obstakels voor het welzijn en de betrokkenheid van oudere individuen bij de beslissingen van gemeenschappen te ondersteunen, was er de ontwikkeling van het WHO Age-friendly Cities Framework [9], dat de interventiedomeinen structureert in acht themagebieden. Deze themagebieden staan niet los van elkaar, maar zijn eerder met elkaar verbonden om een volledig gekoppelde blauwdruk te vormen die de verbetering van een stad tot een leeftijdsvriendelijke omgeving ondersteunt. Samen met de verwevenheid tussen de acht themagebieden, kunnen ze worden gegroepeerd in drie dimensies:

Fysieke omgeving

- *Vervoer*
- *Huisvesting*
- *Buitenruimten en gebouwen*

Sociale omgeving

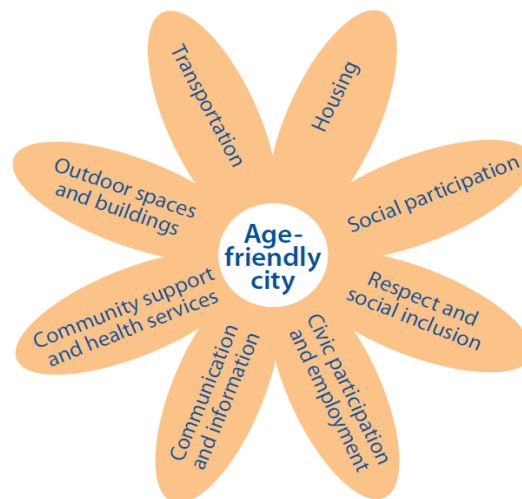
- *Bevordering van maatschappelijke participatie*
- *Respect en sociale inclusie*
- *Burgerparticipatie en werkgelegenheid*

Gemeentelijke diensten

- *Gemeenschap en gezondheidszorg*
- *Communicatie en informatie*

De acht onderwerpgebieden worden meestal weergegeven in een algemeen bekende bloemvormkaart zoals weergegeven in figuur 4.

Figuur 4 - Leeftijdsvriendelijke stadsthemagebieden

Bron: "WHO Global Age-friendly Cities: A Guide" [8]

Naast de acht themagebieden die door de WHO zijn gedefinieerd in het kader voor leeftijdsvriendelijke steden, is er ook een reeks kern- en aanvullende indicatoren die kunnen worden gebruikt als leidraad voor steden en gemeenschappen, niet alleen bij het definiëren van leeftijdsvriendelijke strategieën maar ook om de bestaande acties te verbeteren en te monitoren. Dit is goed gedocumenteerd en gepresenteerd in de gids "Measuring the Age-Friendliness of Cities: A Guide to Using Core Indicators" [10]. In hoofdstuk 3 is er een meer gedetailleerde analyse op het gebied van monitoring en evaluatie in leeftijdsvriendelijkheid en het gebruik van indicatoren als ondersteunend instrument.

2. De GNAFCC en het criterium om lid te worden van het netwerk

WHO Wereldwijd netwerk voor leeftijdsvriendelijke steden en gemeenschappen (GNAFCC)

Zoals vermeld in de inleiding, heeft de Wereldgezondheidsorganisatie in 2010 een Global Network for Age-friendly Cities and Communities (GNAFCC) opgericht met als doel steden en gemeenschappen over de hele wereld te stimuleren en in staat te stellen om steeds meer leeftijdsvriendelijk te worden. Een ander doel is het verbinden en faciliteren van de uitwisseling van informatie, kennis en ervaring tussen steden en gemeenschappen wereldwijd.

Figuur 5- Officieel logo van GNAFCC

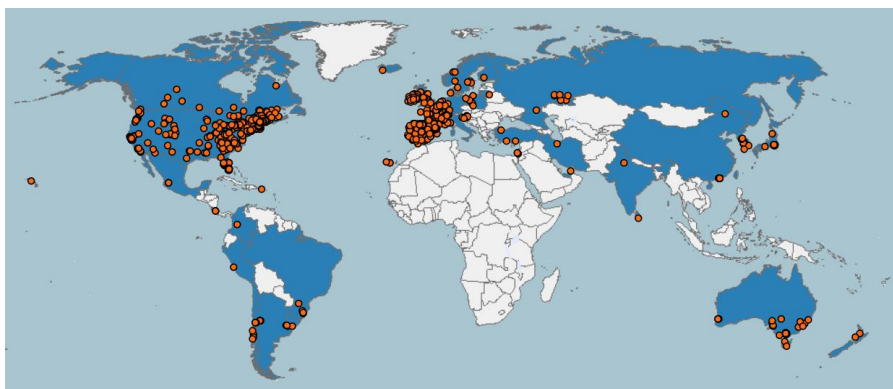

Bron: Age-friendly world website ¹

Het netwerk begon met de eerste leden uit 33 steden en 22 landen, en op het moment van creatie van deze gids (maart 2022) heeft het 1329 steden en gemeenschappen in 51 landen, goed voor 262 miljoen mensen over de hele wereld.

De coördinatie van de GNAFCC is een verantwoordelijkheid van het Department of Ageing and Life Course (ALC) op het hoofdkantoor van de WHO, in samenwerking met de zes regionale WHO-kantoren en landenkantoren in de WHO-lidstaten.

Figuur 6 - WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities Members Map

Bron: Age-friendly world website ²

Met betrekking tot het bestuur van de GNAFCC wordt het netwerk gereguleerd door vijf leidende documenten die de richtlijnen voor beleidsvorming en strategieën bevatten, rekening houdend met de noodzaak om de oudere bevolking te bevorderen en te stimuleren om actief

¹ <https://extranet.who.int/agefriendlyworld/>

² <https://extranet.who.int/agefriendlyworld/who-network/>

en gezond ouder te worden. Bovendien zijn deze vijf documenten ook nuttig als leidraad voor besluitvormers in gemeenschappen, omdat ze de denkwijze en aanpak die aanwezig moeten zijn in een context plaatsen, en ze introduceren reeds geteste checklists, indicatoren en voorbeelden van interventies en goede praktijken die kunnen worden effectief om de leeftijdsvriendelijkheid van een gemeenschap te verbeteren.

De genoemde documenten zijn dus de volgende:

- Wereldwijde strategie en actieplan voor veroudering en gezondheid;
- Wereldrapport over veroudering en gezondheid;
- AFEE beleidsinstrument en gerelateerde richtlijnen;
- Wereldwijde leeftijdsvriendelijke steden: een gids;
- De leeftijdsvriendelijkheid van steden meten: een handleiding voor het gebruik van kernindicatoren

Lidmaatschap van de GNAFCC

Wie kan meedoen?

Het lidmaatschap van de GNAFCC staat open voor alle lokale en regionale entiteiten die een gemeenschap besturen, zoals wordt beweerd op de officiële website:

“Elk lokaal of subnationaal bestuursniveau, in WHO-lidstaten, dat zich inzet om leeftijdsvriendelijker te worden en de beslissingsbevoegdheid heeft om dit te doen, is welkom om lid te worden. Het netwerk lidmaatschap strekt zich momenteel niet uit tot landen. Leeftijdsvriendelijke programma's of netwerken op regionaal of nationaal niveau kunnen overwegen om lid te worden van het netwerk als Affiliate.”

Daarom kan elke gemeenschap, stad of regionaal orgaan een aanvraag indienen om lid te worden van het netwerk, op voorwaarde dat het de nodige toewijding heeft om deel te nemen aan een reeks fasen die door de WHO zijn gedefinieerd als een continu proces van verbetering. De cyclus van continue verbetering voor het ontwikkelen van een leeftijdsvriendelijke omgeving omvat vier fasen, en wordt weergegeven in figuur 7.

Criteria voor lidmaatschap

De geschiktheidscriteria voor lidmaatschap van GNAFCC worden in detail vermeld in de "Membership Terms of Reference", een uitgebreid document dat elk kandidaat-lid begeleidt bij de missie, vereisten en het aanvraagproces.

Wat betreft de toelaatbaarheid moet een lid:

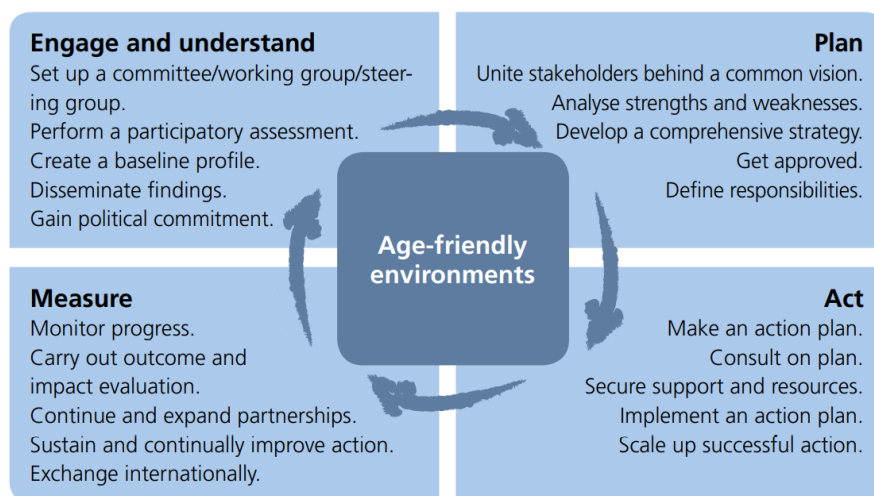
- gevestigd zijn in een WHO-lidstaat;
- Een rechtstreeks gekozen of gemandateerd openbaar bestuursorgaan zijn dat binnen een bepaald gebied, zoals gedefinieerd door de wet, beschikt over een reeks bevoegdheden om openbare goederen en diensten aan burgers te leveren;
- Dit kan subnationale organisatieniveaus omvatten, van provinciaal of staatsniveau, tot dorpen en townships met een beperkt aantal inwoners.

- De autoriteit en capaciteit hebben om mechanismen op te zetten voor intersectorale samenwerking, nulmetingen uit te voeren en actieplannen te ontwikkelen, uit te voeren en te monitoren die bedoeld zijn om leeftijdsvriendelijkheid te bevorderen in het gebied onder hun invloedssfeer.

Daarnaast moet voor toelating aan de volgende eisen worden voldaan:

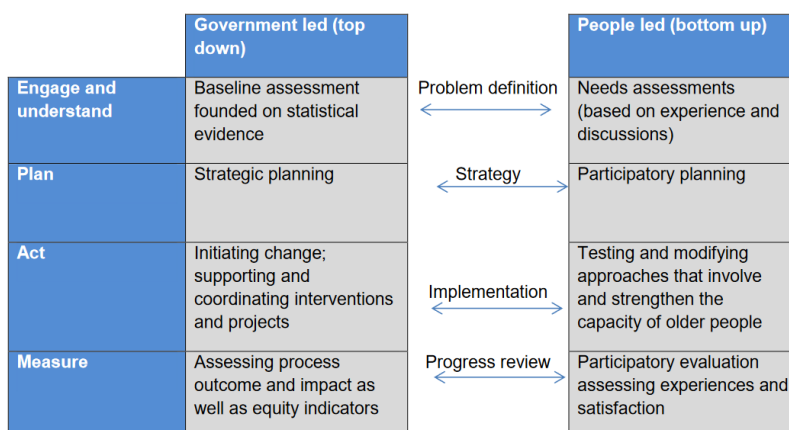
- Deel en promoot de centrale waarden en principes van de leeftijdsvriendelijke benadering van de WHO:
 - Respect voor diversiteit;
 - Eigen vermogen;
 - Waardeer en stimuleer de deelname van ouderen aan alle levenssferen en hun bijdragen;
 - Respect voor de rechten van ouderen om waardig ouder te worden en te sterven.
- Adopteer inclusieve methodologieën voor het creëren van AFCC als:
 - Co-design en co-creatie, met zinvolle betrokkenheid van ouderen in alle stadia van het proces;
 - Een bottom-up participatieve benadering gecombineerd met top-down politieke inzet en middelen (figuur 8);
 - Een levensloopbenadering die intergenerationele relaties, solidariteit en wederzijdse steun bevordert.
- Toewijding om de vier stappen te implementeren om leeftijdsvriendelijke lokale omgevingen te creëren door middel van de cyclus van continue verbetering (Figuur 7).
- Actief deelnemen aan de GNAFCC-activiteiten en communicatie-uitwisselingen

Figuur 7 - Cyclus van continue verbetering

Bron: *The Global Network for Age-friendly Cities and Communities Terugkijkend op het afgelopen decennium, uitkijkend naar het volgende* [11]

Figuur 8 - Grafiek voor combinatie van bottom-up en top-down benaderingen

Bron: WHO GNAFCC Membership Terms of Reference (versie van december 2019) [12]

Opgemerkt moet worden dat de eerder verstrekte informatiereeks niet uitputtend is en onderhevig kan zijn aan wijzigingen door de bestuursinstantie van de GNAFCC, daarom wordt het ten zeerste aanbevolen om de officiële documentatie zorgvuldig te lezen om de volledige lijst met vereisten en het proces van lid worden van het netwerk. Dergelijke documenten omvatten de voornoemde vijf leidende documenten samen met de onderstaande documenten, evenals alle verdere officiële informatie die kan worden aangegeven via de communicatieplatforms van het netwerk.

Nuttige documentatie met betrekking tot het lidmaatschap van GNAFCC:

- Lidmaatschapsvoorwaarden (laatste versie: december 2019). Beschikbaar in vier talen: Engels; Frans; Spaans en Japans
- Aanmeldingsformulier voor leden

3. Proces om een leeftijdsvriendelijke gemeenschap te worden

Zodra een geïnteresseerde kandidaat-stad of -gemeenschap aan de criteria voldoet, moet deze de volgende stappen uitvoeren om haar aanvraag in te dienen:

- Vul het online aanvraagformulier in (bijlage 1 in het aanvraagformulier voor leden);
- Onderschrijf een brief van de leiding (bijv.: burgemeester; lid van het openbaar bestuur) waarin wordt aangegeven dat hij zich formeel wil inzetten om leeftijdsvriendelijker te worden;
- Bevestig dat de aanvrager het eens is met de WHO-waarden en -aanpak voor het creëren van leeftijdsvriendelijke steden en gemeenschappen. Het moet ook over de personele middelen en financiële capaciteit beschikken om de WHO AFCC-aanpak uit te voeren en actief deel te nemen aan het netwerk;
- Wijs een contactpersoon voor het netwerk aan om de communicatie en uitwisseling te vergemakkelijken.

De acceptatie van nieuwe sollicitaties op het netwerk vindt doorlopend plaats, dus wanneer de kandidaat aan alle vereisten heeft voldaan en de nodige documentatie heeft opgesteld, kan hij de sollicitatie indienen. Het proces is dan als volgt:

1. Revisie en beoordeling van de aanvraag door de door de WHO aangewezen Network Admissions Officer aan de hand van de bovengenoemde ontvankelijkheidscriteria;
2. Neem contact op met de aanvrager voor meer informatie als zijn aanvraag niet voldoet aan de criteria of als aspecten van de aanvraag onduidelijk zijn;
3. Mededeling van de beslissing aan de aangewezen contactpersoon door middel van een brief gericht aan de leiding;
4. Indien de aanvraag wordt goedgekeurd, is er de afgifte van het lidmaatschapsbewijs voor de aanvrager.

Zoals aangegeven door de WHO: "Lidmaatschap van het wereldwijde netwerk geeft aan dat een stad of gemeenschap is begonnen met het proces om meer leeftijdsvriendelijk te worden en niet wordt erkend door de WHO van hun leeftijdsvriendelijke status.", en daarom lid worden van het netwerk als een nieuw lid is slechts de eerste stap van een continue reis naar de implementatie van leeftijdsvriendelijkheid.

Nadat de politieke en formele toezegging is gedaan om deel te nemen aan dit proces, zijn de volgende stappen het initiëren van de planning en uitvoering van het leeftijdsvriendelijkheidsplan. Om dit te bereiken moet elk initiatief dus worden ontwikkeld met behulp van de twee eerder genoemde methodologieën: cyclus van continue verbetering en bottom-up participatieve benaderingen.

Als we in detail kijken, bestaat de cyclus van continue verbetering uit vier cyclische fasen, die in de volgende secties in detail worden gepresenteerd.

1. Betrokkenheid en begrip

Het creatieproces heeft zijn startpunt op de analyse van de realiteit en de huidige staat van leeftijdsvriendelijkheid in het doelgebied, waarbij de gemeente in deze fase een participatieve beoordeling moet uitvoeren. Een participatieve beoordeling is een oefening die wordt uitgevoerd met als doel een basisprofiel te hebben van de huidige mate van leeftijdsvriendelijkheid en om de behoeften van de oudere bevolking te begrijpen. Dit dient te gebeuren door de senioren (de doelgroep) vanaf het eerste moment te betrekken.

Om steden en gemeenschappen te ondersteunen bij het beoordelen van hun leeftijdsvriendelijkheid en zo hun basisprofiel te creëren, heeft de Wereldgezondheidsorganisatie het methodologische protocol van Vancouver [13] opgesteld, dat parameters en het proces definieert om een participatieve beoordeling uit te voeren, met behulp van focusgroepen en enquêtes. Bovendien kunnen de inputs en conclusies die tijdens de beoordeling zijn verkregen gemakkelijk worden vergeleken met de checklists voor leeftijdsvriendelijke kenmerken die worden gepresenteerd in de WHO Global Age-Friendly Cities Guide [8] [14]. Desalniettemin is het gunstig dat tijdens deze eerste fase meer en diverse inputbronnen worden gebruikt. Demografische en sociale gegevens geven een goed overzicht van de heterogeniteit van een gemeenschap, met voorbeelden van informatie als: volkstellingsgegevens over bevolkingsomvang en leeftijdsgroepenverdeling; de ligging van de wijken en de toegankelijkheid van essentiële diensten (gezondheidszorg, sociaal, onderwijs, cultureel, sport); sociale en economische factoren; Opleidingsniveau; veelvoorkomende en veelvoorkomende gezondheidsproblemen.

2. Plan

Nadat het proces van karakterisering van de gemeenschap en haar leeftijdsvriendelijkheid is afgerond, is de volgende fase het ontwikkelen van een alomvattende strategie die rekening houdt met de behoeften van de belanghebbenden, de sterke en zwakke punten van de gemeenschap, en deze structureert in specifieke actieplannen. Het creatieproces in dit stadium omvat een participatieve planning met de betrokkenheid van ouderen, niet alleen gebaseerd op de resultaten die zijn verkregen tijdens de leeftijdsvriendelijkheidsbeoordeling, maar ook door ouderen te betrekken bij de beslissingen voor het strategieplan. Desalniettemin moeten alle relevante belanghebbenden en potentiële partners voor het leeftijdsvriendelijkheidsplan worden verzameld en geraadpleegd om alle betrokken onderdelen af te stemmen op een gemeenschappelijke visie op wat de gemeenschap nodig heeft.

De taken voor het creëren van zo'n uitgebreide strategie omvatten het definiëren van de algemene doelen van de interventie en het bijbehorende tijdsbestek. Eenmaal gedefinieerd, moet de planningsgroep de specifieke doelstellingen conceptualiseren en rekening houdend met het feit dat er meerdere gebieden kunnen zijn die interventie nodig hebben, is het noodzakelijk om later de prioriteiten te bepalen die zullen worden aangepakt. Het strategisch plan kan pas als voltooid worden beschouwd als al deze factoren (algemene doelen, tijdschema, specifieke doelstellingen, interventieprioriteiten) goed zijn vastgesteld.

3. Handelen

Tijdens de derde fase voor het implementeren van leeftijdsvriendelijkheid in een gemeenschap, is het tijd om de bedachte strategie in praktijk te brengen. Met het strategieplan als uitgangspunt is het dan het moment om een actieplan op te stellen om de doelstellingen en prioriteiten van de interventie te operationaliseren in concrete activiteiten en de juiste actoren en middelen toe te wijzen. Voor elke geplande activiteit moeten belangrijke factoren met betrekking tot hun technische en economische haalbaarheid (randvoorwaarden, moeilijkheidsgraad van implementatie, duur en tijdstip van interventie, betrokkenheid van externe actoren en partners, verwachte impact) worden meegewogen. Het hele ontworpen plan voor de activiteiten zou moeten worden herzien en open moeten staan voor input van een stuurgroep gevormd door de belanghebbenden van de strategie (met de inclusie van oudere burgers zoals in de vorige fasen).

De commissie streeft ernaar om aanvullende standpunten te geven die de planners mogelijk niet hebben overwogen tijdens het ontwerpen van het operationele plan, samen met een beoordeling van de uitvoerbaarheid van elke activiteit op basis van de beschikbare financieringsmogelijkheden en het nut van de actie in overeenstemming met de doelstellingen van de strategie. Nadat het operationele plan naar behoren is herzien en goedgekeurd door de betrokken actoren (planners, besluitvormers, stuurgroep), samen met een toegekende toewijzing van middelen en politieke steun, is het dan het moment om het operationele plan in praktijk te brengen. Eenmaal in beweging is er de noodzaak van een continu beheer van de operaties en het programma in combinatie met een nauwgezette monitoring van de prestaties ervan.

Eindelijk, die initiatieven die een succes blijken te zijn, moeten worden voortgezet en opgeschaald. In feite kan het in situaties als gevolg van een beperking van de middelen of een planningsbeslissing gunstig zijn om in eerste instantie kleine en gelokaliseerde activiteiten te ontwikkelen die dienen als een pilot-test om de haalbaarheid en impact ervan te beoordelen. Een kleinschalig experiment maakt het mogelijk om de implementatie ervan rigoureus te testen en de impact ervan te evalueren, wat later kan leiden tot de ontwikkeling van een verbeterde oplossing die geschikt is om op grotere schaal te worden geïmplementeerd of zelfs uit te breiden naar de hele gemeenschap.

4. Metten

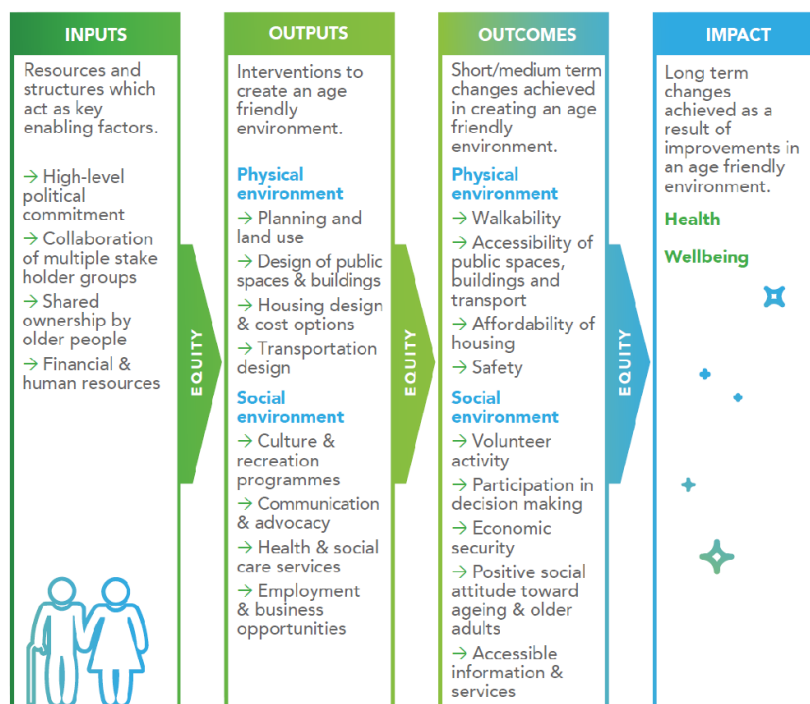
Het monitoren van de strategie is een permanent proces dat tijdens de vierde fase van implementatie inderdaad duidelijker wordt. In dit deel van de cyclus staan monitoring en evaluatie centraal bij de te nemen stappen. Hoewel het van groot belang is om toezicht te houden op de uitgevoerde activiteiten tijdens de uitvoeringsfase en deze te volgen, wordt het ook noodzakelijk om een beoordelingsplan uit te voeren, waarbij de resultaten en de impact van het programma zorgvuldig kunnen worden geëvalueerd.

Om een monitoring- en evaluatieplan op te stellen, is het noodzakelijk om meetinstrumenten te overwegen die niet alleen de efficiëntie, geschiktheid en het effect van een actie kunnen monitoren en evalueren, maar ook kunnen helpen bij het goed ontwerpen en beslissen van te nemen maatregelen met betrekking tot leeftijdsvriendelijkheid. Daarom zijn indicatoren een cruciaal element voor elke zinvolle en goed gestructureerde monitoring- en evaluatieoefening.

Ze spelen een fundamenteel onderdeel van dergelijke tools, omdat ze het mogelijk maken de voortgang van een project te vergelijken en te volgen op basis van baseline- en streefwaarden. In dit opzicht, en zoals vermeld in hoofdstuk 2, kan het document "Measuring the Age-Friendliness of Cities: A Guide to Using Core Indicators" [10] fungeren als een uitstekende gids en naslagwerk voor degenen die verantwoordelijk zijn voor het opstellen van een -vriendelijkheidsplan vanaf het begin. In dit document wordt een algemeen kader voorgesteld voor het selecteren van een reeks leeftijdsvriendelijke stadsindicatoren die door gemeenschappen kunnen worden gebruikt bij het ontwerpen van hun monitoring- en evaluatieplannen.

Het kader introduceert vier soorten indicatoren die sleutelementen zijn in elk monitoring- en evaluatiesysteem, en beschrijft de belangrijke procedures die aan elke reeks indicatoren zijn gekoppeld. De logica van het hebben van een verweven proces bij het selecteren en gebruiken van de indicatoren is gebaseerd op de aanpak van een continue verbetering van een leeftijdsvriendelijk plan. Zoals geïntroduceerd in het document heeft dit samenhangende beoordelingsmodel tot doel om te laten zien "hoe bepaalde middelen en structuren (de inputs) interventies mogelijk maken in de vorm van beleid, diensten en programma's (de outputs) die de leeftijdsvriendelijkheid van de fysieke en sociale omgeving (de uitkomsten)". Het raamwerk is afgebeeld in figuur 9.

Afbeelding 9 - Kader voor het selecteren van een set indicatoren voor leeftijdsvriendelijke steden

Bron: "Measuring the Age-Friendliness of Cities: A Guide to Using Core Indicators" [10]

De waarde en nauwkeurigheid van een evaluatie is normaal gesproken een sleutelfactor bij de beslissing om een initiatief of programma te vernieuwen of stop te zetten. Een waardevolle optie om te overwegen bij het voorbereiden van de evaluatie van een initiatief is het zoeken naar partnerschappen met academische instellingen (universiteiten en onderzoekscentra) die de nodige wetenschappelijke knowhow kunnen leveren aan het leeftijdsvriendelijke programma.

Op basis van de evaluatiebevindingen moeten de planners en besluitvormers van de gemeenschap nadenken en beslissen over de volgende actie die moet worden ondernomen. Het gebruik van een evidence-based benadering bij het analyseren van de continuïteit van het programma geeft een ondersteuning en validatie van de beslissingen die moeten worden genomen. Daarnaast is een uitwisseling op nationaal en internationaal niveau met andere steden en gemeenschappen die vergelijkbare AFCC-strategieën toepassen relevant. Het verzamelen van getuigenissen van vergelijkbare maar ook verschillende realiteiten maakt het mogelijk om de kennis van technieken, benaderingen en ideeën te leren en uit te breiden die kunnen worden aangepast of zelfs gerepliceerd in de eigen leeftijdsvriendelijke strategie.

Mentorschapsprogramma voor leeftijdsvriendelijke omgevingen: MENTOR-AFE

Als onderdeel van een reeks initiatieven om de ontwikkeling van competenties onder haar leden te bevorderen, heeft de WHO een mentorprogramma, Age-friendly Environments Mentorship Program - MENTOR-AFE, open voor elk lid van gemeenschappen die deel uitmaken van de GNAFCC. Het programma wordt gegeven in samenwerking met de International Federation on Ageing en is vooral bedoeld voor mensen met leidinggevende en invloedrijke posities binnen steden en gemeenschappen.

Het mentorprogramma wordt gratis aangeboden, duurt twaalf maanden en wordt op afstand gegeven, waarbij een aangewezen mentor begeleiding en ondersteuning biedt om de mentee in staat te stellen de specifieke vaardigheden te ontwikkelen en hun werk op het gebied van het creëren van leeftijdsvriendelijke omgevingen. De te ontwikkelen vaardigheden worden ontworpen in functie van het profiel van de mentee en zijn/haar leerbehoeften.

Een gedetailleerde uitleg van het programma, de doelstellingen, de voorwaarden en data voor aanmelding, samen met tal van veelgestelde vragen (FAQ) zijn te vinden op de officiële website: <https://extranet.who.int/agefriendlyworld/mentor-afe-faq/>

Nuttige metingen

In de volgende paragrafen worden verschillende goed gedocumenteerde begeleidende materialen gepresenteerd die zeker kunnen dienen als een hulpmiddel voor besluitvormers en planners die zich richten op het implementeren van een leeftijdsvriendelijk plan.

Het Regionaal Bureau voor Europa van de WHO heeft in een gezamenlijk initiatief met de Europese Commissie de afgelopen jaren een reeks van drie uitgebreide publicaties gepubliceerd die als leidraad dienen voor het ontwerp van beleid en beheer bij het ontwikkelen van een AFCC. Deze publicaties zijn tot stand gekomen op basis van een brede wetenschappelijke analyse met experts, met als doel een complete routekaart te bieden voor lokale en regionale overheden die geïnteresseerd zijn in het implementeren van effectieve en succesvolle leeftijdsvriendelijke interventies in hun gemeenschappen. De publicatie "Creating age-friendly environment in Europe: A tool for local policy-makers and planners" [15] was de startmodule door grondig in te gaan op de vier fasen van de cyclus van continue verbetering en de stappen die op elk moment moeten worden gezet. Het biedt voorbeelden van goede praktijken en nuttige documenten voor elke fase van het cyclusbepalen, en bovendien bevat het checklists van de processen om leeftijdsvriendelijk te worden en een sjabloon voor het opstellen van lokale actieplannen. In "Leeftijdsvriendelijke omgevingen in Europa: een handboek met domeinen voor beleidsacties" [16] ligt de nadruk op het type beleidsinterventies in elk van de acht domeinen, met concrete

voorbeelden die zijn overgenomen door AFCC's over de hele wereld. Het belang van monitoring- en evaluatie-indicatoren wordt gepresenteerd in de derde module "Leeftijdsvriendelijke omgevingen in Europa: indicatoren, monitoring en beoordelingen" [17] , waarin lessen worden gegeven uit eerdere initiatieven en er een voorgestelde lijst is van aangepaste evaluatie-instrumenten voor de kenmerken van Europese steden en gemeenschappen.

Een ander handig document is "Richtlijnen voor het co-produceren van leeftijdsvriendelijke omgevingen met oudere mensen" [18] ontwikkeld door het AFE-INNOVNET Thematisch Netwerk over innovatie voor leeftijdsvriendelijke omgevingen. Het is rechtstreeks gericht op lokale en regionale overheden en demonstreert het concept van coproductie van leeftijdsvriendelijke omgevingen door middel van participatieve methodologie en hoe nuttig deze benadering is om de leeftijdsvriendelijkheid van een gemeenschap te verbeteren. Het is volledig gericht op co-creatie tussen oudere burgers en beleidsmakers en omvat checklists en sjablonen voor het ontwerpen van communicatiestrategie, actieplannen, evaluatievragenlijsten en evaluatie- en verspreidingsrapporten.

Vanuit het perspectief van een lokale overheid is er een boeiende gedocumenteerde ervaring met de implementatie van een leeftijdsvriendelijke strategie binnen een Europese regio die is ontwikkeld door het Baskische ministerie van Werkgelegenheid en Sociaal Beleid. De Baskische regering heeft de "Praktische gids voor implementatie en gebruik in gemeenten" [19] opgesteld als onderdeel van haar "Euskadi Lagunkoia Sustraietatik"-initiatief dat erop gericht is leefomgevingen te ontwikkelen voor oudere mensen.

Verdere nuttige documentatie over het proces van het implementeren van leeftijdsvriendelijke strategieën naast de hierboven genoemde:

- Sectie "Hoe steden leeftijdsvriendelijker te maken?" op de officiële website van de GNAFCC
- Sectie "Gidsen en toolkits Archives - Age-Friendly World" op de officiële website van de GNAFCC
- WHO Age-Friendly Cities Project Methodologie: Protocol van Vancouver [13]
- Checklist met essentiële kenmerken van leeftijdsvriendelijke steden [14]

4. Goede praktijken en uitdagingen bij het ontwikkelen van leeftijdsvriendelijke gemeenschappen

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van enkele van de best practices die door de jaren heen en tijdens verschillende stadia van het implementeren van een leeftijdsvriendelijke strategie door steden en gemeenschappen over de hele wereld zijn ontwikkeld.

De "Global Database of Age-friendly Practices" is een uitgebreide verzameling van goede praktijken die door de jaren heen zijn geïmplementeerd sinds de lancering van de GNAFCC. Men kan gedetailleerde informatie over elk initiatief opvragen en een aangepast filter gebruiken om naar specifieke parameters te zoeken, zoals land, interventiesector, jaar van uitvoering of bevolkingsomvang, om er maar een paar te noemen. De database wordt regelmatig bijgewerkt en is beschikbaar in een speciaal gedeelte van de officiële website van de GNAFCC. Het is ook mogelijk om bij te dragen aan de database en een AFCC-praktijk in te dienen die is geïmplementeerd.

In 2015 werd in navolging van het AFE-INNOVNET thematisch netwerk over innovatie voor leeftijdsvriendelijke omgevingen, en met als doel de uitwisselingen en leercapaciteiten tussen Europese gemeenschappen op het gebied van leeftijdsvriendelijkheid te stimuleren, het Europees Convenant over demografische verandering opgericht [20]. Onder leiding van het AGE Platform Europe en in nauwe samenwerking met WHO GNAFCC, het WHO-Europe Healthy City Network en het European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing, werd het convenant opgericht als een internationale non-profitorganisatie om verschillende belanghebbenden van het Europese panorama die graag leeftijdsvriendelijke omgevingen in hun gemeenschappen willen ontwerpen en implementeren. Een van de belangrijkste creaties die door het Convenant zijn ontwikkeld, was een verzameling van goede praktijken die door gemeenschappen in Europa werd geïmplementeerd. De lijst met goede praktijken is te vinden op de officiële website van het Convenant.

Op de volgende pagina's wordt een reeks succesvolle praktijken gepresenteerd die zijn geïmplementeerd in de acht interventiedomeinen voor een leeftijdsvriendelijke gemeenschap. De voorbeelden zijn gegroepeerd per dimensie en domein van interventie.

Fysieke omgeving

Vervoer

Openbaar vervoer is in veel delen van de wereld het favoriete vervoermiddel van ouderen en is soms de enige beschikbare en betaalbare optie om zich binnen hun gemeenschap te verplaatsen en gezondheidszorg, sociale, culturele en sportieve diensten te bereiken.

Bus met één muntstuk - Akita (Japan)

In de stad Akita, Japan, werd in een poging om de toegankelijkheid van gemeenschapsdiensten voor de oudere bevolking te bevorderen, in 2011 een vereenvoudigd bustarief ("One-Coin Bus") gecreëerd van slechts 100 yen (minder dan € 0,80). Een dergelijke waarde vertegenwoordigt de betaling met één munt, zoals de naam van het project, die tegelijkertijd een betaalbare en

eenvoudige tariefmodus is. Die voordelen werden erkend door de begunstigen van het initiatief, waar de feedback zeer positief was, wat leidde tot de uitbreiding van het project naar extra leeftijdsgroepen, die sinds 2007 beschikbaar zijn voor 65-plussers of oudere inwoners.

Meer informatie:

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/coin-bus-project/>

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/resources/age-friendly-case-studies/akita-city/>

Pass Paris Senior - Parijs, (Frankrijk)

Zoals eerder vermeld, is betaalbaarheid een belangrijke factor die de mobiliteit van veel ouderen in hun gemeenschap beïnvloedt. Om deze factor te minimaliseren en het dagelijkse leven van senioren die de meeste moeite hebben om zich door de stad te verplaatsen, te vergemakkelijken, heeft de stad Parijs het vervoersplan "Pass Paris Senior" geïmplementeerd waarmee pashouders gratis gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer. Sinds 2018 is de pas toegankelijk voor personen van 65 jaar of ouder (of 60-64 jaar in geval van arbeidsongeschiktheid) en die onder een bepaald inkomensniveau leven, waardoor bijna 220 000 inwoners worden bereikt die ervan kunnen profiteren.

Meer informatie:

<https://www.paris.fr/pages/seniors-et-adultes-en-situation-de-handicap-gratuite-du-pass-navigo-des-le-1er-juin-5863>

<https://www.paris.fr/pages/aides-aux-transports-3848>

PAM 75 service - Parijs (Frankrijk)

PAM 75 is een dienst van openbaar vervoer voor ouderen die niet in staat zijn om van de ene plaats naar de andere te gaan vanwege pijn of een beperkte mobiliteitstoestand. Deze service is de hele week beschikbaar, van 06.00 uur tot middernacht en tot 02.00 uur op vrijdag- en zaterdagavond. De PAM 75-service biedt ook korte retraite-activiteiten, "EscaPam", die culturele, warme en vriendelijke uitstapjes zijn. Ze stellen mensen in staat deel te nemen aan Parijse culturele evenementen en vele andere uitjes, zoals restaurant-, bioscoop- of tentoonstellingsbezoeken en wandelingen. De activiteiten van EscaPam worden het hele jaar door georganiseerd. Het vervoer wordt verzorgd door de hele regio Ile-de-France voor een reis van meer dan 500 meter die begint of eindigt in de stadsgrenzen Parijs.

Afbeelding 10 – Logo van Pam75-service

Bron: Pam75 website³

³ <https://www.pam75.info/le-service-pam75>

Meer informatie:

<https://www.pam75.info/le-service-pam75>

Mayores sobre ruedas - Spanje

Het project "Mayores sobre ruedas" ("Senioren op wielen"), gecoördineerd door de non-profit Fundación Salud y Comunidad (The Health and Community Foundation), heeft tot doel de levenskwaliteit van ouderen in een afhankelijkheidssituatie te verbeteren, die gebruikers zijn van de bijstandsmiddelen die door de entiteit worden beheerd (seniorenwoningen, kinderdagverblijven, huisvesting met diensten, thuiszorgdiensten). Dit innovatieve initiatief, uitgevoerd in de Spaanse regio's Cataluña, Comunidad Valenciana, Aragón, Castilla-La Mancha y País Vasco, heeft tot doel de mobiliteit en daarmee de autonomie van de oudere bevolking te bevorderen door hen een gratis en eenvoudig te gebruiken vervoermiddel, namelijk elektrische scooters of rolstoelen.

Gestart in 2010, is het duidelijk dat het gebruik van scooters en rolstoelen gunstig was voor de senioren door hun zelfrespect te vergroten, hun vermogen om te bewegen in de gemeenschap en de laatste tijd hun kwaliteit van leven en de grenzen met de buurt te verbeteren.

Meer informatie:

<https://www.fsync.org/proyectos/mayores-sobre-ruedas/>

<https://www.fsync.org/actualidad/mayores-sobre-ruedas-una-experiencia-de-exito-en-inclusion-social/>

<https://www.geriaticarea.com/2018/05/31/el-proyecto-mayores-sobre-ruedas-busca-promover-la-autonomia-personal-de-los-mayores/>

Táxi Saúde +65 – Porto (Portugal)

Begin maart 2022 lanceerde de gemeente Porto het ondersteunende programma "Táxi Saúde +65" ("Health Cab +65") waarmee senioren van de stad met de taxi naar medische afspraken in ziekenhuizen of gezondheidscentra kunnen gaan voor de prijs van € 2 per rit. Met het doel om de barrières op vervoersniveau te verminderen die oudere bevolking belemmeren om zorgaanbieders te bezoeken, is de service beschikbaar voor elke burger van 65 jaar en ouder die in de stad woont en in het bezit is van de gemeentekaart, en de taxirit kan worden geboekt via een speciale telefoonlijn. Het gereduceerde reistarief is 24 uur per dag en elke dag van het jaar beschikbaar en kan worden gebruikt tot 12 reizen per tijdens elk burgerlijk jaar.

Meer informatie:

<https://www.porto.pt/pt/noticia/ir-ao-centro-de-saude-de-taxi-ja-e-mais-barato-para-pessoas-a-partir-dos-65-anos-com-cartao-porto>

https://cartao.porto.pt/cartaoporto/editor/Folheto_Taxi_Saude_mais65.pdf.pdf

<https://www.ipn.up.pt/2022/02/17/municipes-com-mais-de-65-anos-vao-poder-deslocar-se-de-taxi-a-dois-euros-por-motivos-de-saude/>

Kavalir – Ljubljana (Slovenia)

Als onderdeel van een milieuvriendelijke strategie om de luchtkwaliteit en het welzijn van de burgers in centrale stedelijke gebieden te verbeteren, zijn veel steden begonnen het gemotoriseerde verkeer in hun binnenstad te beperken of zelfs helemaal te verbieden. Hoewel dit een bijzonder positieve benadering is, kan het leiden tot een beperking van de toegankelijkheid van het vervoer voor personen met beperkte mobiliteit, zoals ouderen. Om dit probleem op te lossen, implementeerde de stad Ljubljana sinds 2009 een gratis vervoersdienst die met een elektrische vloot door het voetgangersgebied van het stadscentrum rijdt.

De dienst "Kavalir" ("Cavalier") wordt beheerd door het openbaar vervoer van Ljubljana en rijdt elke dag en het hele jaar door en biedt toegang tot overal in het historische deel van de stad. De passagiers kunnen het eenvoudig telefonisch reserveren of direct bij de buschauffeur opvragen wanneer het voertuig passeert. Of het nu een zonnige of regenachtige dag is, de voertuigen hebben een goede afdekking en verwarming waardoor ouderen of personen met een handicap, evenals bezoekers, zich gemakkelijk in het stadscentrum kunnen verplaatsen met alle comfort en in een emissievrije modus.

Figuur 11 – Kavalir-servicevoertuig

Bron: LPP website⁴

Meer informatie:

<https://www.lpp.si/en/informations-passengers/electric-train-urban-and-electric-vehicle-kavalir>

<https://www.lpp.si/en/informations-passengers/electric-vehicle-kavalir-and-electric-train-urban>

<https://www.agefriendlyeurope.org/node/366>

⁴ <https://www.lpp.si/en/informations-passengers/electric-vehicle-kavalir-and-electric-train-urban>

GreenSAM-project - Interreg Oostzeeregio

Het bundelen van krachten en middelen kan een prachtige methode zijn om een sterkere impact te hebben en kennis uit te wisselen tussen verschillende partners, zoals het project GreenSAM laat zien. Het was een door de EU gefinancierd initiatief via het Interreg Baltic Sea-programma waarbij partners uit zeven steden betrokken waren met als doel "de acceptatie van milieuvriendelijke mobiliteitsdiensten (fietsen, openbaar vervoer en infrastructuur) onder senioren te vergroten". Aangezien elke stad en gemeenschap zijn eigen kenmerken heeft, richtte het project zich op het ontwikkelen van implementatietools op basis van de eerder geïntroduceerde participatieve benadering.

De "Toolbox van het GreenSAM-project" is een verzameling methodologieën die eenvoudige benaderingen omvat zoals gespreksuitwisselingen of straatactiviteiten met gebruikers, het gebruik van casestudies, mentorprogramma's, burgerforum en digitale hulpmiddelen. Met de Toolbox kunnen de benaderingen worden gefilterd op basis van de fase van het plan dat moet worden gebruikt, het doel van de betrokkenheid, de duur en het aantal deelnemers. Als aanvulling op de toolbox zijn er twee aanvullende documenten [21] [22] over het ontwerp en de evaluatie van het participatieve proces dat wordt toegepast op de planning en implementatie van oplossingen voor mobiliteit en openbaar vervoer, evenals een atlas over participatieve benaderingen van leeftijds- vriendelijke groene mobiliteit.

Hoewel het GreenSAM-initiatief en zijn resultaten zijn ontwikkeld in het kader van transport, mobiliteit en gemeenschapsinfrastructuur, kunnen de geproduceerde materialen zonder problemen worden aangepast aan de andere interventiedomeinen bij het plannen van een leeftijdsvriendelijke strategie.

Huisvesting

Huisvesting is een essentieel onderdeel van het leven van elke persoon, biedt welzijn en veiligheid en beïnvloedt de kwaliteit van leven die een persoon heeft. Bovendien hebben ouderen vaak beperkingen in hun mobiliteit en een lagere weerstand tegen temperatuurschommelingen. Dit maakt het meer noodzakelijk om te focussen op essentiële kenmerken die een huis zou moeten hebben, namelijk betaalbaarheid, locatie, bereikbaarheid, conformiteit, thermische en geluidsisolatie.

Met als doel succesvolle en innovatieve praktijken met betrekking tot leeftijdsvriendelijke huisvesting te erkennen, werkte de WHO GNAFCC samen met de instelling Grantmakers in Aging om in 2018 een wereldwijde wedstrijd genaamd Innovation@Home te lanceren. Gemeenschappen uit vijftien landen dienden hun praktijk in voor de wedstrijd, die later drie verschillende programma's toekende, waarvan er twee in Europa worden uitgevoerd. Een overzicht van de verscheidenheid aan wedstrijdinzendingen die een inspiratiebron kunnen zijn voor andere interventies op het gebied van leeftijdsvriendelijke huisvesting, is gebundeld in een rapport [23]. De drie winnende praktijken worden hieronder herzien.

Aconchego – Porto (Portugal)

Met het doel om eenzaamheid en isolement onder oudere burgers aan te pakken en universiteitsstudenten te ondersteunen bij het vinden van een betaalbare accommodatie, lanceerde de gemeente Porto met de steun van de Academische Federatie van Porto het programma "Aconchego" ("Shelter"). Het programma werkt doordat de oudere aanvragers een logerkamer in hun huis ter beschikking stellen die door een student kan worden gebruikt, terwijl de student dagelijks een sociale metgezel en een handige ondersteuning voor de oudere biedt. Aangezien het doel van dit initiatief is om een wederzijdse uitwisseling tussen generaties te hebben zonder een geldelijk karakter, betaalt de student geen specifieke huurprijs voor de kamer, maar draagt hij symbolisch bij met voedsel en om de stijging van de nutskosten zoals water, elektriciteit te dekken, en aardgas.

Het programma staat open voor 60+ jaar oude burgers die alleen wonen of met hun echtgenoot, in een situatie van eenzaamheid en/of sociaal isolement en voor universiteitsstudenten in de leeftijd van 18 tot 35 jaar, die niet in Porto wonen. Het vindt plaats volgens de academische kalender en de startactie wordt gedaan door het sociale team van de gemeente door middel van interviews met de kandidaten, studenten en oudere burgers. Na de eerste beoordeling bezoekt het later de voorgestelde huizen om het bestaan van adequate huisvestingsomstandigheden te verifiëren en analyseert het het profiel van de senior en stelt later de geschikte matches vast. Sinds de oprichting in 2004 heeft het programma opeenvolgende onderscheidingen gekregen op nationaal en internationaal niveau, waardoor de interesse van verschillende maatschappelijke organisaties werd gewekt om het initiatief in andere gemeenten en gemeenschappen te herhalen.

Figuur 12 – Folder van het Aconchego-programma

The image shows a brochure for the 'PROGRAMA ACONCHEGO' (Shelter Program). The top section features the program's name in large, bold letters, with the subtitle 'Acolhimento sénior a estudantes do ensino superior.' (Senior accommodation for higher education students). A circular logo with the text 'PROGRAMA ACONCHEGO' is positioned to the right. Below the title is a photograph of an elderly woman and a young woman sitting together, looking at a tablet. The central text reads: 'Quem estuda em casa. Quem tem casa tem companhia.' (Who studies at home. Who has a home has company). The bottom section contains four columns of text, each with a heading: 'O QUE É O PROGRAMA ACONCHEGO?', 'QUAIS AS CARACTERÍSTICAS DESTA PROGRAMA?', 'QUEM PODE ADERIR AO PROGRAMA?', and 'QUAIS AS VANTAGENS DE ADESIÃO AO PROGRAMA?'. The bottom of the brochure includes contact information for the Municipality of Porto and the Associação Académica do Porto, along with the Porto logo.

Bron: Aconchego programme website⁵

⁵ <https://coesaosocial.cm-porto.pt/pessoas-idosas/aconchego>

Meer informatie:

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/aconchego-program/>

<https://coesaosocial.cm-porto.pt/pessoas-idosas/aconchego>

<https://www.fap.pt/comunidade-e-inclusao/programa-aconchego>

Woningrenovatie– Barcelona (Spanje)

In de regio Barcelona heeft de Provinciale Raad van Barcelona in 2009 het programma voor woningrenovatie in het leven geroepen om ondersteuning te bieden bij de uitvoering van niet-structurele huisreparaties in de huizen van oudere burgers die het risico lopen kwetsbaar te zijn. Bedoeld om voorwaarden te scheppen voor veiligheid, hygiëne, bewoonbaarheid en energie-efficiëntie in de huizen van ouderen en mensen met een handicap, het programma bestaat uit het implementeren van fundamentele huishervormingen van functionele aanpassing en het installeren van technische assistentie, inclusief elementen van beweging, rust en voor communicatie .

Het programma staat open voor burgers van 65 jaar en ouder met een handicap of een risico op kwetsbaarheid; 80-plussers die alleen wonen of met een andere oudere senior; evenals voor burgers onder de 65 jaar die speciale hulp nodig hebben, woonachtig in de regio Barcelona, behalve in de stad Barcelona. Elke in aanmerking komende kandidaat kan de plaatselijke sociale diensten van zijn/haar gemeente bereiken, waarbij de gemeente de verantwoordelijke instelling is voor de selectie van de begunstigden. De Provinciale Raad van Barcelona stelt vervolgens aan de gemeenten de technische diensten ter beschikking van een gespecialiseerd bedrijf dat de behoeften van de begunstigden evalueert, de uit te voeren acties voorstelt en de interventies controleert, controleert en valideert. Daarnaast contracteert het ook de bedrijven die de werken zullen uitvoeren en de technische hulpmiddelen zullen installeren.

Figuur 13 – Logo van Arranjament d'habitatges

Arranjament d'habitatges

Bron: Arranjament d'habitatges website⁶

⁶ <https://www.diba.cat/es/web/benestar/arranjaments/arranjaments>

Meer informatie:

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/home-refurbishment-programme-barcelona-province/>

<https://www.diba.cat/en/web/benestar/arranjaments/arranjaments>

Bouwvergunningen zonder kosten – Sausalito (VS)

Initiatieven op het gebied van wonen kunnen van allerlei aard zijn, waaronder bijvoorbeeld het gebruik van fiscale voordelen om de ontwikkeling van projecten te stimuleren die de veiligheid en bereikbaarheid van de woning verbeteren. In de stad Sausalito was er, naar aanleiding van het voorstel van een groep burgers om de gemeenschap te ontwikkelen tot een gemeenschap die leeftijdsvriendelijk is, een van de maatregelen die werden genomen door middel van een No-Cost Building Permits-regeling.

Dit programma voor subsidievergunningen is bedoeld voor burgers van 60 jaar en ouder, maar ook voor jongere personen met een handicap of een laag inkomen. De in aanmerking komende kandidaten kunnen dus genieten van een ontheffing of een bouwvergunning tegen lagere kosten voor het uitvoeren van de essentiële woningaanpassingen.

Meer informatie:

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/age-friendly-home-adaptation-building-permit/>

<https://www.sausalito.gov/departments/community-development/building-division/age-friendly-home-adaptation-grant-program>

Intergenerational co-housing– Parijs (Frankrijk)

Een ander goed voorbeeld van ondersteunende huisvestingsprogramma's voor ouderen is het programma "La cohabitation intergénérationnelle" ("Intergenerationeel samenwonen") in Parijs. Gestart in 2010 als een initiatief van de gemeente in samenwerking met lokale verenigingen, heeft het tot doel het isolement van ouderen aan te pakken en sociale intergenerationele banden te bevorderen, terwijl tegelijkertijd de toegang tot huisvesting voor jongeren wordt vergemakkelijkt. De uitvoering gebeurt door de lokale verenigingen die voorstellen om jongeren op zoek naar huisvesting in contact te brengen met senioren die op zoek zijn naar een bedrijf en/of een aanvulling op hun inkomen. Afhankelijk van de gekozen formule bestaat het samenwonen uit het gratis ter beschikking stellen van een gemeubileerde kamer in ruil voor de regelmatige aanwezigheid van de jongere 's avonds, 's nachts en in bepaalde weekenden, of het ter beschikking stellen van een gemeubileerde kamer in ruil voor een bewoning tarief.

Meer informatie:

<https://www.paris.fr/pages/la-cohabitation-intergenerationnelle-7493>

MAIS: Projeto Municipal de Apoio à Intervenção Social – Arouca (Portugal)

Het project "MAIS - Projeto Municipal de Apoio à Intervenção Social" ("Gemeentelijk project ter ondersteuning van sociale interventie") is een initiatief dat is ontworpen door de gemeente Arouca en gericht is op de senioren om ondersteuning te bieden bij kleine reparaties aan huis (bijv. vervanging van een lamp, reparatie van een kraan, een glas, een toilet of deurslot). Deze gratis dienst staat open voor inwoners van 65 jaar of ouder, die een minimale graad van handicap hebben en vanwege deze aandoening gepensioneerd zijn, en die geen achterhoede (naaste familieleden) hebben om te presteren deze reparaties. De aanvraag voor deze ondersteuning kan persoonlijk of telefonisch worden ingediend via de gemeentelijke sociale dienst, die vervolgens wordt beoordeeld door de sociale dienstteams van de stad.

Figuur 14 – Folder van Project Mais

Bron: Arouca Municipality website⁷

Meer informatie:

<https://www.cm-arouca.pt/municipio/areas-de-atuacao/acao-social/projetos-parcerias/projeto-mais/>

Buitenruimten en gebouwen

Naast vervoer en huisvesting zijn openbare buitenruimtes en gebouwen de derde belangrijke fysieke factor die van invloed is op hoe actief het leven van een oudere burger is, evenals zijn deelname aan de gemeenschap. Daarom is het van het grootste belang om openbare omgevingen aan te passen met een barrièrevrije aanpak die de beloopbaarheid binnen de stad of gemeenschap vergemakkelijkt. Bovendien helpt een openbare ruimte zonder obstakels valpartijen te voorkomen, die wereldwijd de tweede belangrijkste oorzaak zijn van overlijden door een ongeval of onopzettelijk. De reikwijdte van leeftijdsvriendelijke ingrepen in de buitenruimte omvat ook stadsmeubilair als lichtmasten, rustpunten, vrijetijds- en groengebieden die kunnen helpen om de fysieke, sociale en cognitieve activiteit van de oudere bevolking te stimuleren en de mogelijkheden voor sociaal contact in de gemeenschap.

⁷ <https://www.cm-arouca.pt/>

CityBench– New York (USA)

Verbeteringen in de openbare buitenruimte en stadsmeubilair vergen niet altijd grote investeringen of grote bouwkundige ingrepen. Een voorbeeld hiervan is het programma "CityBench" dat door New York City is geïmplementeerd om openbare zitplaatsen in hun straten te bieden aan elke bewoner en bezoeker. Met de senioren als een van de belangrijkste doelgroepen, werden de banken in eerste instantie geïnstalleerd in gebieden met hoge concentraties senioren en bij bushaltes om meer comfort en leefbaarheid op de stadsverhardingen te bieden. Het netwerk is gestart sinds 2007 en is in de loop der jaren achtereenvolgens uitgebreid tot een uitgebreid netwerk dat het grootste deel van de stad bestrijkt met meer dan 2100 bankjes. Er is ook een suggestie- en meldingssysteem waarbij elke burger een locatie voor een nieuwe bank kan voorstellen of een probleem met een bestaande kan melden.

Meer informatie:

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/citybench-program/>

<https://www1.nyc.gov/html/dot/html/pedestrians/citybench.shtml>

Parques biosaludables - Valencia (Spanje)

Een innovatief concept van buitenplaatsen speciaal voor ouderen, werd in 2016 gelanceerd door de stad Valencia met het initiatief "Parques biosaludables" ("Bio-Gezonde Parken"). Door de installatie van infrastructuren voor fysieke activiteiten te combineren met groene zones, werd het dubbele doel aangepakt: het bevorderen van een gratis openbare dienst die zich richt op het welzijn en de gezondheid van senioren, terwijl het aantal beschikbare groene zones in de gemeenschap wordt verbeterd.

De bio-gezonde parken werden geïntegreerd in lokale gemeentelijke activiteitencentra voor ouderen (CMAPM) en werden ontworpen om de fysieke fitheid van de lokale bevolking van 60 jaar of ouder te bevorderen. Elk bio-gezond park bevat drie tot acht verschillende soorten fitnessapparatuur die samen een circuit vormen. De richtlijnen van deze circuits zijn ontworpen voor oudere mensen om een andere reeks vaardigheden zoals evenwicht, coördinatie, kracht, elasticiteit, mobiliteit of behendigheid te behouden en te ontwikkelen.

Meer informatie:

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/bio-healthy-parks/>

https://www.elperiodic.com/valencia/valencia-estrena-parques-biosaludables-ocho-centros-para-mayores_655987

<https://casalista.com/cuidadores-de-personas-mayores/los-parques-mayores-los-circuitos-biosaludables/>

<https://www.valencia.es/val/majors/altres-recursos-socials-en-la-ciutat>

<https://www.valencia.es/cas/mayores/otros-recursos-sociales-en-la-ciudad/-/content/otros-recursos-sociales-en-la-ciudad?uid=9C7A2450BEA60809C1258029003ED3C2>

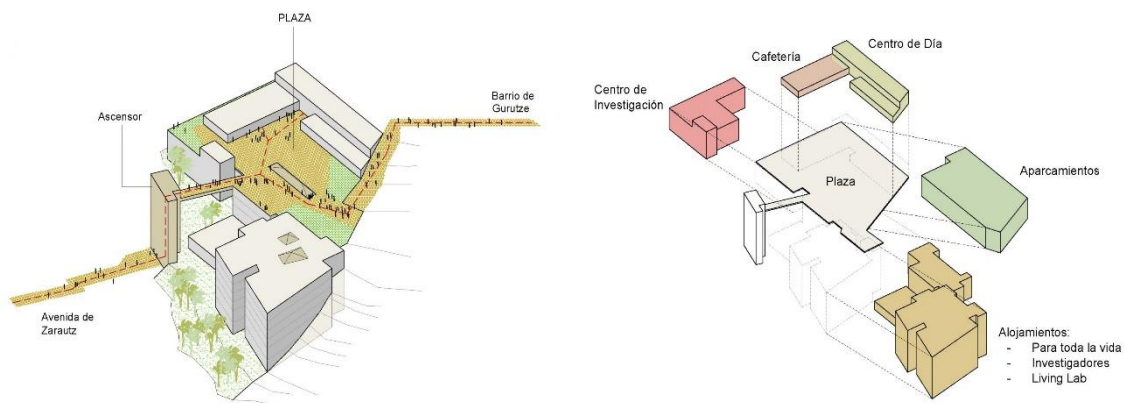
Lugaritz – San Sebastian (Spanje)

"Lugaritz" is een pilotproject voor huisvesting, ontwikkeld door de not-for-profitorganisatie Matia Foundation in samenwerking met de gemeente San Sebastian, met als doel kennis te creëren over verschillende alternatieven voor huisvesting en het dagelijks leven voor mensen in het proces van veroudering, in het bijzonder wanneer degeneratieve ziekten verschijnen. Het idee voor Lugaritz is ontstaan vanuit de behoefte om nieuwe huisvestingsoplossingen voor ouderen te bieden en zo de buurtconnectiviteit te verbeteren en nieuwe methoden van sociale cohesie te ontwikkelen voor een meer leeftijdsvriendelijke omgeving.

Dit zeer innovatieve project is gebaseerd op een multidimensionale aanpak met onder meer een onderzoekscentrum gericht op multidisciplinair gerontologisch onderzoek en een set van eenenvijftig accommodaties bestemd voor verhuur van senioren die een degeneratieve ziekte beginnen te ontwikkelen en koppels waarvan een van de partners enige mate van afhankelijkheid; naast een dagcentrum dat kan inspelen op de behoeften van de buurt en de seniorenhuurders van deze woningen. Bovendien zijn er drie living labs waar een verscheidenheid aan technologieën en ondersteunende producten (in vroege of latere stadia van ontwikkeling) gericht op verouderingsuitdagingen ter plaatse kunnen worden getest met echte senior gebruikers.

Het ontwerp van de compound is gemaakt om centraal te staan in de buurt door te laten zien hoe woningen voor ouderen aantrekkelijk en geïntegreerd kunnen zijn in de gemeenschap om het verouderingsproces van de bewoners te ondersteunen. Het initiatief legt de nadruk op het verlenen van diensten op basis van individuele behoeften door verschillende professionals (verpleegkundigen, artsen, kinderdagverblijven) maar ook familie, vrienden en burens te betrekken om een zo gezond mogelijk verouderingsproces te garanderen. Het Lugaritz-complex is sinds 2019 geopend en wil een referentie zijn voor soortgelijke initiatieven door architectonisch ontwerp te combineren met een persoonsgerichte omgeving.

Figure – Blueprint of Lugaritz compound

Bron: Matia Fundazioa website⁸

Meer informatie:

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/lugaritz-homes-connecting-a-neighborhood/>

⁸ <https://www.matiafundazioa.eus/es/noticias/lugaritz-un-proyecto-de-ciudad-que-avanza-en-la-innovacion-en-envejecimiento-en-donostia>

<https://www.matiafundazioa.eus/es/noticias/lugaritz-un-proyecto-de-ciudad-que-avanza-en-la-innovacion-en-envejecimiento-en-donostia>

Sociale omgeving

Bevordering van maatschappelijke participatie

Een van de drie sociale domeinen van een leeftijdsvriendelijke aanpak is het bevorderen van de participatie van ouderen in de samenleving. Daarom kan de empowerment van senioren om actief te zijn in hun gemeenschap worden bereikt door het creëren van ruimtes en mogelijkheden voor dialoog, uitwisseling en communicatie, waar suggesties en tijdsbijdragen kunnen worden gedaan met een intergenerationele benadering.

Paris en Compagnie – Parijs (Frankrijk)

Met deze service kunnen 65-plussers één keer per week en maximaal vier uur gratis worden begeleid voor reizen die verband houden met hun dagelijks leven. In Parijs wonen 174 000 personen ouder dan 60 jaar alleen. Het doel is het creëren van sociale banden op lokaal niveau en het stimuleren van senioren om deel te nemen aan het leven in hun buurt. "Paris en Compagnie" ("Parijs met bedrijf"), gelanceerd in 2019, wordt gefinancierd door de stad Parijs en wordt beheerd door drie sociale dienstorganisaties: Autonomie Paris Saint-Jacques, de Petits Frères des Pauvres en Lulu dans ma rue.

Figure – Logo of Paris en Compagnie

De metgezellen zijn inwoners van Parijs die, na een korte training, in staat zullen zijn om als vrijwilliger senioren te vergezellen op uitstapjes zoals wandelingen, museumuitjes, doktersafspraken, één keer per week en voor maximaal vier uur. De vrijwilligers kunnen zich aanmelden via de website, de telefoonlijn of via een speciale mobiele telefoontoepassing. Ze worden dan, dankzij de geolokalisatiedienst, geïnformeerd over de behoeften van de ouderen om hen heen.

Figuur 17 - Applicatie mobiel Paris en Compagnie

Bron: Paris en Compagnie website ⁹

Meer informatie:

<https://www.paris.fr/pages/paris-en-compagnie-aidons-nos-aines-a-se-deplacer-6329/>

<https://www.parisencompagnie.org/>

<https://www.facebook.com/Parisencompagnie>

Oficinas do Saber – Torres Vedras (Portugal)

Het programma "Oficinas do Saber" ("Werkworkshops") is een platform van trainingsvoorstellen (formele en niet-formele onderwijssessies) op verschillende kennisgebieden die plaatsvinden in de verschillende districten van de gemeente Torres Vedras. De doelstellingen van het programma is bedoeld om de ontwikkeling van persoonlijke, sociale en relationele vaardigheden en competenties bij senioren te ondersteunen en om contact met nieuwe kennisgebieden mogelijk te maken en om burgerparticipatie te motiveren. De workshops worden geïmplementeerd in twee subprogramma's: Oficinas do Saber IPSS (gericht op het geïnstitutionaliseerde senior publiek) en Oficinas do Sabre Comunidade (gericht op het senior publiek van de gemeenschap) Beide worden geconcretiseerd in opleidingsacties die zijn aangepast aan de specifieke kenmerken van de verschillende bovengenoemde groepen en die plaatsvinden volgens een jaarplan.

Deelname aan het Community (Comunidade) workshops programma staat open voor iedere inwoner van 55 jaar of ouder die zich kan inschrijven op het gemeentehuis of via telefoon of e-mail en een opleiding kan volgen op het gebied van traditionele kunsten (keramiek, haken, naaien, macramé), knutselen, schilderen, tekenen, digitale vaardigheden onder andere. Om de geografische inclusie van de deelnemers te bevorderen, vinden de lessen plaats over het hele grondgebied van de gemeente, verdeeld over locaties als de gemeenschapscentra, stadsbibliotheek, musea, lokale raadszalen en faciliteiten van maatschappelijke organisaties. In bedrijf sinds 2012 (in het geval van het programma voor IPSS sinds 2013) waren er al 275 trainingen die ongeveer 3000 deelnemers aan de gemeenschaps cursussen bereikten; en 877

⁹ <https://www.parisencompagnie.org/>

trainingsessies die ongeveer 8000 deelnemers aan de IPPS-cursussen bereikten, met een gemiddelde van 1000 bezoekers per jaar.

Figure SEQ Figure * ARABIC 18 – Example of workshop (left) and logo of Oficinas do Saber

Bron: Municipality of Torres Vedras website¹⁰

Meer informatie:

<https://www.cm-tvedras.pt/seniores/oficinas-do-saber/>

Idade Maior – Arouca (Portugal)

Het project "Idade Maior" ("Senior Age") is een initiatief ontwikkeld door de gemeente Arouca om een regelmatige reeks activiteiten aan te bieden die de sociale en maatschappelijke participatie van lokale senioren en de overdracht van intergenerationele kennis in de gemeenschap bevorderen. De uitgevoerde acties zijn gericht op het bevorderen van actief en succesvol ouder worden en het verminderen van sociaal isolement en eenzaamheid. Open voor elke senior die in een van de zestien districten van de gemeente woont. Het aanbod van activiteiten omvat recreatieve, culturele en educatieve activiteiten zoals: dans- en ritmelessen, wandelingen in de natuur; bezoeken; bewustmakings- en informatiecampagnes en bevordering van vrijwilligerswerk door senioren. Een specifiek evenement is de "Escola de Mestres" ("Masterscholen"), een reeks maandelijkse workshops voor het delen van kennis in handgemaakte kunst (Arraiolos, kant, wollen sokken maken en kleine naaiarrangementen) tussen de senioren en de gemeenschappen. De activiteiten vinden plaats op het hele grondgebied van Arouca in openbare en lokale gemeenschapslocaties.

Meer informatie:

<https://www.cm-arouca.pt/municipio/areas-de-atuacao/acao-social/projetos-parcerias/idade-maior/>

¹⁰ <https://www.cm-tvedras.pt/seniores/oficinas-do-saber/>

Quem sou eu? – Porto (Portugal)

“Quem sou eu?” (“Wie ben ik?”) is een project dat kunst combineert met sociale cohesie en waarvan het belangrijkste doel is om de levensverhalen van de oudere bevolking van de stad Porto tot stand te brengen met behulp van poppen als een voertuig van expressie en inclusie. Gestart in 2018 als onderdeel van de deelname van de gemeente Porto aan de WHO GNAFCC, en gedynamiseerd in samenwerking met het Teatro de Marionetas do Porto (Porto Puppet Theatre), werd het project gelanceerd als een piloottest om een gevoelige blik te werpen op de senior bevolking, zijn territorium en om een reis door hun geheugen te beginnen door de schoonheid te observeren die er in elk is.

In de eerste editie, en meer dan een half jaar, waren 12 senior bewoners van Porto betrokken bij alle creatiefasen van theater, namelijk het tekenen van de pop, de kostuums, het modelleren van poppen, het schrijven van het verhaal, en werden ook getraind in stem/tekstwerk, manipulatietechnieken, fysiek werk en improvisatie. Al deze verschillende fasen werden gedaan door middel van wekelijkse repetities die culmineerden in een eindpresentatie op het International Festival of Puppets van Porto, een gerenommeerd jaarlijks evenement gewijd aan poppenkunst. Na het succes van de eerste editie is het project sindsdien herhaald, momenteel aan de derde editie.

Figuur 19 – Stuk uit het toneelstuk Quem Sou Eu?

Bron: Teatro de Marionetas website¹¹

Meer informatie:

<https://coesaosocial.cm-porto.pt/pessoas-idosas/quem-sou-eu>

<https://marionetasdoporto.pt/portfolio/quem-sou-eu-3a-edicao/>

<https://marionetasdoporto.pt/portfolio/quem-sou-eu-3/>

<https://www.teatromunicipaldoporto.pt/pt/programa/teatro-de-marionetas-do-porto-quem-sou-eu/>

<https://rr.sapo.pt/video/reportagem/2018/10/19/quem-sou-eu-idosos-transformam-as-historias-de-vida-num-teatro-de-marionetas/185987/>

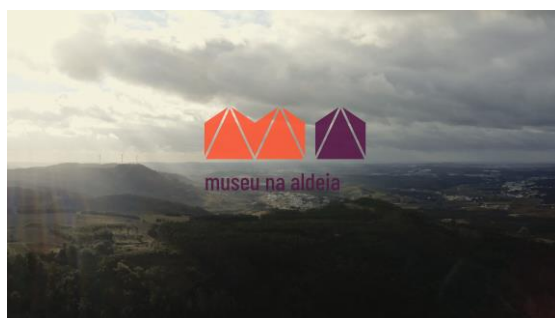
¹¹ <https://marionetasdoporto.pt/portfolio/quem-sou-eu-3/>

Museu na Aldeia – District of Leiria (Portugal)

Een voorbeeld van een goede sociaal-artistische leeftijdsvriendelijke praktijk in een landelijke context is het project "Museu na Aldeia" ("Museum in het dorp") ontwikkeld door de Musical Arts Society of Pousos (Sociedade Artística Musical dos Pousos - SAMP) in samenwerking met 26 gemeenten en lokale instellingen in de regio van het district Leiria. Het project streeft naar een gemakkelijke toegang voor cultuur voor senioren die in geïsoleerde en laagbevolkte landelijke omgevingen wonen, en richt zich op de eenzaamheid en het sociale isolement waarmee ouderen in dunbevolkte gebieden worden geconfronteerd, waardoor ze vaak geen toegang hebben tot veel gemeenschapsdiensten, inclusief culturele activiteiten.

Met een sterke focus op inclusie en bevordering van participatie van senioren, worden de activiteiten uitgevoerd door middel van een gedifferentieerd artistiek en cultureel programma, ontworpen door SAMP-medewerkers in samenwerking met experts van de dertien partnermusea, waarbij museumstukken naar de verschillende dorpen worden gebracht om te worden geherinterpreteerd door de respectieve oudere bevolking. Hun herinneringen en levenservaringen worden dus gewaardeerd door middel van een gezamenlijke culturele creatie die in een laatste fase door de deelnemers zelf in de musea wordt gepresenteerd, waardoor ze een ongewone dubbele kans krijgen om een cultureel evenement in hun dorp te ontvangen en culturele locaties te bezoeken (de musea in de stad) en deel uitmaken van het culturele leven van hun gemeenschap. De innovatieve en creatieve aanpak van dit initiatief wordt erkend door de meerdere prijzen die in het jaar 2021 zijn uitgereikt.

Figuur 20 - Teaser van Museu na Aldeia

Bron: SAMP website¹²

Meer informatie:

<https://samp.pt/samp-contigo/museu-na-aldeia/>

<https://www.samp.pt/samp-play/samp-projeto-museu-na-aldeia-teaser/>

<https://www.redecultura2027.pt/pt/projetos/museu-na-aldeia>

<https://inovacaosocial.portugal2020.pt/project/museu-na-aldeia-2/>

¹² <https://www.samp.pt/samp-play/samp-projeto-museu-na-aldeia-teaser/>

Seniorenvriendelijk Den Haag - Den Haag (Nederland)

De gemeente Den Haag is sinds 2015 lid van het Global Network for Age-Friendly Cities and Communities van de WHO. In dit kader heeft de gemeente in 2020 een onderzoek laten uitvoeren om te onderzoeken hoe ouderen tegen de leeftijdsvriendelijkheid van hun stad aankijken. Het beoordeelde actieprogramma was de strategie 'Senior Friendly Den Haag' die zich richt op: maatschappelijke participatie en levensvervulling; gezondheid en veerkracht en woongenot in de buurt. Een belangrijk kenmerk is dat senioren goed geïnformeerd zijn over de mogelijkheden die Den Haag biedt, zodat zij gebruik kunnen maken van de faciliteiten en de activiteiten kunnen kiezen die beter bij hen passen.

Ontwikkeld door een consortium van wetenschappelijke experts van De Haagse Hogeschool, Hulsebosch Advies en AFEdeMy, werd de theoretische basis van de vragenlijst gecreëerd op basis van de Global Age-friendly Cities Guide en de bijbehorende checklist [8] [14]. Met in totaal 23 vragen die de acht leeftijdsvriendelijke interventiedomeinen bestrijken, werden de antwoorden verzameld met behulp van een 5-puntsschaal, variërend van "helemaal niet mee eens" tot "helemaal mee eens". Dit transversale onderzoek werd uitgevoerd onder een diverse steekproef van 393 thuiswonende ouderen.

Daarom gaven de algemene resultaten van de leeftijdsvriendelijkheid van de stad een bevredigend beeld van de oudere burgers. Op het gebied van huisvesting, sociale participatie en gemeenschapsondersteuning en gezondheidsdiensten was de feedback ronduit positief, met een bevredigend niveau (gemiddeld niveau) op respect en sociale inclusie, burgerparticipatie en werkgelegenheid, communicatie en informatie, gemeenschapsondersteuning en gezondheidsdiensten, vervoer, en financiële situatie. Voor Buitenruimtes en gebouwen scoort de gemeente een matige positieve score, waaruit blijkt dat er op dit gebied ruimte is voor verbetering. De resultaten en het proces van totstandkoming van dit initiatief werden later gepresenteerd in een onderzoekspaper [24] ontwikkeld door het consortium dat betrokken was bij de uitvoering ervan. In 2022 staat een vervolg gepland als onderdeel van een groter cohortonderzoek in Den Haag.

Meer informatie:

<https://www.thehagueuniversity.com/about-thuas/thuas-today/news/detail/2020/09/29/the-age-friendly-cities-and-communities-questionnaire-launched-in-the-hague>

<http://www.seniorenvriendelijkdenhaag.com/over/>

https://denhaag.raadsinformatie.nl/document/9555773/1/RIS307178_bijlage

Ziekte van Alzheimer en sociaal centrum - Kadıköy Municipality (Turkey)

In 2017 startte de gemeente Kadıköy, gelegen in een gebied waar 19% van de lokale bevolking 65+ jaar oud, een geïntegreerd servicemodel via haar nieuw opgerichte Alzheimer's Disease and Social Centre. Het doel van dit centrum is om de kwaliteit van leven van de patiënten na diagnose te behouden en een geschikte omgeving te creëren waar patiënten zich veilig voelen en hen in staat stelt om opnieuw te socialiseren en om te blijven genieten van activiteiten door middel van mentale stimulatie.

De ziekte van Alzheimer is een van de meest voorkomende vormen van dementie. Alzheimerpatiënten kunnen moeite hebben met hun dagelijkse functies en hebben speciale zorg

nodig. Familieleden van Alzheimerpatiënten kunnen echter psychologische en mentale problemen hebben en ondersteuning nodig hebben omdat ze verantwoordelijk zijn voor de zorg. Deze tweeledige behoefte binnen de samenleving moedigde de gemeente Kadıköy aan om te handelen. Het centrum is uniek en het eerste in Turkije en combineert de eerder genoemde behoeften in één complex, door tegelijkertijd en onder hetzelfde dak passende diensten te bieden aan zowel patiënten als hun familieleden, samen met facilitering van sociale integratie en actief ouder worden van patiënten en hun familieleden.

Wat het Centrum voor de Ziekte van Alzheimer betreft, is het primaire doel om de progressie van de ziekte te vertragen en de sociale functionaliteit van de individuen te verbeteren door patiënten te laten genieten van hun dagelijkse routine en door middel van mentale rehabilitatieactiviteiten. Ondertussen worden er trainingen, sociaal-culturele activiteiten en psychologische ondersteuning en welzijnsprogramma's voorzien voor de familieleden van de patiënten.

In het Sociaal Centrum, dat zich op dezelfde locatie bevindt, is er een centrum voor actief ouder worden dat zijn gebruikers (meestal 60+ jaar oud) de mogelijkheid biedt om te socializen door samen te komen met hun leeftijdsgenoten en voor de familieleden van patiënten met de ziekte van Alzheimer die soms afwezig zijn in een sociaal leven vanwege hun zorgtaken, waardoor ze worden beschermd tegen isolement en eenzaamheid en hun productiviteit behouden.

Figuur 21 – Voorbeeld van activiteit gedaan door het centrum

Bron: Çanakkale Governorship

Meer informatie:

<https://alzheimermerkezi.kadikoy.bel.tr/>

Sociale centra van de gemeente Besiktas – Besiktas (Turkey)

Sociale centra zijn een van de diensten die door de gemeente Beşiktaş zijn gelanceerd voor de oudere bevolking. De sociale centra Etiler en Ulus bieden de 65-plussers van Beşiktaş de mogelijkheid om mentale activiteiten te ondernemen die gericht zijn op het verbeteren van cognitieve vaardigheden en om te socializen en nieuwe mensen te ontmoeten in een schone en

levendige omgeving. In de Sociale Centra kunnen ouderen ook profiteren van de Psychologische Adviesdienst, een professionele dienst die hen in staat stelt zichzelf beter te leren kennen, de oorzaken van de problemen waarmee ze worden geconfronteerd te kennen en op een effectieve manier met dergelijke problemen om te gaan. Naast face-to-face gesprekken worden er ook psychosociale groepstherapieën aangeboden om hen te helpen hun algemeen welzijn te verbeteren. Naast het ondersteunen van toegang tot activiteiten zoals concerten, seminars, rondleidingen en picknicks, bieden de centra ook rechtstreeks activiteiten zoals hobbytuinieren, groepsspelen, houtschilderen enzovoort. De oudere gasten kunnen ook gratis gebruikmaken van diëtisten in de faciliteit.

Figuur 22 - Voorbeeld van activiteiten van het centrum

Bron: Çanakkale Governorship

Meer informatie:

<http://www.besiktas.bel.tr/>

Het Golden Years Life Center – Çanakkale

Het Golden Years Living Center richt zich op het bieden van een omgeving waar ouderen sociale, culturele, fysieke, cognitieve en psychologische activiteiten kunnen uitvoeren in het gezelschap van gespecialiseerd personeel. In dit project van de stad Çanakkale kunnen senioren hun handvaardigheden ontwikkelen en hun talenten ontdekken in de schilder- en handwerkatelier. Het Demli Sesler (Strong Voices) Choir maakt ook deel uit van Golden Years Life Centre, waar een muziekkamer is voor zowel het koor als andere muzikale artiesten. Terwijl de gebruikers van het centrum genieten van intelligentiespellen zoals schaken, watertextuur en bridge, profiteren ze ook van fysieke activiteiten in de sportruimten die speciaal zijn voorbereid op sport, ademhalingsoefeningen en balans-loopoefeningen.

De senioren kunnen ook hun artistieke kant ontwikkelen door middel van theater- en literaire lezingen, en unieke producten produceren in de steendesign- en patchworkworkshop, waar ze de natuur doen herleven. Terwijl ze lokale volksdansen leren in de workshop Volksdansen, kunnen ze de foto's die ze tijdens de fotografieworkshop hebben gemaakt, afdrukken. Daarnaast zijn er computerworkshops en ondersteunende diensten zoals ergotherapie, persoonlijk ontwikkelingswerk, het delen van herinneringen, individuele psychologische ondersteuning en counseling. Om de overdracht van ervaring te bevorderen, delen de deelnemers van het

centrum hun kennis met elkaar in alfabetiseringscursussen, netbreien en Engelse workshops. Er is ook aandacht voor het ondersteunen van intergenerationele interactie en communicatie, door het organiseren van sprookjesdagen en informatiebijeenkomsten en een schaaktoernooi in het centrum.

Figuur 23 – Voorbeelden van activiteiten in het centrum

Bron: Çanakkale Governorship

Meer informatie:

<https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1137-kulturel-ve-sosyal-mekanlar/1298-altin-yillar-yasam-merkezi>

Respect en sociale inclusie

Een inclusieve samenleving voor ouderen omvat het bevorderen van gelijke kansen op sociaal en economisch vlak, maar ook het bevorderen van respect voor ouderen. Het is daarom belangrijk om ruimtes en activiteiten te implementeren die intergenerationeel contact bevorderen en de voordelen van wederzijds begrip en uitwisseling van waarden, vaardigheden en ervaringen te prijzen.

Port'Âge - Parijs (Frankrijk)

Inclusie heeft niet alleen betrekking op sociale diensten, maar ook op andere belangrijke aspecten van het gemeenschapsleven als culturele en educatieve diensten. In Parijs biedt de gemeente een gratis bezorgservice van documenten uit haar bibliothekennetwerk voor mensen met beperkte mobiliteit (senioren en gehandicapten). De toegang tot het systeem kan eenvoudig worden gedaan door de gewenste bibliotheek te bellen en er wordt een afspraak gemaakt om de levering in te plannen. De dienst wordt ondersteund door jonge

maatschappelijke vrijwilligers die zijn geïntegreerd in de teams van de bibliotheken, en waarbij de persoon die verantwoordelijk is voor de levering zich zal aanpassen aan de behoeften van de begunstigde (voorkeurstijd en frequentie van de bezoeken, keuze van boeken, tijdschriften, cd's en andere materialen).

Meer informatie:

<https://bibliotheques.paris.fr/portage.aspx>

<https://www.facebook.com/ServicesCiviquesenBib/>

Menina estás à janela – Torres Vedras (Portugal)

Om het isolement van oudere burgers te verminderen door het beroep van vrije tijd te bevorderen en om hun sociale integratie te bevorderen door in contact te komen met diverse lokale artistieke trends, startte de gemeente Torres Vedras in juli 2020 het project "Menina estás à janela" ("Meisje dat aan de venster"). Het project heeft tot doel de senioren die onder het netwerk van instellingen voor sociale solidariteit in de gemeente vallen, dichterbij kunst en cultuur te brengen, in een context die om gezondheidsredenen beperkingen en beperkingen oplegt aan het publieke genot van culturele activiteiten. De gemeente Torres Vedras heeft dus in een gebaar van onderlinge aanpassing, bedoeld om aan te tonen dat ouderen deel uitmaken van dit grondgebied.

Figuur 24 – Voorbeeld van een show van Menina estás à janela

Bron: Torres Vedras Municipality website¹³

De activiteiten bestaan uit cycli van minishows van muziek, dans en theater, die buiten worden uitgevoerd en die zijn ontwikkeld door een groep kunstenaars en culturele agenten die de podiumkunsten gebruiken als een instrument voor relatie en communicatie. De eerste fase van de minishows was gewijd aan muziek, waarbij de kracht van muziek als universele taal werd gebruikt om mensen van verschillende generaties en sociale werelden samen te brengen. Met gemiddeld 30 deelnemers per show zijn er tot nu toe 15 shows uitgevoerd waar ongeveer 450 ouderen van geprofiteerd hebben.

¹³ <https://www.cm-tvedras.pt/seniores/menina-estas-a-janela/>

Meer informatie:

<https://www.cm-tvedras.pt/seniores/menina-estas-a-janela/>

Trampolim: Acompanhamento a seniores em situação de isolamento – Torres Vedras (Portugal)

Het project "Trampoline" ("Trampoline") is een gloednieuw initiatief, gelanceerd in 2022, dat tot doel heeft sociaal isolement aan te pakken door sociale integratie te bevorderen en strategieën van autonomie te bevorderen die bijdragen aan een verhoogde en waardige levenskwaliteit van senioren. Het project richt zich op het verlenen van hulp aan senioren van 55 jaar en ouder die in een situatie van sociaal isolement en eenzaamheid leven door mobiliteitsproblemen, het ontbreken van een sociaal ondersteuningsnetwerk of om gezondheidsredenen.

De ondersteuning gebeurt door middel van wekelijkse bezoeken die zorgen voor momenten van cognitieve, psychomotorische stimulatie en persoonlijke ontwikkeling voor ouderen. De bezoeken worden uitgevoerd door een interdisciplinair team dat professionals uit de gemeente Torres Vedras en vrijwilligers samenbrengt. Het project heeft ook de medewerking van de Torres Vedras Openbare Veiligheidspolitie. Het bevindt zich momenteel in een experimentele fase en wordt daarom alleen ontwikkeld in het geografische gebied van de stad Torres Vedras, met momenteel 15 senioren. Het is het doel van de gemeente om het project niet alleen op geografisch niveau (het hele gemeentegebied) uit te breiden, maar ook wat betreft het aantal deelnemers.

Figuur 25 – Trampolim logo

Bron: Torres Vedras Municipality website¹⁴

Meer informatie:

<http://www.cm-tvedras.pt/seniores/trampolim/>

¹⁴ <http://www.cm-tvedras.pt/seniores/trampolim/>

Thuisbezorgd eten - Mancomunidad Comarca de la Sidra (Spain)

De gemeenten van de Mancomunidad Comarca de la Sidra hebben een hoogbejaarde bevolking (8374 personen ouder dan 65 jaar) die geografisch geïsoleerd en moeilijk bereikbaar zijn. Gezien dit specifieke aspect, werd vastgesteld dat er behoefte was aan een thuishulp voor deze groep bewoners. Daarom zijn de Mancomunidad, om de impact op hun grondgebied te minimaliseren, begonnen met een thuisbezorgde voedselservice, gericht op het leveren van complete, uitgebalanceerde en kant-en-klare maaltijden aan de oudere bevolking.

Nadat het projectplan was bepaald, werd een cateringbedrijf gecontracteerd om volledige menu's te maken die zijn aangepast aan de behoeften van elke senior, die verantwoordelijk was voor alle fasen van de service: het koken van de gerechten, het inpakken en het correct bewaren van de maaltijdboxen, en latere distributie en verzameling. De service bestaat uit het uitdelen van complete en uitgebalanceerde maaltijden in de vorm van lunches en diners klaar om op te warmen in de magnetron en die geen verdere voorbereiding nodig hebben.

De dienst was de eerste die werd opgericht in de regio van Asturië en gericht was op ouderen die op het platteland woonden en die hielpen bij het promoten van een uit voedingsoogpunt correct dieet. Het initiatief hielp ook om de thuisverzorgers te bevrijden van kooktaken en zo meer tijd te kunnen besteden aan de aandacht van de senioren, evenals om mogelijke huiselijke ongevallen te voorkomen en het gevoel van verbondenheid van de senioren in hun gemeenschap te verbeteren. Sinds de lancering is er regelmatig toezicht en evaluatie geweest, wat al heeft geleid tot verbeteringen en aanpassingen aan de behoeften van de begunstigde bevolking.

Dit initiatief werd uitgevoerd in het kader van het regionale sociale programma "Rompiendo Distancias" ("Breekafstanden"), een leeftijdsvriendelijke strategie gelanceerd door het regionale ministerie van Sociale Zaken van het Prinsdom Asturië met als doel het isolement op het platteland te verminderen gebieden en bieden uitgebreide zorg aan ouderen die in deze gebieden wonen. De strategie wordt in meer detail gepresenteerd in de sectie "Nuttige metingen" van dit hoofdstuk.

Meer informatie:

<https://www.mancosi.es/en/actuaciones-de-participacion-social>

YADES (Seniors Support Service)

Het YADES-programma is in 2016 in de praktijk gebracht door het Ministerie van Gezins- en Sociale Diensten om ervoor te zorgen dat de zorg- en ondersteuningsdiensten voor ouderen primair worden verleend door ouderen met hun gezin te ondersteunen, zonder gescheiden te zijn van hun sociale omgeving om de dienstverlening van lokale overheden voor ouderen versterken om te zorgen voor standaardisatie en om ouderendiensten uit te breiden. Het programma zorgt er ook voor dat deze diensten gebaseerd zijn op internationale ontwikkelingen. Het is een initiatief dat praktijkpraktijken ondersteunt die erop gericht zijn verspilling van middelen en andere potentiële negatieve problemen te voorkomen door op een geïntegreerde en standaard manier diensten aan te bieden. In het kader van het project worden grootstedelijke gemeenten door het ministerie gesubsidieerd voor projecten die het leven van ouderen vergemakkelijken en meerwaarde bieden.

Afbeelding 26 – Logo van Yades-initiatief

Bron: Çanakkale Governorship

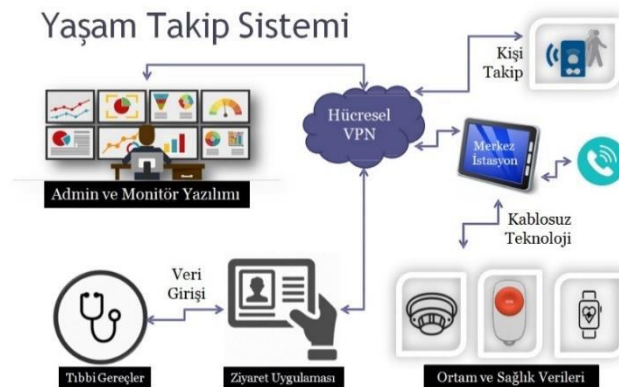
Meer informatie:

<https://www.aile.gov.tr/eyhgm/sayfalar/yades/yades2022/>

Een voorbeeld van een YADES-initiatief werd gedaan door de Kahramanmaraş Metropolitan Municipality met de "Spiritual Adoption Button (Smart Elderly Care and Coordination Centre)". Met een slim volg- en oproepsysteem dat is geïnstalleerd in de huizen van 65-plussers die alleen wonen in het stadscentrum van Kahramanmaraş, worden ze 24/7 op afstand bewaakt door het callcenter in de omgevingen waarin ze leven en worden ze ondersteund om een gezond en veilig leven. Met het slimme systeem worden de bloeddruk-, pols-, hartslag- en suikermetingen van ouderen op afstand verzorgd en in geval van medische noodzaak snel vanuit het callcenterscherm via het systeem bij de autoriteiten afgeleverd.

Dankzij het systeem wordt ervoor gezorgd dat ouderen in geval van nood rechtstreeks contact opnemen met het callcenter door middel van de aan hen verstrekte handknoppen en communiceren met het ondersteunend personeel. Samen met het slimme automatiseringssysteem dat is geïnstalleerd in de huizen van alleenstaande ouderen, detecteert het automatiseringssysteem de noodsituatie en geeft het onmiddellijk gegevens door aan het callcenter in geval van brand, gasvergiftiging, rook of wateroverlast. Het personeel dat in het callcenter werkt, informeert vervolgens de relevante eenheden zoals ambulance, hulpdiensten, politie en brandweer, en draagt zo bij aan het blijvende welzijn van de oudere bevolking.

Figuur 27 – Voorbeeld van ondersteunend systeem

Bron: Çanakkale Governorship

Meer informatie:

<https://kahramanmaras.bel.tr/haber/2019/12/13/buyuksehir-den-elbistana-da-manevi-evlat-projesi>

<https://kahramanmaras.bel.tr/akilli-yasli-bakim-ve-koordinasyon-merkezi-manevi-evlat-butonu>

We worden actief ouder - Balıkesir Metropolitan Municipality (Turkey)

In samenwerking met de gemeente Sındırgı heeft de gemeente Balıkesir het project "We are Actively Ageing" geïmplementeerd. In het kader van het project kregen ouderen drie dagen lang gezondheids- en psychosociale ondersteuning in een speciale faciliteit in Sındırgı. De zorgdiensten bestaan uit hydrotherapie, gegeven onder leiding van fysiotherapeuten in de thermale faciliteiten van Sındırgı, die over rijke natuurlijke en thermische bronnen beschikt. Daar worden de senioren volledig gevolgd door patiëntenverzorgers, verpleegkundigen, diëtisten, psychologen, sociologen en masseurs. In een in de regio gevestigde kas van 500 vierkante meter wordt ook een tuinbouwtherapietuinactiviteit uitgevoerd. In deze context zijn ouderen verenigd rond de bodem en worden ze betrokken bij voedselproductieactiviteiten zoals het planten van potplanten, het zaaien en telen van seizoensgroenten en -fruit. Bovendien strekt de lijst met activiteiten zich uit tot bezoeken aan het Akpınar Life Centre en de lavendeltuin, muziekconcerten en andere sociale activiteiten.

Figuur 28 – Activiteitsvoorbeeld van "We are Actively Ageing"

Bron: Çanakkale Governorship

Meer informatie:

<https://www.balikesir.bel.tr/haber-detay?id=2793>

Active Ageing House - Mersin Metropolitan Municipality (Turkey)

Het "Active Ageing House" werd in 2018 opgericht door het Mersin Metropolitan Municipality Department of Social Services met als doel de levensomstandigheden van burgers ouder dan 55 jaar te verbeteren. In de context van het project worden interactieve trainingen over zelfverbetering, gezond leven en verbetering van cognitieve vaardigheden georganiseerd door

veldexperts. Psychosociale begeleiding, gezondheidsdiensten (tandonderzoek, spanningsmeting, saccharimetrie) worden ook aangeboden. De begunstigden van "Active Ageing House" kunnen ook genieten van gratis drankjes tijdens de diensten. Om de sociale en culturele capaciteiten van ouderen te vergroten, worden ook de volgende activiteiten georganiseerd: muziek-, drama- en schaakcursussen, Turkse volksmuziekkooroefeningen, leesdagen, sightseeing-evenementen, boottochten, filmvertoningen en picknickevenementen.

Meer informatie:

<https://www.mersin.bel.tr/sosyal-hizmetler-dairesi-baskanligi>

Burgerparticipatie en werkgelegenheid

De komst van een persoon naar de oudere levensfase gaat gepaard met de overgang van actief werken naar pensioen, dus een toename van de beschikbare tijd voor zelfzorg en vrije tijd. Het wordt dan belangrijk om sociale omstandigheden samen te brengen met buurtinitiatieven die de participatie van senioren in hun buurt aanmoedigen en die kunnen profiteren van hun inbreng van beschikbare tijd en levenservaring.

Toekomstige ontwikkelaars– Gothenburg (Sweden)

Het betrekken van begunstigden in alle stadia van de oprichting is essentieel voor elke leeftijdsvriendelijke stadsstrategie, en in de Zweedse stad Göteborg implementeerde de gemeente een fantasierijke participatieve aanpak genaamd "Future Developers" en omvat de rekrutering van dertien burgers van 65 jaar en ouder . De aangeworven senioren, aangewezen als toekomstige ontwikkelaars, zijn inwoners van de stad met verschillende achtergronden, vaardigheden en ervaringen die vrijwillig bijdragen aan de leeftijdsvriendelijke strategie van Göteborg.

Om de stad te ondersteunen bij het ontwerp en de uitvoering van het actieplan, omvatten hun taken de deelname en bijdrage aan onderzoeksprojecten, testen van nieuwe en bestaande diensten, evaluaties van faciliteiten vanuit het oogpunt van de gebruiker, naast het indienen van ideeën en het organiseren van activiteiten met betrekking tot de domeinen van een leeftijdsvriendelijke gemeenschap. Gelanceerd in het najaar van 2019, was er een aanzienlijke belangstelling van geschikte kandidaten met ongeveer 170 sollicitaties die werden ontvangen, wat leidde tot de werving van 27 personen in de eerste fase van het programma.

Meer informatie:

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/gothenburg-recruits-senior-future-developers/>

<https://goteborg.se/wps/portal/enhetssida/senior-goteborg/aldersvanliga-goteborg/framtidsutvecklare>

<https://goteborg.se/wps/portal/enhetssida/senior-goteborg>

Idosos Saudáveis e Ativos (ISA) – Torres Vedras (Portugal)

Het project “Idosos Saudáveis e Ativos (ISA)” (“Gezonde en Actieve Ouderen”) werd in 2003 gelanceerd met als tweeledig doel de burgerparticipatie van ouderen in een actieve en gezonde levensstijl te versterken en isolatie en inactiviteit in deze doelgroep te bestrijden. Het project ISA heeft twee interventielijnen: Prevenção Rodoviária (Wegpreventie) en Património (Erfgoed).

ISA – Prevenção rodoviária richt zich op de medewerking van senioren, naar behoren geïdentificeerd en opgeleid voor dit doel, op oversteekplaatsen in de buurt van scholen met een aanzienlijke verkeersstroom, met als doel een veilige oversteek van de studenten te garanderen in perioden met een grotere stroom voetgangers (tijdens het in- en uitgaan van de lessen). In samenwerking met onderwijs- en wetshandhavinginstellingen slaagt het project erin gepensioneerde burgers en hun vaardigheden als actieve leden van de samenleving te waarderen en hoe waardevol hun bijdrage kan zijn, terwijl het respect en de aandacht van jonge generaties tegenover ouderen wordt bevorderd. Er zijn momenteel drie basisscholen en een kleuterschool die de medewerking van senioren in dit initiatief ten goede komen.

ISA – Património richt zich op de kwalificatie en integratie van senioren in plaatsen van historisch en cultureel belang, namelijk kerken, om hun regelmatig functioneren en openheid voor het grote publiek te waarborgen. Dit is gebaseerd op de oprichting van een historisch toeristisch circuit dat negen kerken in de hele gemeente beslaat, dat zes dagen per week toegankelijk werd voor het publiek dankzij de bijdrage van ouderen aan dit project. De senior wordt zo een gids en verwelkomt bezoekers op de toegewezen historische locatie, waardoor de gemeente verschillende plaatsen van toeristisch belang open kan stellen voor bezoeken, die anders gesloten zouden zijn.

Deelname staat open voor elke inwoner van Torres Vedras, 55 jaar of ouder en momenteel gepensionerd. Aanmelden kan eenvoudig via telefoon of e-mail. Op dit moment tellen beide onderdelen van het project mee met de regelmatige deelname van 18 senioren, die sinds de start in totaal 178 personen hebben bereikt. Het succes van het project wordt bewezen door de langdurige uitvoering en de opeenvolgende prijzen die op nationaal niveau zijn ontvangen als erkenning voor zijn innovatieve aanpak om burgerparticipatie en sociale inclusie van ouderen te bevorderen.

Figuur 29 – ISA – Prevenção rodoviária-activiteit om studenten te ondersteunen bij het oversteken van straten

Bron: Torres Vedras Municipality website¹⁵

Meer informatie:

<http://www.cm-tvedras.pt/seniores/isa/>

Buurtagenda's – Den Haag (Nederland)

In navolging van de beleidsstrategie van de gemeente Den Haag heeft elke wijk van de in totaal 44 stadsdelen een speciale agenda gekregen voor de jaren 2021-2024, met daarin de belangrijkste verbeteringen die in de wijk moeten worden doorgevoerd. De bewoners, ondernemers in samenwerking met partners en medewerkers van de gemeente bepalen samen welke gebieden het belangrijkst zijn en behoeven in te grijpen en de verbeteringen gezamenlijk doorvoeren. Bij het opstellen van de agenda's per wijk zijn verschillende organisaties betrokken. Een voorbeeld van die organisatie is de GetOud, die jarenlange ervaring heeft met het werken met verschillende doelgroepen in het sociale domein en waarin ouderen regelmatig een prominente rol spelen. GetOud is gevraagd om de wijkagenda voor zes wijken op te stellen: Scheveningen-Dorp, Duinoord, Schipperskwartier, Vogelwijk, Molenwijk en Spoorwijk.

Om de wijkagenda vorm te geven sprak GetOud met bewoners, winkeliers, de bewonersvergadering, de wijkagenten, welzijnswerkers en andere belanghebbenden. Deze gesprekken resulteerden in onderwerpen die later in verschillende buurtbijeenkomsten via een enquête aan bewoners werden voorgelegd om te kijken hoe bovengenoemde onderwerpen al dan niet herkend werden. Op basis van de gesprekken, de resultaten van het onderzoek en een haalbaarheidstoets bij de gemeente zijn uiteindelijk de wijkagenda's voor de komende vier jaar opgesteld.

¹⁵ <http://www.cm-tvedras.pt/seniores/isa/>

Figuur 30 – Voorbeeld wijkagenda stadsdeel Duinoord

Bron: GetOud website¹⁶

Meer informatie:

<https://getoud.nl/portfolio/wijkagendas-den-haag/>

De Seniorenraad - Parijs (Frankrijk)

Elke vier jaar is er in Parijs een "Schéma senior" die de oriëntatie van de stad bepaalt op het gebied van openbaar beleid voor de oudere bevolking. Om dit beleidsplan te ontwerpen, nemen Parijzenaars van 60 jaar en ouder deel aan een consultatieproces dat hen in staat stelt hun behoeften op het gebied van lokale stadsplanning, burgerschap en activiteiten uit te drukken.

Daarnaast worden in verschillende arrondissementen van Parijs seniorenraden gehouden (een initiatief dat binnenkort in bijna alle arrondissementen van Parijs aanwezig zal zijn). Ze werken parallel aan het seniorenplan en vormen overlegorganen voor voorstellen van burgers ter verbetering van de levenskwaliteit van ouderen in het gerelateerde arrondissement. Ze helpen ook om de sociale band tussen generaties te versterken. Deze overlegorganen stellen het gemeentelijk team in staat rekening te houden met de zorgen, behoeften en verwachtingen van de senioren van het arrondissement.

Nadere informatie (voorbeeld van het 11e arrondissement van Parijs):

<https://mairie11.paris.fr/pages/le-conseil-des-seniors-2-9911>

Raad van Senioren in Krakau- Kraków (Poland)

In de stad Krakau heeft de gemeente de Raad van Senioren opgericht, een stuur- en adviesgroep bestaande uit 25 senioren (van 60 jaar of ouder) met als doel de beleidstrategieën van de stad voor de oudere bevolking te ondersteunen. De leden van de raad worden geselecteerd op basis van een mandaat van 3 jaar, vervullen hun taken op vrijwillige basis en wier werkterrein varieert van gezondheidsbevordering, preventie van sociale uitsluiting en bescherming van senioren,

¹⁶ <https://getoud.nl/portfolio/wijkagendas-den-haag/>

verbetering van de infrastructuur, tot ondersteuning van de organisatie van culturele, recreatie- en vrijetijdsactiviteiten.

Meer informatie:

https://dlaseniora.krakow.pl/250449,artykul,rada_krakowskich_seniorow.html

https://dlaseniora.krakow.pl/start/235375,artykul,rada_krakowskich_seniorow_2019-2022.html

<https://www.agefriendlyeurope.org/node/367>

60+ Verfrissing Universiteiten – Antalya (Turkije)

De "60+ Refreshment University" is een maatschappelijk verantwoord project ontwikkeld onder leiding van Prof. Dr. İsmail Tufan, hoofd van de afdeling Gerontologie aan de Akdeniz University, Antalya. De missie van 60+Refreshment University is het behouden van kennis, vaardigheden en capaciteiten op oudere leeftijd en het leggen van de basis voor kwaliteit en succesvol ouder worden door te zorgen voor het verwerven van nieuwe competenties. Het doel is om een universiteitsmodel voor ouderen te ontwikkelen dat uniek is voor Turkije en om een nieuwe perceptie van ouderen in Turkije te ontwikkelen.

Het project is gestructureerd op basis van de gegevens verkregen uit het onderzoek Gerontologie Atlas van Turkije (GeroAtlas) dat sinds 2000 wordt uitgevoerd en naar verwachting in 2023 wordt afgerond. Het GeroAtlas-onderzoek is uitgevoerd om te bepalen welke maatregelen moeten worden genomen om het aantal mensen dat succesvol en gezond oud wordt te vergroten in de Turkse samenleving, aldus de grondgedachte van 60+ Refreshment University op basis van de kennis en ervaring die is opgedaan met de resultaten van dit onderzoek.

De 60+ Refreshment University begon in mei 2015 als een pilotproject in de afdeling Gerontologie van de Akdeniz University. Daarna begonnen in oktober 2016 de eerste reguliere lessen met ongeveer 350 studenten. Het begon al snel in het hele land uit te breiden, in navolging van de toenemende interesse van andere universiteiten en regio's om dit initiatief te herhalen. Daarom wordt het momenteel geïmplementeerd op de universiteitscampus van Akdeniz, Nişantaşı, Ege, Muğla, Girne (Kyrenia), Anadolu, Fethiye en Burdur Mehmet Akif Ersoy.

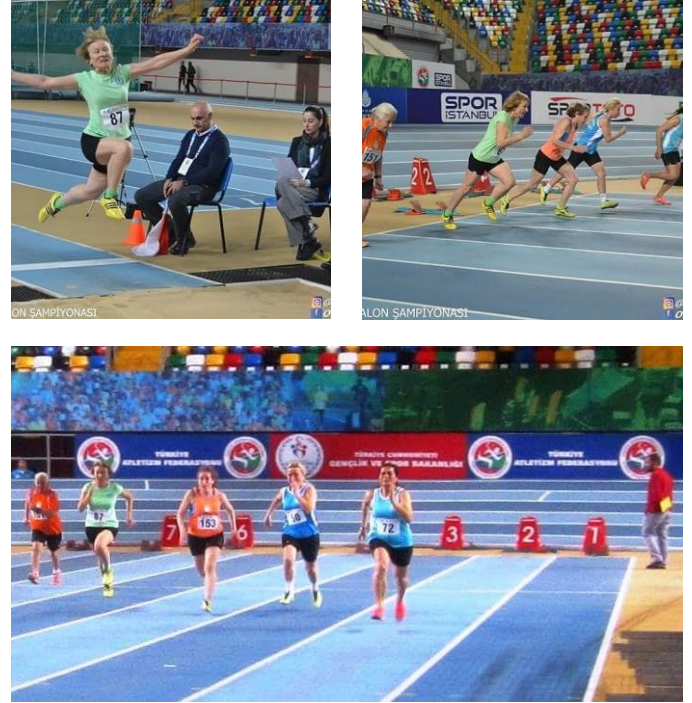
In mei 2021 is een protocol ondertekend dat 60+ Refreshment Universities zal overdragen aan het Ministerie van Gezins- en Sociale Diensten. De verwachting is dat de Hoger Onderwijsinstelling in de nabije toekomst in alle provincies wordt uitgebreid.

De meeste vakken die aan de Refreshment University worden gegeven, zijn ontworpen om zo functioneel mogelijk te zijn voor het dagelijks leven van senioren en worden gegeven door zeer bekwame professoren. De faculteitsleden geven les op vrijwillige basis en vragen geen geldelijke vergoeding of vergoeding in ruil voor hun lestijd. Enkele van de cursussen die worden gegeven, omvatten eenvoudige lezingen over: urologie, orthopedie, esthetiek, voeding en diëtetiek, ICT, ecologie van veroudering, gastro-enterologie, neurologie, effectieve communicatie en lichaamstaal. Verder hebben de studenten de mogelijkheid om deel te nemen aan fysieke activiteiten en sportwedstrijden.

Figuur 32 - Folder Refreshment University

Figure – Elderly students participating in sports events

Source: Çanakkale Governorship

Meer informatie:

<https://tazelenme.com/>

<https://tazelenme.com/guncel-26-subat-2018-atletizmde-basari>

<https://tazelenme.com/guncel-13-mart-2019-antalya-belediye-baskani-menderes-turel-ve-dis-isleri-bakani-mevlut-cavusoglu>

Gemeentelijke diensten

Gemeenschap en gezondheidszorg

Het welzijn van een gemeenschap wordt onder meer beïnvloed door het kwaliteitsniveau van sociale en gezondheidsdiensten. Dit soort ondersteunende omgevingen worden en kunnen niet alleen worden geboden door lokale en regionale overheidsinstellingen, maar ook door instellingen voor sociale solidariteit die een gepaarde sociale en gezondheidszorgondersteuning kunnen bieden aan mensen in nood.

Chave de Afetos – Porto Metropolitan Area (Portugal)

Zoals vermeld door de WHO in het kader voor leeftijdsvriendelijke steden [9], kunnen en moeten de initiatieven om leeftijdsvriendelijkheid te bereiken afkomstig zijn van verschillende belanghebbenden, en het project “Chave de Afetos” (“Key of affecties”) in Portugal is een goede voorbeeld van een initiatief van een niet-gouvernementele instelling. Het werd in 2011 opgericht door Santa Casa da Misericórdia do Porto, een solidariteitsinstelling die behoort tot de grootste liefdadigheidsorganisatie op nationaal niveau, en probeerde het sociale isolement van senioren aan te pakken door geïntegreerde thuiszorg te bieden aan alleenstaande ouderen die het risico lopen in sociaal isolement te raken of met kwetsbaarheden.

Het programma is een geïntegreerde oplossing die bestaat uit een technologische en menselijke component die ouderen continu monitort. De begunstigden hebben een telehulpdienst voor noodgevallen (24u / 7 dagen) geïnstalleerd in hun residenties en worden ook vergezeld door een geïntegreerd netwerk van lokale entiteiten door middel van persoonlijke bezoeken die doorlopend worden uitgevoerd door vrijwilligers. Het programma is beschikbaar voor burgers van 65 jaar of ouder, die geen of onvoldoende gezinsondersteuning hebben en die in de gemeenten Porto, Vila Nova de Gaia, Matosinhos, Maia, Valongo en Vila do Conde (gelegen in de metropoolregio Porto) wonen. Meer dan een decennium van implementatie, tonen de gerapporteerde resultaten en effecten van het project een significante vermindering van het gevoel van isolatie, eenzaamheid en vallen bij ouderen. Bijgevolg is het programma regelmatig geüpgraded en uitgebreid om meer ontvangers te bereiken, met een continue groei van begunstigden die momenteel ongeveer 1500 personen telt die actief worden ondersteund.

Figuur 33 – Folder van Chave de Afetos

Bron: Santa Casa da Misericórdia do Porto website¹⁷

Meer informatie:

<https://www.scmp.pt/pt-pt/acao-social/programa-chave-de-afetos> ⁹

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/afp/chave-de-afetos/>

¹⁷ <https://www.scmp.pt/pt-pt/acao-social/programa-chave-de-afetos> ⁹

Radars – Barcelona (Spanje)

Radars is een gemeenschapsproject gelanceerd door de gemeenteraad van Barcelona om situaties van eenzaamheid te voorkomen en de effecten ervan voor senioren te verzachten door verschillende actoren van een gemeenschap, bewoners, winkeliers, apothekers, vrijwilligers en organisaties te betrekken bij een co-creatief netwerk van buurten. Het concept is dus om dit netwerk van lokale actoren te laten fungeren als radars (dwz te detecteren) voor elke belangrijke verandering of behoefte die de ouderen in hun gebied zouden kunnen hebben; en om mogelijke leeftijdsvriendelijke verbeteringen voor hun buurt te helpen identificeren.

De radars zijn een sleutelfiguur in het project, door alert te zijn op de dynamiek van de ouderen die om hen heen wonen, en die elke gedetecteerde verandering in gedrag of uiterlijk, of in geval van eenzaamheid, signaleren aan het Radars-platform. De verwijzing wordt later beoordeeld door het team Sociale Dienst, dat verantwoordelijk is voor de passende follow-up. Evenzo voeren de vrijwilligers van het programma een monitoring- en volgsysteem uit met de geïdentificeerde senioren door middel van periodieke telefoongesprekken. Ook worden er buurttafelgesprekken (Mesas Radars), bewustmakings- en verspreidingscampagnes en receptie- en begeleidende activiteiten uitgevoerd, met als blijvend doel om een participatieve omgeving in de buurt te creëren, door de verschillende actoren en generaties erbij te betrekken.

Figuur 34 – Logo van Radars project

Bron: Radars website¹⁸

Meer informatie:

<https://ajuntament.barcelona.cat/serveissocials/es/canal/projecte-daccio-comunitaria-radars>

<https://ajuntament.barcelona.cat/dretsocials/sites/default/files/arxiu-documents/triptic-informacio-radars-angles.pdf>

Paris Sport Seniors – Parijs (Frankrijk)

Om lichaamsbeweging bij senioren aan te moedigen, heeft de stad Parijs het programma "Paris Sport Seniors" opgezet waarmee inwoners van Parijs ouder dan 55 jaar gratis kunnen sporten. Het aanbod van activiteiten omvat een breed scala aan sporten zoals pilates, yoga, zachte gymnastiek, zwemmen, nordic walking, boksen, tennis, golf en vele andere.

¹⁸ <https://ajuntament.barcelona.cat/serveissocials/es/canal/projecte-daccio-comunitaria-radars>

Meer informatie:

<https://www.paris.fr/pages/decouvrez-le-programme-senior-3912>

Emerald Restaurants - Parijs (Frankrijk)

De bevordering van leeftijdsvriendelijke bedrijven is ook een onderdeel van de interventie waarmee rekening moet worden gehouden bij het ontwikkelen van een gemeenschap voor ouderen. Met deze noodzaak in het achterhoofd, gekoppeld aan het doel om ondervoeding bij senioren te bestrijden, lanceerde de stad Parijs in 2010 een netwerk van leeftijdsvriendelijke solidariteitsrestaurants die complete maaltijden serveren tegen een betaalbare prijs aan deze bevolking. Het netwerk "Emerald Restaurants" omvat 44 eetgelegenheden verspreid over de stad voor Parijzenaars ouder dan 65 jaar of 60 jaar als houder van een handicap.

De kantines bieden lokaal en kwaliteitsvoedsel in een warme sfeer en creëren nieuwe ruimtes voor de senioren om te socializen en te delen tijdens een maaltijd. Dit initiatief is geopend van maandag tot vrijdag voor de lunch en stelt de burgers in staat om te genieten van een moment van plezier, ontspanning en uitwisseling, alleen of met het gezin.

Figuur 35 – Advertentie van restaurants Émeraude

Bron: Paris Municipality website¹⁹

Meer informatie:

<https://www.paris.fr/equipements/restaurants-emmaude/tous-les-horaires>

https://www.citego.org/bdf_fiche-document-1328_en.html

Cuenta Conmigo, Cuenta Con Ellos - Madrid (Spain)

Het officiële college van psychologen van Madrid heeft tussen september 2015 en juni 2016 een initiatief uitgevoerd onder de naam "Cuenta Conmigo, Cuenta Con Ellos" ("Count me in, count

¹⁹ <https://www.paris.fr/equipements/restaurants-emmaude/tous-les-horaires>

them in") dat bestond uit het creëren van verhalen ter bevordering van een goede behandeling aan de ouderen. Het doel was om te werken aan sensibilisering en bewustwording voor de behandeling van ouderen op een andere manier, met behulp van verhalen ("cuentos") die verschillende situaties uit het dagelijks leven van ouderen vertegenwoordigen. Het initiatief bestond uit een trilogie van verhalen die gericht waren op verschillende situaties binnen de samenleving, het gezin en de instellingen. In elk verhaal zijn er twee versies die de ontoereikende en de adequate behandelingen tonen met betrekking tot de gebruikelijke situaties die zich in die drie omgevingen voordoen. De hoofdpersoon van het verhaal is dezelfde, Amparo, een oudere vrouw die door het hele verhaal heen wordt geconfronteerd met verschillende situaties (ouderdomsstereotype en vooroordelen, infantilisering, machteloosheid, economisch misbruik, verwaarlozing) die een deel van de dagelijkse situaties van ouderen weerspiegelen.

De beste manier om mishandeling van ouderen tegen te gaan, is door te werken aan de bevordering en aanmoediging van goede praktijken. Maar om dit te bereiken, is het noodzakelijk om bewust en gesensibiliseerd te zijn. Dit initiatief werd als baanbrekend en innovatief beschouwd vanwege het gekozen formaat, de verhalen, en beschouwde ze als een instrument voor bewustwording en sensibilisering, omdat het de zichtbaarheid van subtiele situaties en het leren van best practices kon vergroten. Bovendien bood deze aanpak alternatieven voor actie en het aanpakken van mishandeling in alle mogelijke contexten (maatschappij, gezin en instellingen).

Afbeelding 36 – Voorbeeld van de gids "Cuenta conmigo, cuenta con ellos"

Bron: Official College of Psychologists of Madrid website²⁰

Meer informatie:

<https://www.copmadrid.org/web/comunicacion/noticias/416/el-colegio-edita-coleccion-cuentos-cuenta-conmigo-cuenta-ellos>

<https://www.copmadrid.org/web/comunicacion/noticias/695/presentacion-las-guias-didacticas-cuenta-conmigo-cuenta-ellos-el-fomento-buen-trato-las-personas-mayores-video>

https://www.fundacionpilares.org/modeloyambiente/docs/catalogoBBPP/FichaTecnicaBBPP/BP34_COP_CuentaConmigo.pdf

²⁰ <https://www.copmadrid.org/web/comunicacion/noticias/695/presentacion-las-guias-didacticas-cuenta-conmigo-cuenta-ellos-el-fomento-buen-trato-las-personas-mayores-video>

Poznań Life Box – Poznań (Polen)

Een noodoproep waarbij ouderen betrokken zijn, is vaak extra gevoelig vanwege de mogelijkheid van moeilijke communicatie om waardevolle medische informatie voor de eerstehulpverleners van de patiënt te verkrijgen. Daarom lanceerde de stad Poznań het initiatief "Poznańskie Pudełko Życia" ("Poznań Life Box"), dat bestaat uit een potachtige doos met belangrijke informatie, en gericht op het verbeteren van de levensreddende ondersteuning in noodsituaties met senioren. over de gezondheidstoestand van de senior en over persoonlijke gegevens.

De doos is ontwikkeld in samenwerking met lokale zorginstellingen en professionals samen met de hulpdiensten en bevat een dubbelzijdige informatiekaart die door de medische teams kan worden gebruikt in geval van een noodsituatie, samen met gedetailleerde instructies om de senioren te begeleiden bij het vullen van de in de kaart met de juiste gegevens. De kaart bestaat uit twee delen, een met betrekking tot medische informatie zoals eerdere ziekten, uitgevoerde ingrepen en genomen medicijnen, waarbij deze informatie wordt ingevuld en bevestigd door de huisarts van de oudere. Het tweede deel bestaat uit persoonsgegevens zoals de gegevens van de contactpersonen die in geval van nood moeten worden verwittigd, bijvoorbeeld: tijdens een plotselinge ziekenhuisopname, het informeren van een naaste (familielid, vriend, buurt), of het verzoek om overhandiging van de sleutels van het appartement om tijdens de afwezigheid thuis voor een huisdier te zorgen. De LifeBox is geïmplementeerd als onderdeel van het Poznań Viva Senior Package, een verzameling diensten voor senioren opgesteld door de stad Poznań, en wordt gratis verspreid via de seniorencentra.

Figure 37 – Voorbeeld van Poznań Life Box

Bron: Centre for Senior Initiatives in Poznań website ²¹

Meer informatie:

<https://centrumis.pl/projekt/poznanskie-pudelko-zycia/>

²¹ <https://centrumis.pl/wp-content/uploads/2020/12/pudelkozdzjecie-e1609246321425-523x460.jpg>

Basis Thuiszorg – alle gemeenten in Turkije

Als een goede praktijk voor senioren in de Turkse gemeenschap, is basisthuiszorg een van de meest essentiële en nuttige praktijken. Het protocol dat in 2015 werd ondertekend door de drie ministeries van Turkije - Gezondheid, Binnenlandse Zaken, Gezin en Sociale Politiek - bracht het thuiszorgsysteem een stap verder. In bijna alle gemeenten in Turkije verleent de betreffende eenheid van de gemeente dienstverlening aan senioren, gehandicapten of afhankelijke personen. De mensen die in deze scope zijn opgenomen, krijgen persoonlijke verzorging, huis- en milieureiniging, renovatie en reparatie, voedsel en financiële hulp.

In gevallen waarin het huishouden alleen of met andere ondersteunende elementen (buren-familieleden) ontoereikend is om de leefomgeving van ouderen te verbeteren en hen te helpen bij hun dagelijkse levensactiviteiten zodat zij hun leven thuis kunnen voortzetten, worden de volgende activiteiten uitgevoerd in het kader van Home Life Support Services:

- Technische diensten (eenvoudige herstellingen in het bejaardenhuis, sanitair, alle soorten herstellingen, whitewash, speciale inrichting van het huis volgens de noden van de bejaarden renovaties enz.)
- Gezondheidsdiensten (aankleden, bloedglucosemeting, bloeddrukmeting, injectietoediening, medicijntoediening, enz.)
- Psychologische ondersteuning en verwijzingsdiensten (na due diligence van ouderen volgens de geïdentificeerde behoeften van ouderen om een psycholoog te ontmoeten, begeleiding van de gezondheidseenheid, individuele interviews en indien nodig doorverwijzing naar relevante eenheden, enz.)
- Begeleiding en professionele begeleiding (begeleiding om te voldoen aan de behoeften op het gebied van rekeningen, luiers voor patiënten, rolstoelen, luchtbedden, medische apparatuur, enz.)
- Sociale ondersteuningsdiensten (chatten, winkelen, ouderen begeleiden, enz.),
- Persoonlijke verzorging (lichaamsreiniging, kappersservice, enz.),
- Huis schoonmaken,
- Hulp bij het koken

De diensten die worden geleverd in het kader van de Thuisgezondheidszorg vallen onder de sociale zekerheid, wat betekent dat ze gratis zijn. Daarnaast zijn huisartsen verantwoordelijk voor monitoring en screening op leeftijd, geslacht en ziektegroepen. En ze zijn ook verantwoordelijk voor het verstrekken van persoonlijke preventieve gezondheidsdiensten en eerstelijns diagnose, behandeling, revalidatie en adviesdiensten aan personen in vergelijkbare situaties tijdens de uitvoering van thuis- of thuis-/on-site gezondheidsdiensten voor gehandicapte, oudere, bedlegerige burgers.

Figuur 38 – Logo van Basis Thuiszorg

Bron: Çanakkale Governorship

Figuur 39 – Statistische cijfers van de projectuitvoering

Tablo 30. Yıllara Göre Evde Sağlık Hizmeti Verileri

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total Patients Reached	16.651	124.085	244.961	380.814	510.352	693.648	907.634
Registered Active Patients	16.651	80.388	139.214	186.666	218.353	272.934	307.742
Number of Units	407	642	715	817	915	947	984
Number of Vehicles	78	793	956	1.128	1.111	1.251	1548
Number of Staff	478	3.512	4.143	4.248	4.605	5.091	6119

Kaynak: Sağlık Bakanlığı Kronik Hastalıklar, Yaşlı Sağlığı ve Engelliler Daire Başkanlığı Bilgi Notu, 2017

Bron: Çanakkale Governorship

Meer Informatie:

<https://icisleri.gov.tr/evde-saglik-ve-sosyal-destek-hizmetleri-isbirligi-protokolu>
<https://www.aile.gov.tr/media/9323/kitaptuerkiyede-yaslilara-yonelik-hizmetler-kurumsal-ya%C5%9Fl%C4%B1-bak%C4%B1m%C4%B1-ve-illere-durumu2018.pdf>

Communicatie en informatie

Een ander domein van gemeentelijke diensten is de voorlichting en alfabetisering van ouderen via een laagdrempelige en kwalitatieve communicatiestructuur. Dit vereist het betrekken van lokale organisaties als NGO's die senioren ondersteunen bij het ontwerpen en uitvoeren van actieplannen en initiatieven die erop gericht zijn om leeftijdsvriendelijke informatie aan ouderen te verstrekken op een directe, relevante, tijdige en begrijpelijke manier. Er moet rekening worden gehouden met het feit dat ouderen minder gebruik maken van en minder kennis hebben van digitale technologieën (internet en mobiele telefoons) en dus meer afhankelijk zijn van traditionele communicatiemiddelen (openbare evenementen, kranten, radio's, burennetwerken, mond-tot-mondreclame, televisie). bij het opstellen van een communicatieplan.

Eu e a Minha Reforma - Portugal

Het op een duurzame manier beheren van de persoonlijke financiën en het minimaliseren van de blootstelling aan fraude en oplichting is een uitdaging voor veel oudere burgers. Met deze behoefte in gedachten startte de particuliere non-profitinstelling Fundação Dr. António Cupertino de Miranda in 2020 het programma "Eu e a Minha Reforma" ("Ik en mijn pensioen") om de financiële geletterdheid en digitale competenties van senior bevolking. Het programma bestaat uit het aanbieden van gratis persoonlijke en online cursussen over budgetplanning en -beheer, sparen, krediet en schulden; evenals digitale financiële diensten en financiële producten; rechten en plichten van de consument; maar ook verzekeringen en belastingen. Elke

burger van 55 jaar of ouder die in de regio Noord-Portugal woont, kan zich registreren om de beschikbare cursussen bij te wonen en heeft toegang tot leermateriaal op het online platform. Het succes van het programma was vrijwel onmiddellijk te zien door het bereiken van 700 deelnemers tijdens het eerste jaar van uitvoering.

Figuur 40 – Logo van Eu e a Minha Reforma

Bron: Eu e a Minha Reforma website ²²

Meer informatie:

<https://eueaminhareforma.pt/paginas/projeto>

Mon carnet d'adresse – Parijs (Frankrijk)

De gids "Mon carnet d'adresse" ("Mijn adresboeken"), bedoeld voor senioren, biedt inwoners van Parijs die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt alle praktische informatie om beter te leven in de Franse hoofdstad. De brochures zijn gerangschikt per stadsdeel (arrondissement) de contactgegevens van verenigingen, bedrijven en diensten in de stad Parijs op het gebied van amusement en vrije tijd, deelname aan het maatschappelijk leven, gezondheidszorg, hulp of ondersteuning krijgen, evenals leermogelijkheden voor digitale technologieën. De brochures zijn online beschikbaar en op papier, met 11 000 gedrukte exemplaren per arrondissement die kunnen worden opgehaald bij de recepties van de gemeentehuizen in de arrondissementen en de afdelingen van de stad Parijs (o.a. sociale actiecentra, seniorenclubs, Émeraude-restaurants, gemeenschaps- en maatschappelijke centra) evenals in de verenigingen en bedrijven die in deze brochures worden vermeld.

²² <https://eueaminhareforma.pt/uploads/news/14/41ec0680-324f-4cac-8bdb-597c1fd08c3d.JPG>

Figuur 41 – Logo van Mon carnet d'adresse

Bron: Paris Municipality website ²³

Meer informatie:

<https://www.paris.fr/pages/seniors-a-paris-aides-droits-et-lieux-de-ressources-2458>

Mon aide à domicile - Parijs (Frankrijk)

De stad Parijs heeft de webpagina "Mon aide à domicile" ("Mijn thuishulp") gecreëerd om ouderen in staat te stellen de kwaliteit van de structuren voor thuishulp die ze nodig hebben te vergelijken. Het idee was om het kiezen gemakkelijker te maken en zo snel hulp te krijgen als nodig is. Ouderen krijgen ook toelichtende documenten die hen in staat stellen hun behoeften nauwkeuriger te definiëren, het tariefschema voor deze diensten te presenteren en wat zij van een dergelijke dienst mogen verwachten.

Meer informatie:

<https://monaideadomicile.paris.fr/monaideadomicile/>

Ouderen in de Wijk - Den Haag (Nederland)

In de Haagse Bibliotheek wordt het programma 'Ouderen in de Wijk' uitgevoerd met als doel de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor de senioren van de gemeente te verbeteren. In totaal zijn er vier bibliotheken met hostessen die senioren één-op-één kunnen helpen met hun vragen over digitale vaardigheden of het aanbod in de buurt. Met dit programma worden op verschillende locaties activiteiten speciaal voor senioren georganiseerd en wordt er maandelijks een activiteitenkalender verstuurd met specifieke aanbiedingen voor senioren, zowel binnen als buiten de bibliotheek. Sinds 2016 heeft het programma meer dan 4 000 senioren geholpen om hun sociale netwerk uit te breiden, hun zelfredzaamheid te vergroten en hun digitale vaardigheden op te doen.

²³ <https://cdn.paris.fr/paris/2021/10/08/original-43e81758c4459a2b7fd1d58a794bde3d.jpg>

Figuur 42 – Logo van Ouderen in de wijk initiative

Bron: The Hague Library website ²⁴

Meer informatie:

<https://www.bibliotheekdenhaag.nl/activiteiten/senioren.html>

<https://www.bibliotheekdenhaag.nl/leren/digitaal-vaardig-worden.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=hqv8XO9TrRE>

Gids voor senioren en senioren Poznań - Poznań (Polen)

In de stad Poznań is er nog een voorbeeld van een goed initiatief dat gericht is op het verstrekken van duidelijke en nuttige informatie aan de oudere bevolking in een leeftijdsvriendelijk formaat. De "Poznański przewodnik seniorki i seniora" ("Gids voor senioren") is een gids die is opgesteld door de gemeente Poznan om de toegang tot praktische informatie over het aanbod van de stad op het gebied van gezondheidszorg, educatieve, recreatieve, culturele, sportieve en transportdiensten te vergemakkelijken. Er is ook begeleiding opgenomen over gezonde voeding, medicatie en lichaamsbeweging, mogelijkheden voor vrijwilligerswerk en een brede lijst van bestaande programma's voor senioren.

Elk hoofdstuk van de handleiding bevat een lijst met veelgestelde vragen en een uitgebreide lijst met contactgegevens van lokale instellingen en alle relevante diensten. De ontwikkeling van de gids gebeurde in samenwerking met senioren en in overleg met lokale niet-gouvernementele organisaties en de verschillende gemeentelijke diensten. Elke burger kan een gedrukt en gratis exemplaar van het boek verkrijgen via de gemeentelijke diensten of door de digitale versie die online beschikbaar is te downloaden.

²⁴ <https://www.bibliotheekdenhaag.nl/activiteiten/senioren.html>

Afbeelding 43 – Folder van de gids "Poznański przewodnik seniorki i seniora"

Bron: Centre for Senior Initiatives in Poznań website ²⁵

De stad Poznań heeft ook een informatief tijdschrift genaamd "Senioralny Poznań" ("Senior Poznań") en wordt maandelijks uitgegeven in samenwerking met de Posnania City Publishing House, het Centrum voor Senioreninitiatieven en de gemeenteraad van senioren. Elke publicatie behandelt het recente nieuws over lokale investeringen en evenementen voor senioren; actief ouder worden; het Poznań Oral History Archive en bevat interviews met actieve senioren (opgesteld in samenwerking met de gemeenteraad van senioren) en nuttige contactgegevens.

Meer informatie:

<https://centrumis.pl/projekt/poznanski-przewodnik-seniora-i-seniorki/>

<https://centrumis.pl/senioralny-poznan/>

<https://centrumis.pl/senioralny-poznan/elektroniczne-wydania-gazety/>

Nuttige lezingen

Rompiendo distancias programme– Region of Asturias (Spanje)

Het programma Rompiendo Distancias, zoals eerder geïntroduceerd, is een leeftijdsvriendelijk initiatief in de regio Asturië op het gebied van sociale steun aan oudere burgers die op het platteland wonen en dat in de afgelopen twee decennia is ontwikkeld. Het werd in het begin van 2000 opgestart als een proefproject dat zich concentreerde op de noodzaak om een alomvattende zorg voor ouderen te bieden, ongelijkheden te verminderen en tegemoet te komen aan de specifieke en gedifferentieerde behoeften van de plattelandsbevolking, die vaak voornamelijk uit ouderen bestaat. Na de initiële periode van drie jaar waarin het proefproject

²⁵ <https://centrumis.pl/wp-content/uploads/2020/12/przewodnik-2021-ebook-1.pdf>

werd ontwikkeld in drie zeer landelijke gebieden, is het achtereenvolgens verbeterd en uitgebreid naar andere gebieden van Asturië, aangezien momenteel 39 gemeenten profiteren van dit project en meer dan 7000 personen ondersteunen. Bovendien is Rompiendo Distancias onderdeel geworden van de beleidspijlers van de regio Asturië met betrekking tot de landelijke gebieden en leeftijdsvriendelijke omgevingen. De initiatieven die regelmatig worden uitgevoerd, omvatten het aanbieden van nabijheidsdiensten aan ouderen, zoals persoonlijke verzorging (kappers, podotherapie, voedselbezorging), culturele en educatieve (mobiele bibliotheek, workshops, rondleidingen, excursies in de buitenlucht, fysieke activiteiten), sociale ondersteuning (begeleiding en psychosociale hulp) en het uitlenen van ondersteunende producten.

De ervaring van het proefproject is gebundeld in een gedetailleerd onderzoeksdocument: "«Rompiendo Distancias»: un programa integral para prevenir y atender la dependencia de las personas mayores en el medio rural" [25], waarin de gebruikte methodologieën en de resultaten die werden verkregen tijdens de uitvoering ervan. Het innovatieve karakter en de zeer positieve impact van Rompiendo Distancias wordt vaak erkend door de verschillende prijzen die de afgelopen jaren aan het programma zijn toegekend.

Meer informatie:

https://www.socialasturias.es/rompiendo-distancias/atencion-especifica-a-personas-mayores/rompiendo-distancias_360_1_ap.html

<https://www.nosotroslosmayores.es/2021/03/09/el-programa-rompiendo-distancias-premiado-como-iniciativa-de-proteccion-social/>

https://www.socialasturias.es/v_portal/recursos/buscador_recursos.asp?area=&concejo=&ambito=&tprecurso=52&fbtexto=Texto&pri=1&btbuscrecursos=buscar

*database met de lijst van beschikbare diensten per rayon. Het bevat niet alleen Rompiendo Distancias-initiatieven, maar ook op andere interventiegebieden

Voorbeelden van leeftijdsvriendelijke strategieën in Europa

Van de vele bestaande voorbeelden van AFCC's in Europa en het implementeren van een leeftijdsvriendelijke strategie in alle acht domeinen, is het de moeite waard om naar de twee voorbeelden van de steden Den Haag en Krakau te kijken. In het onderzoekspaper "The Challenges of Urban Ageing: Making Cities Age-Friendly in Europe" [26] is er een gedetailleerde analyse van deze twee steden tijdens hun reis om leeftijdsvriendelijke omgevingen te ontwikkelen en waar de verschillen en overeenkomsten van hun benaderingen en uitgevoerde programma's.

De weg die de gemeente Den Haag heeft afgelegd naar leeftijdsvriendelijkheid is goed gedocumenteerd in verschillende onderzoeken die sinds het begin zijn uitgevoerd: "Towards a Better Understanding of the Sense of Safety and Security of Community-Dwelling Older Adults. De casus van de leeftijdsvriendelijke stad Den Haag" [27] en "Tien vragen over leeftijdsvriendelijke steden en gemeenschappen en de gebouwde omgeving" [28]

Meer informatie:

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/network/the-hague/>

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/wp-content/uploads/2015/03/Infographic-The-Hague-Age-friendly-City.pdf>

<https://www.thehagueuniversity.com/research/centre-of-expertise/projectdetails/knowledge-platform-age-friendly-city-the-hague>

In het speciale uitgaveboek "Feature Papers "Age-Friendly Cities & Communities: State of the Art and Future Perspectives" [29] is er een verzameling artikelen die volledig gewijd zijn aan de studie van leeftijdsvriendelijke steden en gemeenschappen, waar verschillende onderzoeken van studiegevallen en goede praktijken van leeftijdsvriendelijke strategieën en initiatieven die in verschillende regio's van de wereld zijn geïmplementeerd. Het omvat ook onderzoekswerk dat de afgelopen jaren in de acht AFCC-interventiedomeinen is gedaan.

5. Impact van Covid-19 vanuit een leeftijdsvriendelijk gemeenschapsperspectief

Hoewel de conceptie van dit project begon in 2019, toen de wereld en de mensheid hun "gewone" koers volgden, vond de start van de implementatie plaats tijdens de huidige pandemie die in 2020 begon en die nog steeds twee jaar te laat aanwezig is.

Dit hoofdstuk van de gids concentreert zich op een onderwerp dat, hoewel het de afgelopen twee jaar door elke burger en organisatie is beleefd, nog niet op grote schaal is onderzocht. Toen de eerste activiteiten van het project begonnen, werd besloten dat het van groot belang is om in het onderzoek en de analyse die voor deze intellectuele output zijn gedaan, bewijsmateriaal uit de steden en gemeenschappen van onze eigen regio's en landen op te nemen. Een dergelijke opname heeft zeker een toegevoegde waarde voor toekomstig gebruik van de gids, door enkele van de uitdagingen waarmee onze gemeenschappen worden geconfronteerd en de oplossingen die zijn gevonden om leeftijdsvriendelijke normen te handhaven bij een pandemie, te onderzoeken.

Daarom wordt op de volgende pagina's een verzameling getuigenissen gepresenteerd van steden en gemeenschappen in onze zes landen die lid zijn van de GNAFCC over initiatieven die specifiek zijn geïmplementeerd in de context van Covid-19 om de gevolgen van de pandemie bij de oudere bevolking aan te pakken .

Frankrijk

Stad/Gemeenschap: Parijs

Naam van het initiatief: Ondersteuning bij het boeken van een Covid-19 vaccinatie-afspraak

Interventiedomein: vervoer, gemeenschap en gezondheidszorg

Om burgers van 80 jaar en ouder te helpen bij het vaccineren, hebben de socialezekerheidsdiensten van Frankrijk een landelijke telefoondienst geactiveerd om het boeken van vaccinatie-afspraken te vergemakkelijken. Met het gratis nummer kunnen ouderen hun injectie thuis boeken en ontvangen (waar de telefoniste de afspraak regelt door contact op te nemen met een gezondheidswerker die bevoegd is om te vaccineren of rechtstreeks in het kantoor van een bevoegde gezondheidswerker die, indien nodig, vervoer naar de plaats van vaccinatie.

De oudere kan zelf bellen voor een vaccinatieafspraak of het verzoek doen via zijn mantelzorger, thuishulp of iemand anders met toestemming van de patiënt.

Meer informatie:

<https://www.ameli.fr/assure/actualites/covid-19-et-vaccination-des-seniors-2-numeros-verts-pour-faciliter-la-prise-de-rendez-vous>

Naam van het initiatief: Toegankelijkheid van vaccinatiecentra voor mensen met beperkte mobiliteit

Interventiedomein: vervoer, gemeenschap en gezondheidszorg

Tot eind december 2021 bood de stad Parijs een vervoersondersteuning voor de meest kwetsbare burgers tijdens hun reizen naar vaccinatiecentra of zorginstellingen die geautoriseerd zijn om te vaccineren tegen Covid-19. De ondersteunende regeling dekte personen met beperkte mobiliteit die niet alleen konden reizen (inclusief senioren), die een reis maakten van/naar vaccinatiecentra of naar een zorgeenheid door toestemming te geven voor hun reizen zonder vooruitbetaling. Om gedekt te worden, moest de vervoersdienst worden voorgeschreven door een arts en moest deze worden toegepast op een retourtje naar het dichtstbijzijnde vaccinatiecentrum of gezondheidscentrum, op vertoon van het recept aan de vervoerder. De vervoersondersteuning betrof die reizen in een licht medisch voertuig (VSL), taxi of ambulance (indien de gezondheidstoestand van de persoon dit vereiste).

Meer informatie:

<https://www.ameli.fr/assure/actualites/covid-19-et-vaccination-des-seniors-2-numeros-verts-pour-faciliter-la-prise-de-rendez-vous>

Naam van het initiatief: Solidaritel - het oproepplatform voor solidariteit van de civiele bescherming

Interventiedomein: Respect en sociale inclusie, gemeenschap en gezondheidszorg

Zodra de opsluiting begon, heeft de Protection Civile Paris Seine (eenheid voor civiele bescherming van de Seine van Parijs) een telefoonplatform opgezet met de naam "Solidaritel", waarmee aangeworven vrijwilligers de meest kwetsbare personen kunnen bellen, zodat ze kunnen profiteren van vriendelijke telefoontjes. Deze telefoontjes waren bedoeld om het isolement te doorbreken, sociale contacten te onderhouden en de dringende behoeften van deze doelgroep te helpen identificeren (bijvoorbeeld: niet-ontvangst van maaltijden thuis, afwezigheid van thuishulp, behoefte aan medische zorg).

Solidaritel verzamelde in totaal 3435 vrijwilligers van de Civiele Bescherming van de Seine van Parijs die 102000 oproepen deden, waardoor het mogelijk werd om 2400 verzoeken om toegang tot zorg of voedsel bij te wonen. Bovendien heeft de Protection Civile Paris Seine sinds het begin van de gezondheids crisis haar hulpverlening aan daklozen voortgezet door maaltijden uit te delen aan de meest kansarmen en door steun te verlenen aan de SAMU (medische eenheden) en de brandweer van Parijs.

Meer informatie:

<https://www.protectioncivile.org/>

Naam van het initiatief: Identificatie van personen in moeilijkheden

Interventiedomein: gemeenschap en gezondheidszorg

Tijdens de Coronavirus-crisis hadden de gezondheidswerkers de gelegenheid om concrete behoeften met betrekking tot thuiszorg, maaltijden en boodschappen aan de stadsdiensten te melden, en om geïsoleerde patiënten te begeleiden om hun zorgen weg te nemen.

Meer informatie:

<https://www.paris.fr/pages/coronavirus-les-dispositifs-de-veille-aupres-des-aines-7674>

Nederland

Stad/Gemeenschap: Den Haag

Naam van het initiatief: Thuis door corona, bel je oma of opa

Interventiedomein: Communicatie en informatie

Direct na het uitbreken van de pandemie moedigde de gemeente Den Haag burgers aan om hun grootouders te bellen met de lancering van de campagne: "Thuis door corona, bel je oma of opa". Het doel van het initiatief was om ouderen te ondersteunen tijdens de lockdown. De gemeenschap van senioren werd verzocht thuis te blijven. Honderden vrijwilligers staken de hand uit naar senioren die ondersteuning boden bij hun boodschappen, het kopen van medicijnen en door gewoon hun tijd aan te bieden voor een gesprek en zo te voorkomen dat ze zich eenzaam voelen tijdens de lockdown-periode.

Meer informatie:

<https://www.medicalfacts.nl/2020/03/16/den-haag-lanceert-thuis-door-corona-bel-je-oma-en-oma-actie/>

<https://denhaagfm.nl/2020/03/13/gemeente-den-haag-roept-op-bel-je-oma-of-oma/>

Naam initiatief: Ouderen krijgen hulp met Corona Pass (QR-code)

Interventiedomein: Communicatie en informatie

Na de introductie van de "CoronaCheck" mobiele telefoon applicatie door de Nederlandse overheid, moesten de burgers hun vaccinatiebewijs via de applicatie laten zien om toegang te krijgen tot de meeste overdekte openbare ruimtes. Hoewel de meeste jongeren een dergelijke applicatie moeiteloos op hun smartphone kunnen installeren, staan senioren voor grotere uitdagingen om dit te doen, aangezien de meesten van hen geen voorkennis hebben van het

gebruik van digitale apparaten, of simpelweg geen toegang hebben tot een smartphone en/of internetverbinding.

Het doel van dit initiatief was dan ook om de senioren van de gemeente Den Haag te ondersteunen bij de registratie voor de Covid-19 en om de leemte van een gebrek aan digitale vaardigheden en technologie onder ouderen te dichten en tegelijkertijd hun integratie in het dagelijkse leven van de samenleving te bevorderen. De service was beschikbaar bij elk van de buurtinformatiepunten van de stad, waar medewerkers ondersteuning boden aan mensen die problemen hadden met het verkrijgen van een Covid-19-toegangkaart.

Meer informatie:

<https://www.ad.nl/dossier-corona-in-den-haag-en-omstreken/ouderen-krijgen-hulp-bij-coronatoeenshy-gangshy-beenshy-wijs~a7d30ece/>

Perspectief van de gemeente op de geïmplementeerde praktijken en hun impact

Heeft Covid-19 het niveau van de inspanningen van de stad/gemeenschap om leeftijdsvriendelijke omgevingen te implementeren verhoogd?

Den Haag is in 2014 toegetreden tot het leeftijdsvriendelijke steden netwerk. Het is de eerste Nederlandse stad die een leeftijdsvriendelijke stad is geworden. Het implementeren van een leeftijdsvriendelijke omgeving was dus al een prioriteit voor Den Haag vóór de uitbraak van Covid-19. De uitbraak van covid-19 benadrukte echter wel het belang van samenwerken bij het stimuleren en faciliteren van maatschappelijke participatie, een gezonde leefstijl en een veilige (thuis)omgeving.

Welke noodmaatregelen moesten er ten aanzien van ouderen worden genomen?

Het eerste wat op de lijst stond was ervoor te zorgen dat al onze bejaarde burgers maaltijden en boodschappen zouden krijgen. Sommige mensen waren bang om zelf boodschappen te doen, omdat ze bang waren dat ze Covid-19 besmet zouden kunnen krijgen. Betrokken burgers gingen samen met welzijns- en andere professionals aan de slag om een ondersteuningssysteem voor kwetsbare burgers op te zetten. Wekelijks kookten ze maaltijden en bezorgden die bij 1000 kwetsbare burgers, zodat ze voor elke dag van de week een maaltijd konden krijgen. Dit initiatief duurde meer dan drie maanden. De welzijnsorganisatie richtte een callcenter op zodat ze burgers konden helpen en ervoor konden zorgen dat ze de nodige ondersteuning kregen. Zo koppelden ze vrijwilligers aan burgers die bang waren om zelf boodschappen te doen, of leidden ze eenzame burgers naar organisaties die uitgerust waren om via de telefoon sociale contacten te leggen.

Hoe kan een leeftijdsvriendelijke stad zich aanpassen van/doen aan een scenario van een pandemie?

De positieve kant van de pandemie was de inzet van veel professionals en burgers. Er was veel inzet en bereidheid om samen te werken om dingen voor elkaar te krijgen. Dit leidde tot nieuwe relaties en projecten, die nog steeds bestendig zijn.

Heeft de pandemie geleid tot een snellere/langzamere implementatie van reeds geplande/nieuwe maatregelen?

De pandemie heeft geleid tot een snellere en tegelijkertijd tragere uitvoering van plannen voor leeftijdsvriendelijke omgevingen. Het was sneller als het ging om het verbeteren van de digitale vaardigheden van oudere burgers. Ouderen waren veel meer gemotiveerd om vertrouwd te raken met e-mailen, videobellen en online winkelen en zoeken. Tegelijkertijd leidde de pandemie tot een tragere implementatie omdat digitaal contact geen vervanging is voor echt 'offline' contact. Het faciliteren van maatschappelijke participatie en een gezonde leefstijl is tijdens een pandemie erg lastig. De regels voor bijeenkomsten veranderden steeds en werden moeilijk om evenementen of activiteiten te organiseren. Zo organiseerden we trainingen voor ouderen zodat ze het risico op vallen en verwondingen konden verkleinen, maar deze trainingen werden meerdere keren uitgesteld. Dit vergde veel flexibiliteit, tijd en energie van de trainers en de deelnemers.

Which initiative(s) do you think showed the best results and can be considered a best practice?

The initiatives mentioned above are best practices. The willingness to work together and make the best out of everyone's talents. The welfare organisation is highly equipped to listen to citizens and deduct the help that they need. They have a lot of knowledge about initiatives and a big network and can guide citizens to the help they need. The organisation which prepared and delivered the meals also has a large network and is very skilled in organising and bringing people together to work together. As the municipality of The Hague, we could bring all parties together and facilitate them.

Polen

Stad/Gemeenschap: Poznań

Naam van het initiatief: Winkelen voor senioren

Interventiedomein: huisvesting, respect en sociale inclusie, gemeenschap en gezondheidszorg

De stad Poznań heeft tijdens de strijd tegen de coronaviruspandemie de dienst "Zakupy dla seniorów" ("Shopping voor senioren") gelanceerd om ouderen en mensen met een handicap die in Pozna woonden te ondersteunen. Er werd hulp geboden bij de aankoop van medicijnen, voedsel en schoonmaakproducten, met als doel de inwoners van Poznań zoveel mogelijk te voorkomen en te beschermen hun huizen te verlaten.

De bezorgservice voor basisproducten, alledaagse producten en medicijnen werd gratis aangeboden, waarbij de kosten van de bestelde aankopen waren toegestaan tot een bedrag van PLN 200. Voedsel, hygiëneproducten en schoonmaakproducten werden gekocht in de benodigde bedragen voor het zelfstandig functioneren van ouderen, in winkels in de buurt van hun woning, terwijl medicijnen op doktersrecept werden ingekocht.

De dienst was beschikbaar voor personen ouder dan 60 jaar, die alleen woonden of met een andere persoon met een handicap, een langdurige ziekte of een afhankelijke persoon, aangezien de dienst ook werd uitgebreid tot alleenstaanden met een handicap en van 18 jaar of ouder. De campagne omvatte maximaal twee hulpdiensten per week met betrekking tot de aankoop van

alledaagse producten. Tussen het begin van de pandemie medio maart 2020 tot eind juni 2020 ontving dit initiatief 1055 aanvragen van oudere inwoners van de stad.

Afbeelding 44 – Folder van de dienst "Zakupy dla seniorów"

Bron: Poznan Municipality website²⁶

Meer informatie:

<https://www.poznan.pl/mim/wortals/wortal,364/-,p,51920,51921,51970.html>

Naam van het initiatief: Telefoon Digitaal Advies

Interventiedomein: communicatie en informatie

De stad Poznań lanceerde een nieuwe dienst voor oudere inwoners van de stad als onderdeel van de "Digitale Adviestelefoon", waar senioren ondersteuning kunnen vinden bij het gebruik van nieuwe technologieën. Het project werd uitgevoerd door het Centrum voor Senioreninitiatieven en de telefonisten legden zo bijvoorbeeld uit hoe je een e-mail stuurt of hoe je foto's van de telefoon downloadt.

Het doel van dit initiatief was dan ook om senioren ondersteuning te bieden bij het oplossen van problemen met het gebruik van een computer, tablet, telefoon, smartphone of camera, in situaties waar technologische problemen soms een obstakel zijn voor het leven van senioren. Met dit initiatief werd duidelijk dat één telefoontje en advies vaak genoeg waren om senioren meer vertrouwen te geven in de wereld van nieuwe technologieën.

Naam van het initiatief: Senior Masks

Interventiedomein: gemeenschap en gezondheidszorg

²⁶ <https://www.poznan.pl/mim/wortals/wortal,364/-,p,51920,51921,51970.html>

Via het programma "Maseczka Seniorro" ("Senior Masks") kregen senioren uit de stad Pozna van 70 jaar en ouder gratis katoenen gezichtsmaskers. De actie werd mogelijk gemaakt dankzij de sociale activisten en vrijwilligers van Poznań, ondernemers en mensen van goede wil. De verschillende actoren waren betrokken bij de productie van maskers (stof snijden en naaien) en logistiek (verpakking en levering). Zo hebben leden van de seniorenvereniging "Active Together", vrijwilligers van Pracownia Kuniec Dymbiec en talrijke inwoners van Pozna hun vrije tijd gegeven om te helpen op de naaimachines. Sinds de lancering zijn er 4000 facemaks vervaardigd en de actie groeide gestaag en kreeg de steun van meer vrijwilligers en instellingen uit de lokale gemeenschap.

Meer informatie:

<https://www.facebook.com/Maseczka-Seniorro-109068590799540/>

Naam van het initiatief: Telefoon van Vriendelijkheid

Interventiedomein: gemeenschap en gezondheidszorg, communicatie en informatie, respect en sociale inclusie

Te midden van de quarantaine- en afsluitingsperioden van de pandemie lanceerde de stad Poznań de dienst "Telefoon van vriendelijkheid" waar elke oudere inwoner die in isolatie verkeert en met iemand wil praten, kan bellen en professionele sociale ondersteuning kan krijgen. De Hulplijn is opgericht om eenzaamheid onder ouderen tijdens de moeilijke tijd van de pandemie te voorkomen en kan worden gebruikt door alle senioren die zich geïsoleerd en eenzaam voelen, die niemand hadden om mee te praten en die hun gedachten, angsten en bedenkingen.

De hulplijn is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag en wordt beheerd door maatschappelijk werkers, die medewerkers zijn van het Day Care Center Team en die dagelijks met senioren werken, hun problemen kennen en ervaren zijn en dus klaar staan om ondersteuning en nuttige informatie te geven over de telefoon. Voor die gevallen die professionele psychologische hulp nodig hadden, verwees de hulplijn hen ook naar zorgspecialisten om de senior adequate hulp en opvolging te bieden. Sinds haar oprichting heeft de lijn al meer dan 1000 ouderen ondersteund.

Meer informatie:

<https://www.poznan.pl/mim/wortals/wortal,364/telefon-serdecznosci-poznan-dla-seniorow,p,51920,51921,52398.html>

Portugal

Stad/Gemeenschap: Arouca

Naam van het initiatief: Sociale helpdesk (Linha Social)

Interventiedomein: Transport; Gemeenschap en gezondheidszorg

De gemeente Arouca heeft een sociale helpdesk (Linha Social) geïmplementeerd om personen in isolatie of in kwetsbare situaties te ondersteunen, namelijk ouderen, personen met chronische ziekten of handicaps, zonder gezinsondersteuning en die hulp nodig hebben bij het verstrekken van maaltijden, voedsel, medicijnen of andere goederen en diensten van eerste levensbehoefte.

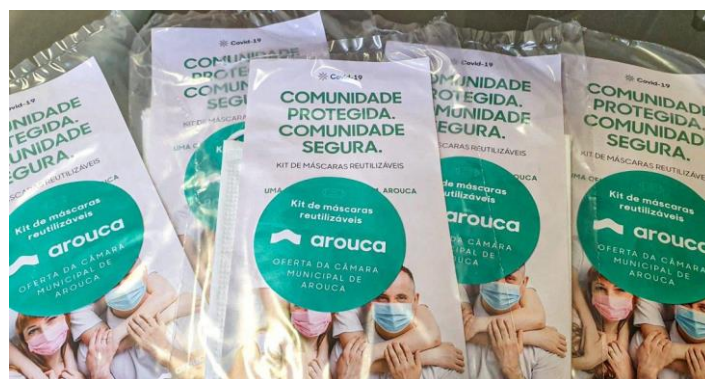
Via deze lijn ondersteunde de gemeente ook enkele inwoners die woonden op plaatsen waarvan het vervoersnetwerk tot dan toe onder het scholennetwerk viel. Aangezien in de opsluitingsfase het schoolvervoersnet werd opgeheven, heeft de gemeente dit probleem prompt omzeild door vervoermiddelen ter beschikking te stellen en door medewerkers toe te wijzen om ervoor te zorgen dat burgers die in de gebieden wonen die getroffen zijn door de opheffing van het schoolvervoersnet toegang tot de provincie blijven houden centrum om medische afspraken bij te wonen of om boodschappen en medicijnen te kopen.

Naam van het initiatief: Huisbezoek voor levering Persoonlijke Beschermingsmiddelen

Interventiedomein: Communicatie en informatie; Gemeenschap en gezondheidszorg

De gemeente Arouca organiseert tijdens de verschillende fasen van opsluiting huis-aan-huisbezoeken om gezichtsmaskers uit te delen aan de gemeenschap en om de bevolking te informeren over de richtlijnen van de Algemene Gezondheidsdirectie, namelijk om plaatsen met een grote toestroom van mensen te vermijden ; en om elementaire maatregelen voor infectiebeheersing te gebruiken, zoals veelvuldig handen wassen, zeep of een oplossing op basis van alcohol en maatregelen voor het etiketteren van de luchtwegen (set van basismaatregelen die de kans op overdracht verkleinen).

Afbeelding 45 – Voorbeeld van gedistribueerde gezichtsmaskerspakketten

Bron: Arouca Municipality website²⁷

²⁷ <https://www.cm-arouca.pt/>

Meer informatie:

<https://www.cm-arouca.pt/covid-19-camara-municipal-distribui-novo-kit-de-mascaras-reutilizaveis-aos-municipes/>

Naam van het initiatief: Nauwlettend toezicht op particuliere solidariteitsinstellingen (IPSS) en andere lokale instellingen

Interventiedomein: Communicatie en informatie; Gemeenschap en gezondheidszorg

De gemeente Arouca ging door met de distributie van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) en ontsmettingsmaterialen, waaronder handschoenen, gezichtsmaskers, vizieren, pakken, alcoholgel, ontsmettingsmiddel aan alle gemeentelijke IPSS, het plaatselijke gezondheidscentrum, de schoolgroepen van Arouca en Escariz als ook de lokale vrijwillige brandweer van Arouca en Fajões. Met deze actie wilde de gemeente de instellingen en professionals ondersteunen die in de frontlinie stonden en staan in de strijd tegen Covid-19 en die een essentiële ondersteunende dienst leveren aan de gemeenschap, in het bijzonder aan de meest kwetsbare groepen, waaronder de oudere bevolking.

Verdere informatie:

<https://www.cm-arouca.pt/covid-19-municipio-reforca-disponibilizacao-de-equipamentos-de-protecao-individual-as-ipsss/>

Naam van het initiatief: Friendly Voice (Projeto Voz Amiga)

Interventiedomein: communicatie en informatie, respect en sociale inclusie en sociale participatie

Het Projeto Voz Amiga (Friendly Voice Project) is een project dat is opgenomen in de lokale strategie "Idade Maior" en het "ESA Solidária"-project van de Arouca Schools Grouping. Dit project ontstond midden in een pandemische context waar de gemeente, zich bewust van de kwetsbaarheden van ouderen, de behoefte voelde aan een nauwgezette monitoring. In dit kader en om mensen niet in gevaar te brengen met terugkerende thuiscontacten, is ervoor gekozen om de telefoon als communicatiemiddel in te zetten. Het project was dan ook bedoeld als instrument voor solidariteit tussen jonge en oude mensen die door de gemeente werden geïdentificeerd als mensen die zich in een situatie van sociaal en geografisch isolement bevinden.

Het was een innovatief project dat tot doel had de intergenerationele relaties tussen de twee leeftijdsgroepen te versterken en de effecten van eenzaamheid, isolement en sociale uitsluiting, die werden verergerd door de pandemische situatie, te verzachten. Verder was het bedoeld om het delen van kennis en ervaringen te bevorderen, met een focus op een zorgzame en menselijke samenleving, waarbij het belang van vrijwilligerswerk werd gewaardeerd. Gedurende het project waren er regelmatig bijeenkomsten tussen de studenten en de projectcoördinatieteams van beide instellingen, met als doel activiteiten te coördineren en ervaringen uit te wisselen. De studenten werden getraind door de National Association of

Gerontologists om stereotypen met betrekking tot oudere burgers te demystificeren. Tijdens de uitvoering waren er in totaal 25 ouderen die alleen woonden en zonder gezinsondersteuning die werden bereikt door 18 middelbare scholieren, wat leidde tot het voornemen om het programma voort te zetten met een nieuwe editie.

Verdere informatie:

<https://agesc-arouca.pt/agrupamento2/index.php/noticias-2020-2021/1631-projeto-voz-amiga>
<https://discurso-directo.com/2021/07/21/projeto-voz-amiga-cruza-geracoes/>

Naam van het initiatief: Telefonische hulp aan ouderen in een kwetsbare situatie

Interventiedomein: Communicatie en informatie; Bevordering van maatschappelijke participatie; Respect en sociale inclusie; Burgerparticipatie en werkgelegenheid; Gemeenschap en gezondheidszorg

Sinds het begin van de pandemische situatie in Portugal heeft de gemeente geprobeerd om via telefoongesprekken contact te houden met de ouderen die in alle lokale parochies van haar grondgebied wonen. Het belangrijkste doel van deze telefonische contacten was om erachter te komen of het goed ging met de senioren en tegelijkertijd een boodschap van hoop door te geven, zodat mensen zich gesteund zouden voelen. Het voordeel van deze oproepen werd ook gebruikt om burgers te informeren, bij te werken en te adviseren om de richtlijnen van de Algemene Gezondheidsdirectie en de bewegingsbeperkingen die in die periode van kracht waren toe te passen en na te leven.

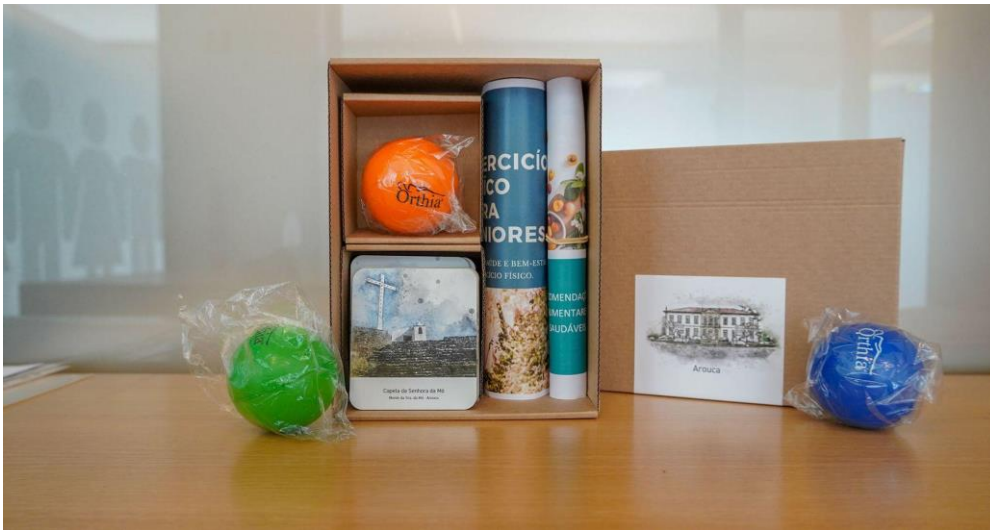
Naam van het initiatief: Levering van stimulatie- en entertainmentkits voor ouderen

Interventiedomein: Bevordering van maatschappelijke participatie

De pandemie en de noodzakelijke lockdowns zorgden voor nieuwe opsluitingsgewoonten bij de lokale bevolking, vooral bij de meest kwetsbare groepen, waaronder ouderen. De gemeente Arouca is zich bewust van deze realiteit en heeft in het kader van de lokale strategie "Idade Maior" en in samenwerking met de lokale vereniging ADRIMAG in het kader van de overeenkomst voor lokale sociale ontwikkeling AroucaInclui, een kit samengesteld met stimulerings- en amusementstools. Het doel was om de oudere bevolking in kwetsbare situaties te ondersteunen om mentaal en fysiek actief te blijven terwijl ze te maken kregen met lange opsluitingsperiodes die het risico op sociaal isolement en verstoring van de dagelijkse routines vergrootten.

De kit bestond uit een geheugenspel, ontwikkeld door een lokale ambachtsman en met de afbeeldingen van lokale plaatsen en monumenten; een therapeutische bal om de fijne motoriek te stimuleren; en informatiefolders over het belang van gezonde eetgewoonten en een reeks oefeningen om thuis regelmatig aan lichaamsbeweging te doen. De set kits is geleverd aan in totaal 300 senioren.

Afbeelding 46 - Stimulatie- en entertainmentkits

Bron: Arouca Municipality facebook page²⁸

Meer informatie:

<https://www.facebook.com/MunicipiodeArouca/posts/4524231860921585>

Naam van het initiatief: Friendly Helpline (Linha Amiga)

Interventiedomein: Gemeenschap en gezondheidszorg

Na de steun aan de gemeenschap creëerde de gemeente Arouca Linha Amiga (Vriendelijke Hulplijn) voor burgers die zich tijdens de nationale noodtoestand en de periodes van quarantaine en sociaal isolement onzeker, verdrietig, angstig, verward, bang of boos voelden. De hulplijn was gratis beschikbaar voor elke buurtbewoner die op deze manier kon praten met professionele ondersteuningsteams die psychologische zorg verleenden en ook een stem van troost en opluchting was voor hun moeilijkheden en onrust. Deze actie werd uitgevoerd om de gevolgen te verlichten die isolatie als gevolg van de pandemie had voor bepaalde risicogroepen van de bevolking van Arouca, namelijk ouderen, personen met een handicap en mensen met medische complicaties.

²⁸ <https://www.facebook.com/MunicipiodeArouca/>

Bron: Arouca Municipality facebook page²⁹

Meer informatie:

<https://www.cm-arouca.pt/covid-19-novo-estado-de-emergencia-confinamento-obrigatorio-e-encerramento-de-equipamentos-publicos/>

<https://www.facebook.com/MunicipiodeArouca/posts/3649528448391935/>

Naam van het initiatief: Informatieprogramma over Covid-19 op Lokale Radio

Interventiedomein: Communicatie en informatie; Gemeenschap en gezondheidszorg

De gemeente Arouca heeft in samenwerking met het regionale radiostation Rádio Regional de Arouca een wekelijks programma gemaakt, dat altijd op dezelfde tijd wordt uitgezonden van maandag tot en met vrijdag, om de inwoners van de gemeente te informeren en een betrouwbare bron van informatie te zijn die geen toegang hadden tot communicatie en informatie. Het programma omvatte de richtlijnen van het directoraat-generaal Gezondheid; de bijgewerkte epidemiologische gegevens van Covid-19 besmettingen in de gemeente; lokale projecten die werden uitgevoerd om de gemeenschap te ondersteunen, evenals informatiesessies met gezondheidswerkers. Met dit initiatief bereikte de gemeente een breed publiek van vaste luisteraars van de lokale radiozender, die in sommige gevallen voor veel senioren de enige nieuws- en informatiebron zou kunnen zijn.

²⁹ <https://www.facebook.com/MunicipiodeArouca/>

Figuur 48 - Advertentie van het informatieprogramma over Covid-19

Bron: Arouca Municipality facebook page³⁰

Meer informatie:

<https://www.facebook.com/MunicipiodeArouca/posts/3219179561426828>

Perspectief van de gemeente op de geïmplementeerde praktijken en hun impact

Heeft covid-19 de inspanningen van uw stad/gemeenschap bij het implementeren van leeftijdsvriendelijke omgevingen verhoogd?

Covid-19 verhoogde het niveau van de inspanningen bij de uitvoering van maatregelen en acties die tot doel zouden hebben de hele bevolking te bereiken. Dit doel was mogelijk en bereikt door de samenwerking en netwerking in samenwerking met lokale verenigingen en instellingen die in staat waren om te ondersteunen, non-stop en altijd proberen om oplossingen te vinden om te reageren en te voldoen aan de behoeften van de bevolking.

Welke noodmaatregelen moesten er worden genomen met betrekking tot de ouderen in uw gemeenschap?

Gezien de nabijheid van de bewoners, komt de gemeente naar voren met een bevoorrecht niveau om de identificatie en ondersteuning van thuiswonende ouderen te vergemakkelijken. Op deze manier konden we de acties die werden uitgevoerd identificeren, faciliteren en coördineren, zodat iedereen de opsluitingssituatie op de best mogelijke manier kon ervaren.

We ontdekten dat de sociale afstandelijkheid van ouderen ons een ander probleem oplevert, namelijk het sociale isolement. Sociale ontkoppeling stelt ouderen bloot aan een hoog risico op depressie en angst. Geconfronteerd met de instructies om thuis te blijven en de onmogelijkheid om bij familie en vrienden te zijn, was het dringend nodig om, naast de thuisbezorging van essentiële goederen en medicijnen, maatregelen te nemen om de gevolgen voor de lichamelijke

³⁰ <https://www.facebook.com/MunicipiodeArouca/>

en geestelijke gezondheid te verzachten. Een snelle implementatie omvatte ook eenvoudige interventies zoals veelvuldig telefonisch contact met senioren.

Heeft de pandemie geleid tot een snellere/langzamere implementatie van reeds geplande/nieuwe maatregelen?

Het was essentieel om snel strategische maatregelen te nemen die gericht zijn op de veiligheid en ondersteuning van de hele gemeenschap, vooral de oudere inwoners, om de kans op infectie te verkleinen en de senioren te beschermen. Dit werd geïmplementeerd door de toepassing van algemene maatregelen die voor de hele bevolking gelden, maar die in het geval van senioren en hun verband met verhoogde risico's nog belangrijker zijn. Die maatregelen waren het bewaren van sociale afstand, frequente handhygiëne en ademhalingsetiquette.

Welke extra inspanningen werden er geleverd voor dit probleem?

De belangrijkste boodschap van de burgemeester vanaf het begin van de opsluiting aan de verschillende specialisten, het personeel van de gemeente en aan lokale instellingen en verenigingen was: "Laat niemand achter". Op deze manier proberen we altijd de meest geïsoleerde en kwetsbare personen te bereiken. Deze inspanning kwam ook tot stand samen met vrijwilligers die zich graag beschikbaar stelden om anderen te helpen. Er moeten ook enkele extra inspanningen worden benadrukt, namelijk het belang van het team voor civiele bescherming dat sinds het begin van de pandemie zijn team heeft uitgebreid om te helpen bij de reactie op de bevolking. Evenals alle uitgebreide vergaderingen voor het plannen van interventies in samenwerking met de parochieraden, die hielpen bij het identificeren van behoeften en maatregelen per gemeentedistrict, in samenwerking met de burgemeesters van de parochieraad die zich gemakkelijk beschikbaar stelden om de gemeenschap te ondersteunen.

We onderstrepen de opmerkelijke steun van de gemeente Arouca bij het ondersteunen van het vervoer van burgers die in gebieden wonen waarvan het vervoersnetwerk tot dan toe alleen door het schoolnetwerk werd gedekt. In de opsluitingsfase werd het schoolvervoersnet opgeheven en de gemeente heeft dit probleem prompt omzeild door vervoermiddelen ter beschikking te stellen en medewerkers in te zetten om ervoor te zorgen dat de bewoners van de door de opheffing van het schoolvervoersnet getroffen gebieden toegang blijven houden tot het gemeentecentrum om medische afspraken bij te wonen of boodschappen en medicijnen te kopen.

Hoe kan een leeftijdsvriendelijke stad zich aanpassen aan/doen in een onverwacht scenario van een pandemie?

Een leeftijdsvriendelijke gemeenschap past zich aan het onvoorziene scenario van een pandemie aan door altijd aan de hele gemeenschap te denken en met één doel om iedereen te bereiken, zoals eerder vermeld in de belangrijkste boodschap van de burgemeester: "Laat niemand achter". Dit doel werd bereikt door de veerkracht, inzet, toewijding en uitstekend teamwork van alle medewerkers van de gemeente, parochieraden samen met de lokale instellingen en verenigingen, waaronder de particuliere instellingen voor sociale solidariteit (IPSS), brandweer, politiediensten (GNR), onder andere.

Stad/Gemeenschap: Torres Vedras

Naam van het initiatief: Aqui, acolá por onde andar?

Interventiedomein: Promotie en sociale participatie, respect en sociale inclusie, gemeenschap en gezondheidszorg

Het programma "Aqui, acolá por onde andar?" ("Hier, daar, waar zal het zijn?") is gebaseerd op de creatie van een reeks educatieve producten/pedagogische koffers ontworpen voor senioren, die op een rondreizende manier door de gemeente circuleren en culturele bemiddelingstools en facilitators van educatieve ervaringen. Het project ging van start in juni 2020 als reactie op de pandemische crisis en was in de eerste fase strategisch gericht op de particuliere instellingen voor sociale solidariteit (IPSS) die ouderen in de gemeente ondersteunen en die werden geconfronteerd met een uiterst uitdagende en kwetsbare context.

De doelstellingen zijn dus het fysieke en sociale isolement van de oudere bevolking te verminderen door hen een gevoel van verbondenheid in de gemeenschap en de mogelijkheid te bieden om in contact te komen met nieuwe kennisgebieden. Sinds het begin kreeg het de samenwerking van 85% van de IPSS'en van de gemeente om ouderen te ondersteunen en het leidde tot de creatie van 15 educatieve middelen en het bereiken van 1395 burgers. Verder wordt in 2022 naar verwachting opgeschaald naar niet-geïstitutionaliseerde senioren die regelmatig andere projecten in de gemeente volgen.

Figuur 49 – Voorbeeld van items van de pedagogische koffers

Bron: Torres Vedras website³¹

³¹ <http://www.cm-tvedras.pt/>

Meer informatie:

<http://www.cm-tvedras.pt/seniores/aqui-acola-por-onde-andara/>

Naam van het initiatief: Psychosociale hulplijn (Linha de Apoio Psicossocial)

Interventiedomein: Respect en sociale inclusie, Gemeenschap en gezondheidszorg, Gemeenschap en informatie

De Linha de Apoio Psicossocial (psychosociale hulplijn) was een van de buitengewone maatregelen die werden genomen als noodhulp van de gemeente Torres Vedras op de Covid-19-pandemie. Het werd slechts drie dagen na het begin van de verplichte opsluiting van maart 2020 geactiveerd en was bedoeld om bijzonder kwetsbare burgers te ondersteunen, namelijk senioren in situaties van isolatie, psychische aandoeningen, deprivatie of andere soorten behoeften. Het trad op in samenwerking met de lokale raden en andere entiteiten van het lokale netwerk, op de volgende gebieden:

- Informatieverstrekking (opheldering van twijfels over de pandemie, bestaande ondersteuning, geldende wetgeving)
- Distributie van voedselbonnen;
- Boeking van Covid-19 testen;
- Spoedreparaties aan huis;
- Het aanpakken van situaties van economische en huisvestingsachterstand;
- Ondersteuning bij verplaatsingen/transport;
- psychologische ondersteuning;
- Verkrijgen en thuisbezorgen van medicijnen en eerste levensbehoeften;

Tijdens de operatieperiode (tussen 16 maart 2020 en 30 juni 2021) waren er 4790 telefoontjes bijgewoond door de hulplijn.

Verdere informatie:

<http://www.cm-tvedras.pt/artigos/detalhes/linha-de-apoio-psicossocial-tvedras/>

<http://www.cm-tvedras.pt/artigos/detalhes/torres-vedras-voltou-a-ser-distinguida-com-o-premio-autarquia-familiarmente-responsav/>

Naam van het initiatief: Vouchers "Agir Local"

Interventiedomein: Respect en sociale inclusie, gemeenschap en gezondheidszorg

Als onderdeel van de reactie op de Covid-19-pandemie heeft de gemeente Torres Vedras in het jaar 2020 een reeks maatregelen genomen om het inkomensverlies van de bevolking te verminderen door de meest kwetsbare groepen toegang te garanderen tot Basis behoeften. De regeling "Vales Agir Local" ("Act Local vouchers") was een van de geïmplementeerde maatregelen om voedseltekorten aan te pakken. Het was een financiële steun in de vorm van

winkelbonnen (voor de aankoop van basisbehoeften), toegekend na evaluatie van de situatie van het voedseltekort en volgens de sociaal-economische toestand van de burger/het huishouden.

Tussen juni 2020 en juni 2021 werden 1050 vouchers toegekend voor de aankoop van voedsel en andere essentiële goederen in 76 partnerwinkels, voor een totaal van 1207 personen en een financiële impact van 26 250 €.

Figuur 50 – Advertentie van Agir Local vouchers-regeling

Bron: Torres Vedras Municipality website³²

Meer informatie:

<http://www.cm-tvedras.pt/artigos/detalhes/covid-19-camara-municipal-de-torres-vedras-mantem-apoios-sociais-a-situacoes-de-care/>

<http://www.cm-tvedras.pt/artigos/detalhes/camara-municipal-lanca-programa-de-apoio-alimentar-a-municipes-carenciados/>

Naam van het initiatief: Ajuda Porta à Porta

Interventiedomein: Respect en sociale inclusie, gemeenschap en gezondheidszorg

Deze maatregel is door de gemeente in samenwerking met de lokale raden van het gebied gelanceerd om een voedsel distributienetwerk op te zetten met als doel de ondersteuning van bijzonder kwetsbare burgers. Het initiatief genaamd Ajuda Porta a Porta (Door to Door Help) was gericht op de aankoop en thuisbezorging van basisvoedselproducten aan bewoners die in profylactische isolatie en zonder gezinsondersteuning zaten, namelijk een deel van de oudere bevolking en kwetsbare burgers, zoals die lijdt aan chronische ziekte, kanker, handicap of arbeidsongeschiktheid.

De geboden steun bereikte 138 burgers, waardoor de sterke impact van verplichte isolatie op de gezondheid en het welzijn van senioren werd verzacht.

Verdere informatie:

<http://www.cm-tvedras.pt/artigos/detalhes/covid-19-torres-vedras-cria-rede-de-distribuicao-de-bens-alimentares/>

³² <https://www.cm-tvedras.pt/>

Perspectief van de gemeente op de geïmplementeerde praktijken en hun impact

Heeft covid-19 de inspanningen van uw stad/gemeenschap bij het implementeren van leeftijdsvriendelijke omgevingen verhoogd?

Toen de pandemie uitbrak, zocht de gemeente een eerder bestaande samenwerking met verschillende actoren in de lokale gemeenschap, via een geconsolideerde sociale structuur, om de gemeentelijke netwerken die in de loop van de tijd al bestonden om te zetten naar de digitale omgeving. Dit werd gedaan door het creëren van contactgroepen op WhatsApp, samengesteld door de gemeente Torres Vedras, civiele bescherming, gedecentraliseerde openbare diensten, alle instellingen voor sociale solidariteit met antwoorden op senioren, evenals particuliere entiteiten. Ook werden sectorale groepen gevormd met apotheken en gezondheidsdiensten. Het gebruik van een architectuur van een technologische infrastructuur van micronetwerken met een logica van het creëren van communicatiekanalen bleek uiterst effectief en structureel te zijn bij het snel identificeren van problemen en het bouwen van oplossingen. Voortaan werd een routine van vergaderingen gecreëerd, waarin de gemeenteteams periodiek begonnen samen te komen met de directeuren en technische staf van sociale instellingen, waarbij luisteren als methode werd gebruikt om beperkingen, behoeften of on vervulde ambities te beoordelen, en waarin reacties op deze situaties begonnen te ontstaan. gevormd worden.

Zo is het project "Pedagogische Koffers" ontstaan uit het luisteren naar de behoeften van de mensen die dagelijks werken in instellingen voor ouderenzorg. De pandemie bracht ingrijpende veranderingen in routines met zich mee, met regels die het leven van geïnstitutionaliseerde ouderen ontmenselijkten door fysieke aanraking te beperken, te voorkomen dat ze het pand verlieten en familieleden bezochten, wat leidde tot een gevoel van insulariteit, waardoor deze structuren werden geïsoleerd van de rest van de gemeenschap. De prioriteit en uitdaging die aanvankelijk werd vastgesteld, was dus om het plezier van het leven terug te brengen naar de oudere bevolking door middel van specifieke antwoorden, waarbij niet alleen wordt gedacht aan de burgers die in deze instellingen wonen, maar ook aan degenen die niet zijn geïnstitutionaliseerd. In het begin moesten de meest elementaire behoeften worden gegarandeerd (voedsel, medicatie, gezondheidszorg), op verschillende niveaus, waaronder boeken, met de oprichting van een huis-aan-huis-bezorgsysteem voor boeken. De rol van de gemeente was in hoge mate faciliterend, bemiddelend en managend, door middel van de uitwisseling van informatie, zoals in situaties waarin het moeilijk is om toegang te krijgen tot recepten door senioren, waar het probleem gemakkelijk werd geïdentificeerd en gecommuniceerd aan de verschillende partners (gezondheidszorgeenheden en apotheken) via de digitale contactgroepen, wat leidt tot een snelle oplossing om de medicatie van mensen te garanderen.

Er waren verschillende uitbraken in de Woonstructuren voor Ouderen (ERPI), die de snelle werving van professionals en vrijwilligers vereisten om hulp aan ouderen te bieden, evenals psychologische ondersteuning aan het personeel van deze instellingen die besmet waren met covid-19. Deze intensere momenten maakten het mogelijk nieuwe oplossingen te testen en voorstellen te bedenken, die niet alleen beperkt waren tot tijdelijke antwoorden, waarbij sommige maatregelen onderdeel werden van de permanente interventies die de gemeente heeft in de ondersteuning van de oudere bevolking. Samenvattend, en zoals eerder vermeld, leidden deze initiatieven tot een samenwerkingswerk, ontwikkeld via micronetwerken die een structurele capillariteit creëren en aansluiten bij het lokale institutionele netwerk.

Welke noodmaatregelen moesten er worden genomen met betrekking tot de ouderen in uw gemeenschap?

Een voorbeeld van een maatregel die eenvoudig te implementeren en zeer effectief was, was de Psychosociale Hulplijn. Deze telefonische hulplijn was van fundamenteel belang, omdat het de mogelijkheid bood snelle oplossingen te vinden voor moeilijk op te lossen problemen. Dit communicatiekanaal hielp om de hele architectuur van het ondersteuningssysteem te structureren en was een snelle manier om contact te houden met de buitenkant en om de reacties te structureren. Toen de eerste nationale opsluiting in maart 2020 werd aangekondigd, was de lijn onmiddellijk operationeel, zozeer zelfs dat deze in slechts drie dagen werd geopend, en werd praktisch het enige beschikbare contact voor burgers in een tijd dat alle vestigingen gesloten waren, en de gezondheidscentra waren overweldigd. Omdat we het geluk hebben in een gebied te zijn waar alles gemakkelijk met elkaar verbonden en gecoördineerd kan worden, wordt alles op tijd en met een onmiddellijke reactie gedaan.

Het voedseldistributiesysteem was een andere maatregel die eenvoudig te activeren en effectief was, omdat het profiteerde van de aanwezigheid van de parochieraden en fungeerde als een verbindingsstuk, waardoor gezinnen gemakkelijk werden verbonden met het distributienetwerk van noodzakelijke goederen. Lokale autoriteiten toonden met deze noodinitiatieven het vermogen om gemakkelijk reacties uit te voeren, dit is een praktijk die deel uitmaakt van de manier van denken bij het plannen van interventies in een netwerklogica, door de activering van bestaande middelen in de gemeenschap, en leidt tot veel snellere en effectiever in noodsituaties.

Heeft de pandemie geleid tot een snellere/langzamere implementatie van reeds geplande/nieuwe maatregelen?

De digitalisering van een aantal administratieve processen van de gemeente is versneld. Door de pandemie zijn we sneller geworden op interinstitutioneel communicatieniveau, met communicatiekanalen die gemakkelijker te gebruiken zijn en die zijn behouden nadat ze tijdens het begin van de pandemie waren gebruikt. Tegenwoordig begint het gebruik van e-mail bijvoorbeeld in sommige gevallen te worden vermeden ten gunste van berichtensystemen zoals WhatsApp.

Evenzo leidde de urgentie van ingrijpen tijdens de pandemie tot meer informaliteit vanwege de behoefte aan nabijheid bij de bevolking, waarbij het gebruik van videoconferencing populair werd, en dat nu ook deel uitmaakt van het dagelijkse beheer en de gemeentelijke communicatie met de gemeenschap en haar instellingen. Dit gebruik van digitale middelen is van groot belang gebleken om de bevolking te bereiken met een lager kennisniveau, maar die dagelijks digitale middelen gebruikt, en heeft hen bijvoorbeeld in staat gesteld op een eenvoudige manier documenten te verzenden op administratief gebied processen met de gemeentelijke diensten. Hiermee was er ook een proces van ontbureaucratisering van gemeentelijke diensten, waardoor ze toegankelijker en dichter bij de bevolking kwamen.

Op instellingsniveau is er sprake van een versterking van de banden met partners met wie voorheen niet zo frequent contact was. Hoewel hecht, waren de betrekkingen formeel, maar met de pandemie was er een grotere medeplichtigheid en persoonlijke nabijheid met lokale instellingen. Op een ander punt was er een grotere zichtbaarheid voor kwesties met betrekking tot geestelijke gezondheid die werden onthuld, waardoor het taboe werd doorbroken, zowel in

de samenleving als op politiek niveau. De pandemie toonde uiteindelijk de stille realiteit van deze plaag door de samenleving bewuster te maken en gebruik te maken van de noodzaak van politieke investeringen in deze domeinen.

Welke extra inspanningen werden er geleverd voor dit probleem?

Samenwerking als instrument voor gemeentelijke initiatieven werd ook noodzakelijk geacht, en er is lang op theoretisch niveau over gesproken, maar het is met het uitbreken van de pandemie bewust gemaakt tijdens het bundelen van beschikbare middelen, waaronder de bijdrage die elke acteur kan maken. De gemeente testte oplossingen die nu programma's zijn, op gebieden waar het al belangrijk werd geacht om gericht te investeren, maar waar het voorheen moeilijk was om brede politieke steun te krijgen. Twee voorbeelden waren het sociale huisvestingsbeleid, waar een nieuw noodhuisvestingsprogramma werd getest, en het is sindsdien openbaar beleid geworden. Een ander voorbeeld was het programma "Agir Local - 1st Need Vouchers", waarmee enkele reacties konden worden getest op basis van het idee van geld in de gemeenschap, een maatregel die gevolgen heeft voor verschillende actoren en sectoren van de gemeenschap. Een zeer aanzienlijke schade aan de bevolking, waren ook een zeer vruchtbare leercontext, waarin het vermogen van de gemeente en de lokale gemeenschap om met onverwachte situaties om te gaan toenam, meer veerkracht en een expressiever en inclusiever denkvermogen kregen.

Een extra verandering was de manier waarop openbare dienstverlening wordt gezien, die sterk wordt geassocieerd met fysieke ruimte en die is veranderd met de pandemie, wat aantoont dat openbare dienstverlening veel meer is dan een dienst in een gebouw. In een pandemische context leidt de veroorzaakte uitdaging ertoe dat men zich afvraagt hoe de openbare dienst kan worden verleend wanneer ruimtes gesloten zijn, of bijvoorbeeld hoe de toegang tot cultuur in een beperkte situatie kan worden gegarandeerd. Deze vragen hebben geleid tot het creëren van antwoorden en oplossingen die de reikwijdte en perceptie van burgers met betrekking tot gemeentelijke structuren hebben veranderd, en er is nu een veel sterkere wil om burgers te bereiken.

Hoe kan een leeftijdsvriendelijke stad zich aanpassen aan/doen in een onverwacht scenario van een pandemie?

Met de steeds grotere kans dat zich in de wereld van vandaag onvoorspelbare situaties zullen voordoen met intense gevolgen voor de samenleving, is het noodzakelijk om ouderen te promoten als onderdeel van de besluitvormers in het openbare leven, en hun deelname aan het besluitvormingsproces aan te moedigen. Tegelijkertijd is het nodig om de logica van traditionele instellingen, de ERPI's, te heroverwegen, aangezien deze instellingen fungeren als een soort beschermend fort voor ouderen, maar die enigszins kwetsbaar zijn wanneer zich een wereldwijde noodsituatie zoals een pandemie voordoet. We moeten opnieuw nadenken over de kwestie van de sociale structuur, het gebrek aan diversiteit in sociale steun en het geringe aanpassingsvermogen, en de manier waarop ouderen worden geholpen. Hoe meer senioren in een gemeenschap en in een netwerk zijn opgenomen, hoe gemakkelijker ze worden ondersteund in noodsituaties, en waarin een groter welzijn en geluk effectief wordt ondersteund. Sociale en interpersoonlijke relaties zijn van fundamenteel belang en het is noodzakelijk om eenzaamheid te bestrijden, een probleem dat de armste bevolkingsgroepen kwetsbaarder maakt. Dit zou moeten gebeuren met een grotere betrokkenheid van de ouderen bij het gemeenschapsleven en het vermijden van situaties van segregatie.

Een manier om je aan te passen is om de realiteit van de samenleving heel goed te kennen, omdat je niet goed kunt handelen waar je je niet bewust van bent. Ouderen zijn geen homogeen publiek, in tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, waarin men zich niet bewust is van het heterogene karakter van de oudere bevolking. Om dit te doen, moeten er nabijheidskanalen worden gecreëerd die ons in staat stellen om snel, niet alleen het geïnstitutionaliseerde publiek, via de uitgevoerde projecten te bereiken; maar ook de andere ouderen die in de gemeenschap wonen.

Een ander belangrijk kenmerk is het hebben van een goede database, met gesystematiseerde informatie over de gemeenschap en het lokale territorium. In onze gemeente hadden we hier een voorbeeld van met de noodzaak om het personeel van ERPI's te testen tijdens het begin van de pandemie, waar het nodig was om gegevens te hebben om de omvang van de instellingen te begrijpen en prioriteit te geven aan de te testen groepen, en waarvoor het was essentieel om snel beslissingen te nemen. Dit soort informatie impliceert het hebben van databases over het grondgebied, die moeten worden gedigitaliseerd en georganiseerd, om het gebruik van datawetenschap mogelijk te maken om op deze rampsituaties te reageren. Tegelijkertijd moeten we, als we dicht bij de mensen willen staan, bemiddelaars hebben, die essentieel zijn in het proces, die voortdurend in contact staan met de gemeenschap.

Spanje

Stad/Gemeenschap: Carreño

Naam van het initiatief: WhatsApp-groepen en sociale agenten

Interventiedomein: gemeenschap en gezondheidszorg, communicatie en informatie, respect en sociale inclusie

Om de uitdagingen die de pandemie met zich meebracht te verminderen, heeft de gemeente Carreño een beroep gedaan op sociale netwerken en WhatsApp-groepen waar direct contact werd gelegd met senioren, dagelijks begeleid, sociaal isolement vermeden en verschillende vaardigheden gestimuleerd door de ontwikkeling van geheugenspelletjes, video's en sportieve uitdagingen zoals kleine oefeningen en gezond koken.

De gemeente heeft ook de figuur van "sociale agenten" geïmplementeerd, burens die vóór de pandemie door gezondheidswerkers basisopleidingen over EHBO hebben ontvangen en die tijdens de opsluiting hun burens konden informeren over de wijzigingen in de regelgeving die van kracht waren plaats of bijvoorbeeld aanbieden om boodschappen voor hen te doen.

Naam van het initiatief: Vrijwilligersprogramma "Carreño Solidario"

Interventiedomein: gemeenschap en gezondheidszorg, communicatie en informatie, respect en sociale inclusie

In maart 2020, met de start van de lockdown en de sanitaire bewegingsbeperkingen, heeft de gemeente samen met de Lokale Vergadering van het Rode Kruis een noodplan geactiveerd om de meest kwetsbare groepen van de gemeenschap (waarvan de ouderen een groot deel van

uitmaken) te helpen het hoofd te bieden aan met de uitzonderlijke situatie die door de pandemie is ontstaan.

Zo werd het vrijwilligersnetwerk "Carreño Solidario" ("Carreño Solidary") opgericht door een e-mailadres en telefonische hulplijn op te zetten die elke dag voor het publiek beschikbaar worden gesteld, waaraan mensen die geïnteresseerd zijn om als vrijwilliger bij te dragen hun persoonlijke gegevens moeten verstrekken en kwalificaties. Later werd contact opgenomen met de vrijwilligers en na het identificeren van de taken die in elk geval en de tijd nodig waren, werden ze goed opgeleid en uitgerust om de gemeenschap te ondersteunen. Dagen later vanaf de lancering van het programma werd er ook een online psychologische zorgdienst die gericht was op het verlenen van onmiddellijke ondersteuning aan een persoon die hulp nodig had.

Naam van het initiatief: Monitoring telefoondienst voor ouderen

Interventiedomein: gemeenschap en gezondheidszorg, communicatie en informatie

Deze dienst is opgericht met het begin van de pandemie in maart 2020 en werd beheerd door gemeentepersoneel dat telefonisch contact legde met Carreño-bewoners van 75+ jaar, alleenstaand of met hun partner. De bewakingsdienst had tot doel contact te houden met en op de hoogte te houden van de oudere bevolking, die een van de meest kwetsbare leeftijdsgroepen was, en om hun behoeften te achterhalen en hun problemen op te lossen. Tot het einde van de periode van huisarrest bleef het toezicht in bedrijf door gemeentepersoneel, dat na het opheffen van de gezondheidsbeperkingen werd uitgevoerd door het personeel van de centra voor sociale diensten.

Naam van het initiatief: Join to Make Facemasks

Interventiedomein: gemeenschap en gezondheidszorg, communicatie en informatie

Om de preventie van de overdracht van Covid-19 onder de bevolking te ondersteunen en met de prijsstijgingen die gepaard gaan met de schaarste aan gezichtsmaskers die beschikbaar zijn voor personen, lanceerde de gemeente Carreño in maart 2020 de campagne "Join to Make Facemasks" om het merk en schenking van gezichtsmaskers aan degenen die ze het meest nodig hadden. Met het textielmateriaal geschonken door het bedrijf Sontara Asturias in de vallei van Tamón en een groep vrijwilligers verzameld door de gemeente (ongeveer honderd vrouwen uit de hele gemeenschap), werd de campagne opgezet om stoffen gezichtsmaskers te produceren die in volgens alle gezondheids- en veiligheidsprotocollen.

In de beginfase zijn de mondkapjes verdeeld onder het eerstelijns personeel, het personeel van de zeven geriatrische centra van Carreño en degenen die thuiszorg verlenen, evenals kwetsbare groepen. Al snel werden ze ook beschikbaar gemaakt voor de algemene bevolking, die gemakkelijk een gezichtsmasker kon ophalen van een netwerk van afhaalpunten die werden verdeeld onder winkels en etablissementen van de gemeenschap. Gelijktijdig met de productie en distributie van de maskers was er een informatiecampagne om begeleiding en advies te geven met betrekking tot het juiste gebruik van een gezichtsmasker en persoonlijke beschermingsmiddelen in het algemeen.

Figuur 51 – Lokale vrijwilligers die de gezichtsmaskers maken

Bron: Carreño Municipality website³³

Meer informatie:

https://www.ayto-carreno.es/en/noticia/-/asset_publisher/lrSTspiwpDZc/content/mascarillas-solidarias-y-menudos-consejos#.YgWTETiDNPY

Naam van het initiatief: No me llames soledad

Interventiedomein: gemeenschap en gezondheidszorg, communicatie en informatie

Geïnitieerd in 2019 door de Asturische Federatie van Gemeenteraden (FACC) en als een sociale netwerkcampagne om de gevallen van eenzaamheid die de lokale oudere bevolking treft, aan te pakken en te vergroten, het project "No me llames soledad" ("Noem me niet eenzaamheid") zijn reikwijdte en doelstellingen uitgebreid tijdens het begin van de Covid-19-pandemie. Met het doel om de negatieve effecten op senioren aan te pakken die worden veroorzaakt door de periodes van verplichte huisarrest, startte het project een activiteit waarbij de leerlingen van plaatselijke kleuter- en basisscholen kerstbrieven met geschriften of tekeningen stuurden naar degenen die in bejaardentehuizen wonen, en degenen die profiteren van gemeentelijke thuiszorg- of telezorgdiensten.

De gemeente Carreño was een van de gemeenten die zich aansloot bij het initiatief, waaraan in die eerste editie ongeveer 3 000 kinderen deelnamen. Na het succes van de eerste editie werd het programma vernieuwd en in de huidige editie van 2022 schreven studenten van de onderwijscentra van de gemeente 649 brieven en tekeningen voor ouderen die in wooncentra van de gemeente of in hun huizen wonen die huishoudelijke hulp of gemeentelijke diensten krijgen. telezorg diensten. Een bijkomend doel is om de intergenerationele band tussen beide groepen (kinderen en ouderen) in stand te houden. Daarom worden ouderen aangemoedigd

³³ <https://www.ayto-carreno.es>

om, volgens hun wil, de brieven te beantwoorden en een relatie te onderhouden met de kinderen die deelnemen aan het initiatief.

Figure Letters Exchange with the “No me llames soledad”

Source: Asturian Federation of City Councils and Carreño Municipality

Meer informatie:

<http://asturiasredconsalud.blogspot.com/>

<https://www.elcomercio.es/asturias/mas-concejos/millar-vecinos-carreno-20210115001558-ntvo.html>

Perspectief van de gemeente op de geïmplementeerde praktijken en hun impact

Heeft covid-19 de inspanningen van uw stad/gemeenschap/gemeenschap bij het implementeren van leeftijdsvriendelijke omgevingen verhoogd?

We geven altijd prioriteit aan het welzijn van de mensen en het vermogen om in te spelen op hun behoeften. Ik spreek in het meervoud omdat gemeentelijk beheer een teamprestatie is. De gemeenteraden geven meerdere antwoorden op de samenleving. Deze zijn soms in de vorm van gemeentelijke diensten, sociale en economische hulp, soms is het voor ons noodzakelijk om werken en materieel uit te voeren. En op andere momenten is het noodzakelijk om administratieve procedures en formaliteiten uit te voeren. Nu, met de gezondheids crisis, staan we niet alleen stil bij de welvaart die we hadden bereikt, maar staan we ook voor nieuwe uitdagingen: deze overwinnen en bijdragen aan economisch herstel.

Hoe kan een leeftijdsvriendelijke stad zich aanpassen/doen in een scenario van pandemie?

Morgen is immers altijd een vorm van onwerkelijkheid geweest. In tijden van corona zijn de zekerheden nog minder. Afstand moeten nemen door ons thuis te isoleren, eist zijn tol van degenen die het meest kwetsbaar zijn, ook van degenen die risicogroepen zijn, die geen familie of ondersteunende netwerken hebben. Mensen met psychosociale problemen tijdens detentie hebben ook meer gemeentelijke interventie nodig. We hadden gevallen van mensen die probeerden te ontsnappen uit het wooncentrum waar ze waren, en gevallen dat hoewel ze niet op zichzelf konden wonen, ze weigerden hulp te krijgen. We moesten onze toevlucht nemen tot de rechtbanken zodat ze met het bijbehorende gerechtelijk bevel goed konden worden verzorgd en behandeld door professionals.

Er waren ook meer economische middelen nodig om ons aan te passen aan online training en werk, ondanks dat het een raad is met een goede orografie en in de buitenwijken, zijn onze connecties verschrikkelijk in het grootste deel van de raad. Communicatie is een staatsbevoegdheid. We waren met het Prinsdom in de fase van herziening en beschuldigingen van het Staatsplan PEBA 2020 (New Generation Broadband Extension Program) toen de gezondheids crisis uitbrak en alles tot stilstand kwam. Er is geen kwaliteitsbreedband waardoor het moeilijk is om te trainen of te telewerken. Voordat de alarmtoestand werd aangescherpt en afgekondigd, moesten we bijvoorbeeld mensen die hier een paar dagen verbleven, helpen om terug te keren naar hun woonplaats, en ze putten de weinige middelen die ze hadden uit. Er zijn mensen van wie de familie in een ander land woont en niet met hen mee is teruggekeerd.

We moesten meer uitgaven doen met minder inkomsten en daarom moesten we trekken uit de rest (de gemeentelijke besparingen die we hadden). De prioriteit was om de beschikbare middelen te huisvesten om te beantwoorden aan de behoeften die ontstonden op het gebied van gezondheid en economische reactivering.

Heeft de pandemie geleid tot een snellere/langzamere implementatie van reeds geplande/nieuwe maatregelen?

Het leidde tot een snellere implementatie van bestaande maatregelen en diensten door ze over te zetten naar telematica- of telefoonformaten, en tot de noodzaak om nieuwe noodzakelijke maatregelen te bevorderen.

Welke extra inspanningen werden er geleverd voor dit probleem?

Verhoging gemeentelijke bijstand. De economische post om de meest kwetsbare wijken te helpen is met 22% verhoogd.

Wekelijks telefonisch contact van de gemeente met de ouderenwoningen van de gemeente. Er zijn er 7, ze zijn allemaal privé, met plaatsen geregeld, ze worden elke week gebeld tijdens de bevalling om te zien hoe ze zijn (ouderen en personeel) en wat ze nodig hebben, ze hebben zeep, jassen en maskers gekregen. De maskers worden gemaakt door vrijwilligers, waarbij de gemeente zorgt voor materialen en sterilisatiekosten.

Campagne om voedsel en economische donaties in te zamelen: De "El Pegoyu" Festiviteiten Commissie van Guimarán, met de steun van de gemeenteraad, promootte een campagne om voedsel en hygiëneproducten thuis in te zamelen, evenals economische donaties ten behoeve van het Rode Kruis voor het Rode Kruis RESPONDE Plan voor Covid-19.

Turkije

Stad/Gemeenschap: Çanakkale

Naam van het initiatief: Vefa Destek Hizmetleri – Loyalty Support Services

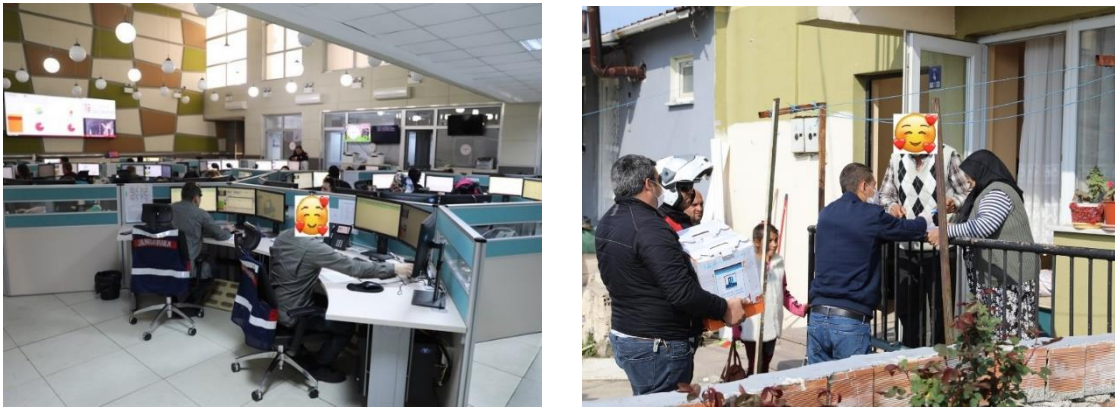
Interventiedomein: Respect en Sociale Inclusie; Gemeenschap en gezondheidszorg; huisvesting; Communicatie en informatie; vervoer

Sinds het begin van de pandemie zijn de ouderen het meest getroffen. Ze moesten thuis blijven om zichzelf te beschermen en daardoor hadden ze een extra hand nodig om de boodschappen te doen. Om aan deze noden tegemoet te komen, werden de noodoproepdiensten aangepast om ook ouderen hierbij te ondersteunen. Vooral tijdens lockdown-periodes konden ouderen het 112-nummer bellen en ondersteuning vragen voor enkele dagelijkse klusjes zoals boodschappen doen, medicijnen bezorgen, medische follow-up of het innen van pensioenen. Deze "Loyaliteitsondersteuningsgroep" werd beheerd door een netwerk van vrijwilligers en was beschikbaar voor alle elf districten van Çanakkale. Bovendien begon de campagne met het produceren van hun eigen gezichtsmaskers die gratis onder de lokale bevolking moesten worden uitgedeeld.

In de allereerste maand van de pandemie in Turkije, die in maart 2020 was, werden er ongeveer 27.000 telefoontjes ontvangen in het centrale district van Çanakkale, waarvan tweederde betrekking had op ondersteuning bij dagelijkse taken en het andere derde op psychologische ondersteuning. In Yenice, een district met voornamelijk senioren, werden bijvoorbeeld 20 000 telefoontjes ontvangen, waarvan 45% in verband met de inning van ouderdomspensioenen. Volgens de huidige gegevens (tot 1 maart 2022) werden in totaal 21 229 mensen bereikt alleen voor adviesdiensten in het stadscentrum.

Sinds de uitrol heeft het project meer dan 200.000 inwoners bereikt. Het aantal gezichtsmaskers dat door de loyaliteitsgroepen werd geproduceerd, bedroeg meer dan 220 000 in de beginfasen van de pandemie. Later, om aan de toenemende behoefte aan maskers te voldoen, werden er 2,3 miljoen meer geproduceerd in openbare onderwijscentra en middelbare beroepsscholen. Bovendien werd de productie van ontsmettingsmiddelen uitgevoerd in middelbare scholen voor beroepsonderwijs, voornamelijk om aan de behoeften van de provincie te voldoen. Bovendien wilden de lokale autoriteiten, als onderdeel van de "We Are Enough For Us"-campagne, niet dat de oudere burgers zich vergeten zouden voelen. Daarom steunden ze in sommige gevallen hun verjaardagen door vrijwilligers te hebben die naar hun deur gingen om de beste wensen te uiten. Gedurende de hele implementatieperiode bedroeg het aantal bereikte burgers ongeveer 65 000.

Figure SEQ Figure * ARABIC 53- Delivery of goods to seniors

Bron: Çanakkale Governorship

Meer informatie:

<http://www.canakkale.gov.tr/vefa-sosyal-destek-grubu-calismalari>

<http://www.canakkaleilozelidaresi.gov.tr/vefa-sosyal-destek-grubu-7-gun-24-saat-gorev-basinda>

<http://www.canakkaleilozelidaresi.gov.tr/biz-bize-yeteriz-evinde-kal-saglikla-kal-canakkale>

Naam van het initiatief: Studentenkamers die dienen als een onderduikadres

Interventiedomein: Huisvesting; Gemeenschap en gezondheidszorg

Hoewel dit initiatief niet direct op ouderen was gericht, was het bedoeld als een ondersteunende maatregel om het leven en het welzijn van senioren te voorkomen. Het bestond dus uit het openen van de studentehuizen die vanwege de pandemie gesloten waren voor gezondheidswerkers die een risico zouden vormen voor hun oude ouders en familieleden om thuis te blijven vanwege het risico op infectie. Het werd geleid door het provinciale directoraat voor jeugd en sport van Çanakkale.

Figuur 54 – Voorbeeld slaapzaal beschikbaar gesteld voor gezondheidswerkers

Bron: Canakkale Governorship

Meer informatie:

<http://canakkale.gsb.gov.tr/HaberDetaylari/1/195945/canakkale-genclik-ve-spor-il-mudurulugu-nun-pandemi-sureci.aspx>

Naam van het initiatief: Onderwijs op afstand

Interventiedomein: gemeenschap en gezondheidszorg

Hoewel dit initiatief niet direct gericht was op senioren en ook niet direct verband lijkt te houden met senioren, bood het wel een belangrijke steun aan ouderen die de voogdijtaak hebben of die het huishouden delen met kinderen. Zoals in alle landen op de wereld, werd het face-to-face onderwijs in ons land tijdens het pandemieproces onderbroken. Om niet achterop te raken in het onderwijs is in ons land het afstandsonderwijs gestart. Sommige studenten hadden echter geen computer of internetverbinding. Voor deze kinderen die financieel niet in staat zijn, startte ons presidentschap van de Republiek een campagne voor onderwijs op afstand.

Via het lokale onderwijsdirectoraat van Çanakkale werden snel 2393 tablets geleverd aan scholen en studenten. Hierdoor werden vooral de kinderen die met een oudere thuis samenwoonden ook beschermd tegen contact van buitenaf terwijl ze toch hun schoollessen en opdrachten konden volgen. Voor andere kinderen zijn in de provincie EBA (Onderwijs en Informatie Netwerk) steunpunten opgericht op in totaal 112 locaties, waarvan 1 mobiel, in de provincie voor leerlingen zonder internet en tablet.

Verdere informatie:

<http://www.canakkale.gov.tr/stklardan-ogrencilere-tablet-destegi>

Naam van het initiatief: Dr e-Pulse (Dr e-Nabız)

Interventiedomein: gemeenschap en gezondheidszorg, communicatie en informatie

Dr. e-Nabız is een video-oproepsysteem (Telehealth) van het Ministerie van Volksgezondheid van Turkije, waarmee patiënten en artsen online afspraken kunnen maken. Het Dr. e-Pulse-

systeem maakte tijdens de pandemie de toegang tot gezondheidsdiensten mogelijk voor personen bij wie de Covid-19-tests positief waren of die in contact waren met een positief Covid-19-geval. In het kader van de Covid-19-pandemie kon elke patiënt een video-afspraak maken via de webpagina van het Centraal Artsen Afspraken Systeem (MHRS) of via het speciaal aangemaakte hulplijnnummer 182. Toen het tijd was voor de afspraak, werden de online oproepen gedaan met behulp van het e-Nabız-platform.

In het centrum van de stad Çanakkale waren er in totaal 117 Covid-19-patiënten en burgers met een hoog risico die werden bijgewoond en ondersteund door Dr. e-Nabız.

Verdere informatie:

<https://dr.enabiz.gov.tr/#/>

Figure 55 – Logo of Dr. e-Nabız

Source: Çanakkale Governorship

Perspectief van de gemeente op de geïmplementeerde praktijken en hun impact

Heeft covid-19 de inspanningen van uw stad/gemeenschap/gemeenschap bij het implementeren van leeftijdsvriendelijke omgevingen verhoogd?

In lijn met de interviews met de relevante eenheden van onze elf districtsgouverneurschappen is gebleken dat Covid-19 een dreiging is waar we niet op zijn voorbereid. Deze dreiging heeft elke autoriteit gedwongen klaar te staan voor soortgelijke rampen in de toekomst. De senioren zullen bij een eventuele ramp niet zoveel worden getroffen als bij deze pandemie. Samenvattend heeft Covid-19 het implementatieniveau van onze Age-Friendly City-faciliteiten verhoogd.

Counseling werd verleend in de psychosociale ondersteuningslijn, die is opgericht om ervoor te zorgen dat onze ouderen niet wegblijven van het sociale leven, hun problemen delen en zich beter voelen, terwijl procedures worden toegewezen voor de bescherming van onze senioren tegen Covid-19. Als onderdeel van de vermindering van de dossierdichtheid als gevolg van Covid-19 en de normalisatie-inspanningen, werden huisbezoeken afgelegd aan onze 65-plussers.

Welke noodmaatregelen moesten er worden genomen met betrekking tot de ouderen in uw gemeenschap?

Oudere burgers mochten op bepaalde tijden van de dag niet naar buiten om hen tegen infectie te beschermen. De Loyalty Support Groups die in de vorige sectie werden genoemd, stonden tot hun dienst voor al hun behoeften, van winkelen tot salaris. Daarnaast is het bestaande

thuiszorgsysteem ontwikkeld zodat ouderen zich niet eenzaam voelen. In onze stad zijn sommige lopende activiteiten voor ouderen verplicht om online te doen. Op deze manier worden onze ouderen zoveel mogelijk beschermd tegen het risico op besmetting, maar wordt ervoor gezorgd dat ze niet achterop raken in sociale interacties.

Naar aanleiding van de beslissingen die werden genomen om ervoor te zorgen dat onze ouderen thuisblijven om geen gezondheidsprobleem te krijgen in verband met Covid 19, werd in het Coördinatiecentrum Veiligheid en Noodhulp in om aan hun behoeften aan voedsel, medicijnen en schoonmaakproducten te voldoen, en om informatie te krijgen over onze servicemodellen waarvan ze kunnen profiteren. Binnen de directie zijn medewerkers aangesteld voor taken in het kader van de Maatschappelijke Ondersteuningslijn. Op verzoek van onze bejaarde burgers werden er boodschappen gedaan en werden de producten per handtekening aan hen bezorgd. Daarnaast werd ervoor gezorgd dat onze ouderen onder begeleiding van begeleidend personeel naar de betreffende banken gaan om hun transacties op hun bankrekeningen uit te voeren; Daar waar het voor hen niet noodzakelijk is om naar de bank te gaan, werden door de agenten geldautomaattransacties uitgevoerd.

In lijn met de voorzorgsbesluiten die zijn genomen voor instellingen die zijn aangesloten bij het Ministerie van Gezins- en Maatschappelijke Dienstverlening, is er in onze verpleeghuizen met spoed regelgeving gemaakt. In gevallen waarin onze ouderen naar het ziekenhuis moeten, was het van groot belang ze in isolatie te houden voordat ze terugkeerden naar de instelling. Met de besluiten van ons ministerie en de Provinciale Volksgezondheidsraad werkte ons personeel in verpleeghuizen in gesloten ploegen van 14 dagen. Het in- en uitgaan van bezoekers van onze verpleeghuizen is beperkt in de tijd dat Covid-19 wijdverbreid is. De ontmoetingen van onze verpleeghuisbewoners met hun familieleden zijn echter altijd ondersteund en videocommunicatie is zowel telefonisch als via video-oproep vanaf tablets verzekerd. In lijn met de vraag van onze ouderen zijn er onderzoeken uitgevoerd om ervoor te zorgen dat ze kunnen worden ingeënt tegen Covid-19 en zijn de vaccindoses opgevolgd.

De nodige onderzoeken zijn uitgevoerd om te voorkomen dat onze ouderen die op straat staan en geen plek hebben om naar toe te gaan, maar niet in verpleeghuizen willen verblijven, tot slachtoffer worden gemaakt; Via de Stichting Maatschappelijke Bijstand en Solidariteit werden zij ondergebracht in geschikte hotels en hostels. Er werd voedselpakketsteun verleend aan andere behoeftige ouderen.

Hoe kan een leeftijdsvriendelijke stad zich aanpassen/doen in een scenario van pandemie?

Er wordt gedacht dat onze 65-plussers die in Çanakkale wonen, moeten worden geïnterviewd en dat hun behoeften moeten worden bepaald tijdens huisbezoeken die zullen worden gedaan door de bevolkingsdichtheid te bepalen. Tijdens de bovengenoemde bezoeken is geconcludeerd dat een effectievere dienstverlening kan worden bereikt door hun suggesties te krijgen over welke diensten zij mogelijk nodig hebben.

Heeft de pandemie geleid tot een snellere/langzamere implementatie van reeds geplande/nieuwe maatregelen?

De procedures om te voldoen aan de eisen van onze ouderen die verblijven in verpleeghuizen die zijn aangesloten bij het Provinciaal Directoraat voor Gezins- en Sociale Diensten en onze burgers ouder dan 65 jaar die in Çanakkale wonen, werden zo snel mogelijk afgerond.

Welke extra inspanningen werden er geleverd voor dit probleem?

Er is gezorgd voor planning en coördinatie op het niveau van onze directie om de implementaties snel en effectief uit te voeren. Daarnaast zijn belanghebbenden gecontacteerd met openbare instellingen en zijn de nodige maatregelen genomen om verstoring van de dienstverlening te voorkomen.

Extra materialen

WHO-casestudy's van reacties van steden via COVID-19 op veroudering

<https://www.who.int/teams/social-determinants-of-health/urban-health/covid-19/cities-responses-through-covid-19-ageing>

Dit is een webpagina die beschikbaar is gesteld door de Wereldgezondheidsorganisatie met casestudies over de reacties van steden/gemeenschappen op de Covid-19-pandemie met betrekking tot de oudere bevolking.

Samenvatting

Zoals voorgesteld voor deze gids, was er een herziening en analyse van leeftijdsvriendelijke steden en gemeenschappen en een verkenning van casestudies en goede praktijken van verschillende gemeenschappen in de wereld. Het onderzoekswerk dat is ontwikkeld voor de totstandkoming van het handboek maakte het mogelijk om de kennis van leeftijdsvriendelijke omgevingen uit te breiden en om innovatieve en inventieve initiatieven te ontdekken die gemeenschapsactoren in de afgelopen twee decennia hebben geïmplementeerd.

De definitieve gids resulteerde in een verzameling in één rapport van informatief materiaal dat kan dienen als kennisbron voor het begrip van leeftijdsvriendelijke omgevingen en de succesvolle procedure voor het implementeren van leeftijdsvriendelijke en actieve en gezonde leefstrategieën in de gemeenschappen van Europa.

Voor het proces van het verzamelen en samenstellen van goede leeftijdsvriendelijke voorbeelden waren de gebruikte methoden literatuur- en databaseonderzoek, websites van expertorganisaties op het gebied van leeftijdsvriendelijk en actief ouder worden zoals de VN, de WHO, de EC, het AGE Platform en diverse gemeenten, onderzoekspapers en case studies, en vragenlijsten en interviews met lokale belanghebbenden op basis van de landen van AGES-partners. Het daaropvolgende proces was een herziening van de inhoud van de geselecteerde documenten en geïdentificeerde praktijken, samen met een vergelijking met meerdere informatiebronnen om zo nauwkeurig mogelijke informatie te verstrekken.

Over het algemeen was het aanvankelijk moeilijk om voorbeelden te vinden van leeftijdsvriendelijke praktijken naast de reeds goed bestudeerde en onderzochte gevallen die beschikbaar zijn in de belangrijkste literatuur en databases van de belangrijkste actoren van het leeftijdsvriendelijke en gezond ouder wordende panorama. Dit obstakel werd overwonnen met een groter en breder onderzoek, waarbij een direct contact met gemeenten en regionale instellingen vruchtbaar bleek. Gemeenten en regionale instanties spelen, samen met maatschappelijke organisaties, burgerbewegingen, particuliere instellingen en gezondheidswerkers, inderdaad een fundamentele rol bij het bevorderen van omgevingen die geschikt zijn voor senioren. De verkregen resultaten laten zien dat hoewel het van cruciaal belang is om een politieke drive te hebben om een leeftijdsvriendelijke strategie te lanceren, dit niet een taak is die exclusief aan een bestuursorgaan is toegewezen, aangezien een initiatief vaak kan uitgaan van de wil van een niet-politieke actor of beslissing -maker. Bovendien kan de lezer met dit rapport begrijpen dat, ondanks dat het vaak wordt bestempeld als "leeftijdsvriendelijke stad", de reikwijdte van de interventie voor een omgeving die is ontworpen voor gezond, actief en inclusief ouder worden zich uitstrekt van stedelijke tot landelijke regio's, waar uiteindelijk moet een gemeenschap worden gezien als een groep 'mensen die in een bepaald gebied wonen'.

Eindelijk, en zoals het kort werd gecontextualiseerd in het eerste hoofdstuk van dit document, gaan we naar een oudere samenleving, met een verwachte en ongekend langere levensduur voor mensen van toekomstige generaties. En met dit in gedachten is het van het grootste belang dat het verouderingsproces en de behoeften van ouderen eerder worden gezien als een levend proces dat voor de meeste mensen waarschijnlijk langer zal duren. Als gevolg hiervan moet een leeftijdsvriendelijke stad rekening houden met de behoeften en kenmerken van de huidige maar ook jongere leeftijdsgroepen, aangezien degenen die de jeugd van vandaag zijn, de ouderen van morgen zijn.

Bibliografie

- [1] [Eurostat, Population structure and ageing - Statistics explained, 2021.](#)
- [2] [United Nations \(UN\), *UN Resolution A/RES/75/131: United Nations of Healthy Ageing \(2021-2030\)*, 2020.](#)
- [3] [United Nations \(UN\), *Resolution A/RES/46/91*, 1991.](#)
- [4] [World Health Organization \(WHO\), *Active Ageing: A Policy Framework*, 2002.](#)
- [5] [World Health Organization \(WHO\), *WHO Global Age-friendly Cities: A Guide*, 2007.](#)
- [6] [World Health Organization \(WHO\), "The WHO Age-friendly Cities Framework," 2022. \[Online\]. Available: <https://extranet.who.int/agefriendlyworld/age-friendly-cities-framework/>.](#)
- [7] [World Health Organization \(WHO\), *Measuring the Age-Friendliness of Cities: A Guide To Using Core Indicators*, 2015.](#)
- [8] [World Health Organization \(WHO\), *The Global Network for Age-friendly Cities and Communities Looking back over the last decade, looking forward to the next*, 2018.](#)
- [9] [World Health Organization \(WHO\), "Membership Terms of Reference: Membership in the Global Network of Age-friendly Cities and Communities \(GNAFCC\)," 2019.](#)
- [10] [World Health Organization \(WHO\), "Age-Friendly Cities Project Methodology: Vancouver Protocol," 2007.](#)
- [11] [World Health Organization \(WHO\), "Checklist of Essential Features of Age-friendly Cities," 2007.](#)
- [12] [WHO Regional Office for Europe; European Commission, *Creating age-friendly environments in Europe: A tool for local policy-makers and planners*, 2017.](#)
- [13] [WHO Regional Office for Europe; European Commission, *Age-friendly environments in Europe: A handbook of domains for policy action*, 2017.](#)
- [14] [WHO Regional Office for Europe; European Commission, *Age-friendly environments in Europe: Indicators, monitoring and assessments*, 2018.](#)
- [15] [AFE-INNOVNET Thematic Network, *Guidelines for co-producing age-friendly environments with older people*, 2015.](#)
- [16] [Basque Government Department of Employment and Social Policies, *Euskadi Lagunkoia Sustraietatik: Practical Guide to Implement and use in Municipalities*, 2015.](#)
- [17] [AFE-INNOVNET Thematic Network, *The Covenant on Demographic Change*, 2015.](#)
- [18] [The Institute of Baltic Studies, "Implementation guidance: How to design the participatory process when developing," 2021.](#)

- [19] [The Institute of Baltic Studies, "Evaluation framework: Evaluating the participatory process: practical guide," 2021.](#)
- [20] [Grantmakers In Aging \(GIA\), "Innovation@Home: Approaches to Successful Aging in Community from 25 Countries," 2018.](#)
- [21] [J. K. K. J. M. P.-B. S. T. M. P. Joost van Hoof, "The Challenges of Urban Ageing: Making Cities Age-Friendly in Europe," *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2018.](#)
- [22] [World Health Organization, "Age-friendly Environments Mentorship Programme \(MENTOR-AFE\)," 2020. \[Online\]. Available: <https://extranet.who.int/agefriendlyworld/mentor-afe/>.](#)
- [23] [Eurostat, Ageing Europe — looking at the lives of older people in the EU, 2020.](#)
- [24] [World Health Organization \(WHO\), "UN Decade of Healthy Ageing 2021 – 2030," 2022. \[Online\]. Available: <https://www.who.int/initiatives/decade-of-healthy-ageing>.](#)
- [25] [P.-O. Lefebvre and P.-M. Chapon, Guide Français des villes amies des aînés - Bonnes pratiques à l'intention des acteurs locaux, 2014.](#)
- [26] [Public Health Agency of Canada, Age-Friendly Communities Evaluation Guide: Using Indicators to Measure Progress, 2015.](#)
- [27] [Portland State University Institute on Aging, Evaluating Your Age-Friendly Community Program, 2014.](#)
- [28] [Gouvernement du Québec, Age-friendly municipality: Guide to implementing the age-friendly municipality initiative, 2013.](#)
- [29] [World Health Organization \(WHO\), "Age-friendly World: Guides and Toolkits," \[Online\]. Available: <https://extranet.who.int/agefriendlyworld/category/guides-and-tools/>. \[Accessed 2 February 2022\].](#)
- [30] [S. Handler, An alternative age-friendly handbook, University of Manchester Library, 2014.](#)

Bijlagen

BIJLAGE 1 - Formulier voor getuigenissen van gemeenten en gemeenschappen voor AGES-projectgids

City/Community:

Naam van het initiatief:	
Interventiedomein (noem er zoveel als van toepassing): <ul style="list-style-type: none"> ● <i>vervoer</i> ● <i>huisvesting</i> ● <i>Buitenruimten en gebouwen</i> ● <i>Bevordering van maatschappelijke participatie</i> ● <i>Respect en sociale inclusie</i> ● <i>Burgerparticipatie en werkgelegenheid</i> ● <i>Gemeenschap en gezondheidszorg</i> ● <i>Communicatie en informatie</i> 	
Beschrijving (2-3 alinea's): <ul style="list-style-type: none"> ● Wat was het initiatief? ● doelen ● Hoe werd geïmplementeerd? ● Resultaten en impact (indien van toepassing) ● Alle verdere informatie 	
Aantal bereikte burgers:	
Multimediabestanden (foto's/video's, enz.), indien van toepassing:	
Websitelinks (officiële website, sociale media), indien van toepassing:	

Verdere vragen aan gemeenten gezien hun visie op de geïmplementeerde praktijken en hun impact:

- Heeft covid-19 de inspanningen van uw stad/gemeenschap/gemeenschap bij het implementeren van leeftijdsvriendelijke omgevingen verhoogd?
- Welke noodmaatregelen moesten er worden genomen met betrekking tot de ouderen in uw gemeenschap?

- Hoe kan een leeftijdsvriendelijke stad zich aanpassen/doen in een scenario van pandemie?
- Heeft de pandemie geleid tot een snellere/langzamere implementatie van reeds geplande/nieuwe maatregelen?
- Welke extra inspanningen werden er geleverd voor dit probleem?